

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

**FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ**

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

KOMPARACE DAŇOVÉHO SYSTÉMU ČESKÉ REPUBLIKY A SPOJENÝCH STÁTŮ AMERICKÝCH

COMPARATION OF THE TAX SYSTEM OF THE CZECH REPUBLIC AND THE UNITED STATES
OF AMERICA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. VÁCLAV HEGER

VEDOUcí PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. Mgr. KAREL BRYCHTA, Ph.D.

BRNO 2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Heger Václav, Bc.

Účetnictví a finanční řízení podniku (6208T117)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává diplomovou práci s názvem:

Komparace daňového systému České republiky a Spojených států amerických

v anglickém jazyce:

Comparison of the Tax System of the Czech Republic and The United States of America

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Vymezení problému a cíle práce

Teoretická východiska práce

Analýza problému a současné situace

Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení

Závěr

Seznam odborné literatury:

NERUDOVÁ, D. Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie. 2. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-386-7.

ŠIROKÝ, J. a kol. Daňová teorie - s praktickou aplikací. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-005-8.

LÁCHOVÁ, L. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-320-1.

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. Daňový systém ČR 2012. 11. vyd. Praha: 1. VOX a.s., 2012. ISBN 978-80-87480-05-2.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Mgr. Karel Brychta, Ph.D.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2012/2013.

L.S.

---

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
Ředitel ústavu

---

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
Děkan fakulty

V Brně, dne 14.05.2013

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá popisem daňových systémů České republiky a Spojených států amerických a jejich následnou komparací. Práce je rozdělena na tři základní části, a to na teoretickou, analytickou a praktickou. V první části jsou přiblíženy základní pojmy a východiska. Ve druhé části diplomové práce jsou nejdříve popsány daňové systémy České republiky a Spojených států amerických, následuje jejich zhodnocení a srovnání, přičemž akcent je kladen na oblast zdaňování příjmů fyzických osob. Ve třetí části je pozornost autora diplomové práce cílena na návrhy a doporučení vedoucí k daňové optimalizaci daňové zátěže vybrané kategorie poplatníků.

Abstract

This thesis describes the tax systems in the Czech Republic and the United States of America and their subsequent comparison. The work is divided into three parts, namely the theoretical, analytical and practical part. In the first section we describe the basic concepts and issues. In the second part of the thesis are first described the tax systems of the Czech Republic and the United States, followed by their evaluation and comparison, the accent is put on the taxation of personal incomes. In the third part of the thesis the author's attention is pointed to suggestions and recommendations leading to tax optimization of tax burden of taxpayer's selected category.

Klíčová slova

Daň, daňová soustava, daňový systém, komparace, daň z příjmu

Keywords

Tax, tax system, taxation, comparison, income tax

Bibliografická citace mé práce:

HEGER, V. *Komparace daňového systému České republiky a Spojených států amerických*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2013. 110 s.

Vedoucí diplomové práce Ing. Mgr. Karel Brychta, Ph.D..

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně.

Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušil autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 31. května 2013

.....

podpis

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucímu práce Ing. Mgr. Karlu Brychtovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky, které mi poskytl při vypracování mé diplomové práce.

Obsah

Úvod	12
Cíl práce.....	13
Metody použité při zpracování práce	13
1 Teoretická východiska diplomové práce	14
1.1 Daňový systém	14
1.1.1 Daňové systémy ve vyspělých zemích	16
1.1.2 Historický vývoj daňového systému.....	17
1.1.3 Změna fungování daňových systémů	18
1.1.4 Daňová konkurence	21
1.1.5 Daňová koordinace a harmonizace	22
1.2 Daň	24
1.2.1 Třídění daní.....	25
1.2.2 Funkce daní.....	27
1.2.3 Daňový subjekt	27
1.2.4 Základ daně.....	29
1.2.5 Způsob výběru daně.....	29
2 Daňový systém České republiky.....	31
2.1 Přímé daně.....	31
2.1.1 Daně z příjmů.....	32
2.1.2 Daně majetkové	34
2.2 Nepřímé daně	36
2.2.1 Daň z přidané hodnoty	37
2.2.2 Spotřební daně	38
2.2.3 Cla.....	39

2.2.4	Energetické daně	39
2.2.5	Daň silniční	40
2.3	Sociální pojistné	41
2.4	Analýza daňového systému České republiky	42
3	Daňový systém Spojených států amerických	47
3.1	Přímé daně	48
3.1.1	Daň z příjmů fyzických osob („Personal Income Tax“)	48
3.1.2	Daň z příjmů právnických osob („Corporation Income Tax“)	52
3.1.3	Daň z kapitálových zisků („Capital Gains Tax“)	53
3.1.4	Daně převodové („Transfer Tax“)	53
3.1.5	Daň z nemovitosti („Realestate Tax“) a daň z majetku („Property tax“)	54
3.1.6	Daň silniční („Road use taxes“)	54
3.2	Nepřímé daně	55
3.2.1	Daň z prodeje („Sales Tax“)	55
3.2.2	Spotřební daně („Excise Tax“)	55
3.3	Ostatní platby daňového charakteru	56
3.4	Analýza daňového systému USA	58
4	Srovnání daňových systémů ČR a USA	62
4.1	Daň z příjmů fyzických osob	62
4.2	Daň z příjmů právnických osob	64
4.3	Majetkové daně	64
4.4	Daň z přidané hodnoty vs. daň z prodeje	65
4.5	Spotřební daně	65
4.6	Zajímavé daně v USA	65
4.6.1	Daň z hříchu („Sin Tax“)	66
5	Praktická část	67

5.1	Prostředky daňové optimalizace v ČR	67
5.1.1	Nezdanitelná část základu daně	67
5.1.2	Položky odčitatelné od základu daně	68
5.1.3	Slevy na dani	68
5.2	Metody daňové optimalizace v ČR	70
5.2.1	Uplatnění výdajů procentem z příjmů	70
5.2.2	Uplatnění výdajů v prokazatelné výši	71
5.3	Prostředky daňové optimalizace v USA v roce 2012	72
5.3.1	Odpočty od hrubého příjmu	72
5.3.2	Odpočty od upraveného hrubého příjmu	74
5.3.3	Slevy na dani	75
5.4	Možnosti podání DP v USA	76
5.4.1	Alternativní minimální daň	77
5.5	Výpočet daňové povinnosti modelového poplatníka	78
5.5.1	Poplatník v ČR uplatňující výdaje v prokazatelné výši	78
5.5.2	Poplatník v ČR uplatňuje výdaje procentem z příjmů	80
5.5.3	Výsledná daňová povinnost manželky poplatníka	81
5.5.4	Poplatník v USA podávající DP samostatně	83
5.5.5	Manželé v USA podávající DP společně	87
5.5.6	Zhodnocení	89
6	Návrhy a doporučení	92
6.1	Návrhy změn a směřování české daňové politiky	92
6.2	Obecné doporučení a návrhy možných změn týkající se daní z příjmu fyzických osob	94
6.2.1	Konkrétní návrhy pro české poplatníky DPFO	95
	Závěr	99

Seznam literatury	101
Seznam tabulek	108
Seznam obrázků	109
Seznam rovnic	109
Seznam použitých zkratek	110

Úvod

Daně jsou součástí života každého z nás. Jsou spojeny s historií státu, a proto je důležité jim věnovat a mít o nich povědomí. Téma práce je zvoleno hlavně z důvodu aktuálnosti dané problematiky a širšího užití v mé budoucí praxi. Diplomová práce obsahuje komparaci českého daňového systému s daňovým systémem Spojených států amerických a hodnotí je a vzájemně srovnává.

Daňové systémy států se v průběhu let vyvíjely různými směry. Záleželo vždy na samotných tradicích, náboženství, klimatických podmínkách a státním uspořádání. V současné době pomocí propojenosti trhů a ekonomik daňové systémy států vytváří jeden globální systém, který je spjat zákony a mezinárodními smlouvami.¹ Důležitou roli zde hraje samotná daňová konkurence, která je důležitým aspektem současného globálního daňového systému.

Důležitou částí diplomové práce je část teoretická, která popisuje a formuluje základní pojmy týkající se daní, protože samotné vymezení je důležité pro další části diplomové práce. Jednotlivé podkapitoly se věnují výkladu základních pojmů.

V teoretické části bylo důležité vymezení daňového systému, kterým se zabývá část analytická, ve které je nejdříve popisován daňový systém České republiky a Spojených států amerických a v závěrečné části analytické následuje jejich vzájemné porovnání, zhodnocení odlišností. Z hlediska šíře tématu je pozornost cílena na daň z příjmu fyzických osob, kde pozornost je věnována možnostem daňové optimalizace poplatníků v uvedených státech. Z těchto poznatků vychází část praktická.

V praktické části je provedena komparace daňového zatížení modelových poplatníků dosahujících příjmů podrobených dani z příjmu fyzických osob. V závěru jsou navržena opatření pro případné změny a pro směřování české daňové politiky.

---

¹ LÁCHOVÁ, L. Daňové systémy v globálním světě. s. 9.

Cíl práce

Cílem této diplomové práce je porovnat daňové systémy České republiky a Spojených států amerických. V rámci naplnění tohoto cíle je provedeno vzájemné porovnání předmětných daňových systémů podle zvolených kritérií s cílem určit, který z daných daňových systémů je z hlediska zvolených kritérií pro poplatníka výhodnější a příznivější. S ohledem na šíři tématu je přitom pozornost soustředěna na dílčí část, kterou je zdaňování příjmů fyzických osob.

Metody použité při zpracování práce

Základní metodou použitou při samotném zpracování diplomové práce je induktivní metoda². Induktivní metoda nejprve zkoumá jednotlivé jevy a konkrétní případy, sestavuje jednotlivé vztahy a poté následně zobecňuje pravidla. Pravidla vycházející z induktivní metody jsou dávány do souvislosti a určují vliv na celek. Tato metoda je využita při hodnocení samotných daňových systémů daných států a modelových příkladů.

V jednotlivých částech byly využity i některé myšlenkové operace. Jedná se především o metodu srovnávání. Jak uvádí Pokorný, tato metoda je založena na: *...,porovnávání objektů za účelem stanovení jejich shodných nebo rozdílných znaků*³... Srovnání bylo použito především při porovnávání jednotlivých daňových systémů a jejich částí. Další myšlenkovou operací bylo zobecňování, které pomohlo při řešení obtížných a zapeklitých otázek. Zobecňování znamená zjednodušování skutečností a přechod od jedinečného k obecnému.

V praktické části se při řešení modelových příkladů pro možnost srovnání poplatníků z České republiky a Spojených států amerických se při srovnání jejich příjmů vychází z parity kupní síly, která slouží k přepočtu velikosti příjmu českého poplatníka na velikost příjmu poplatníka ze Spojených států amerických. Tato metoda dovoluje následné srovnání obou poplatníků. Pokud není uvedeno jinak, jsou údaje uvedeny podle stavu platného a účinného k 31. 12. 2012.

---

² POKORNÝ, J. *Úspěšnost zaručena*. str. 53.

³ POKORNÝ, J. *Předdiplomní seminář – jak efektivně zpracovat a obhájit diplomovou práci*. s. 21 – 22.

1 Teoretická východiska diplomové práce

Základními východisky diplomové práce jsou charakteristiky jednotlivých pojmů, týkající se oblasti daní a mezinárodních vztahů. Jednotlivé podkapitoly se věnují výkladu základních pojmů. První část kapitoly se zabývá, např. definicí daní, funkcemi daní apod. Druhá část kapitoly popisuje mezinárodní daňovou politikou, daňovou harmonizaci a historický vývoj do současnosti s přihlédnutím k trendům v daňové oblasti.

1.1 Daňový systém

Daňový systém tvoří souhrn všech daní, které jsou na daném území (státu) vybírány. Zahrnuje vztahy a pravidla mezi jednotlivými daněmi, podle kterých jsou vybírány. Daňový systém je provázaná struktura daní, kdy při změně v jedné dani dochází k ovlivnění výnosu z druhé daně.⁴

Daňový systém nelze chápat jako daňovou soustavu. Daňový systém je širším pojmem a zahrnuje soustavu daní, právní, organizační a technicky konstituovaný systém institucí. Úkolem těchto institucí je správa daní, jejich vyměřování, vymáhání a kontrola.⁵

Mezi důležité vlastnosti daňového systému patří **efektivnost**. To znamená co nejmenší zásahy do tržních vztahů. Daňová povinnost snižuje užitek daňových subjektů. Většinou snížení užitku je vyšší, než jaký užitek přináší výběr daně pro státní pokladnu. Tím rozumíme daňovou efektivnost, tedy požadujeme, aby byl rozdíl mezi ztrátou užitku a přínosu daně do státního rozpočtu co nejmenší. Samotnou efektivnost výběru daně ovlivňují i další faktory. Jedná se například o administrativní náklady spojené s výběrem daně, které nese daňový subjekt. Dále přímé náklady, které vznikají státu. Daňový systém by měl být **jednoduchý a jednoznačný**. Každý daňový subjekt by měl vědět dopředu rozsah svých daňových povinností. Při složitém daňovém systému dochází k zamlžení řady vztahů a může nastat situace, kdy se daňový subjekt snaží

---

⁴ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 41-50.

⁵ *Daňová soustava a principy jejího uspořádání*. [online]. Dostupné z: <http://www.profitas.cz/poradna/prakticke-rady-a-zkusenosti/danova-soustava-a-principy-jejeho-usporadani/>.

obcházet daňové zákony a v důsledku to pak neplatit daň. Jednoduchost je důležitá pro subjekty při plánování a rozhodování, protože si mohou dopředu vykalkulovat svou daňovou povinnost. Při samotném výběru daně by měly vznikat co nejmenší náklady pro stát. Jednoznačnost je důležitá pro daňový subjekt, aby byl schopen správně stanovit svůj základ daně a vypočíst daň, aby nedocházelo k nedorozuměním a chybám.⁶

Na daňové systémy v podmínkách tržní ekonomiky jsou kladeny požadavky, které by se měly plnit a řídit se jimi. Patří mezi ně:⁷

- **princip daňové neutrality** – daň nesmí ovlivňovat reálně probíhající reprodukční proces jednotlivých podnikatelských subjektů. Daňová neutralita vystupuje jako neměnný faktor k různým podnikatelským záměrům, formě vlastnictví a nezáleží na místě, odkud plyne kapitál (tuzemský, zahraniční),
- **princip daňové univerzality** – daň musí být konstruovány jako univerzální s minimálním počtem výjimek,
- **princip dostatečné daňové výnosnosti** – řeší otázku, aby byly na úhradu veřejných služeb zajištěny dostatečné velké veřejné příjmy z daní,
- **princip daňové pružnosti** – to znamená flexibilita mezi vývojem výše příjmů veřejných rozpočtů v návaznosti na vývoj tvorby hrubého domácího produktu,
- **princip daňové únosnosti** – tento princip lze vysvětlit „starou daňářskou pravdou“, pokud daň neplatí jeden poplatník, má problémy on. Ale pokud neplatí větší skupina poplatníků, má problémy stát,
- **princip daňové spravedlnosti** – je posuzována ve dvou rovinách, v horizontální – poplatníci s přibližně stejnými příjmy by měly odvádět daň přibližně ve stejné výši a vertikální – aby poplatník s vyššími příjmy platil vyšší daň,

---

⁶VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 41-50.

⁷DVOŘÁKOVÁ, L. a kol. *Daně I*. s. 29-31.

- **princip daňové spravedlnosti** – daně nesmí být konstruovány příliš složitým způsobem. Daňová povinnost by měla být ze zákona jasně definovatelná.

Jednotlivé uvedené vlastnosti jsou důležité pro samotnou funkčnost daňového systému, ale některé z nich se nachází v kolizi. Všechny požadavky nelze plnit v plné míře, proto je důležité stanovit určité priority a jiné požadavky částečně omezit.

1.1.1 Daňové systémy ve vyspělých zemích

Daňové systémy jednotlivých států se liší podle různých faktorů, které ovlivňují jeho vývoj nebo přímo zdanění. Mezi tyto faktory patří:⁸

- **Ekonomické** – samotná struktura ekonomiky a její vývoj má přímý vliv na daňový systém. Výnosy z daní a jejich struktura závisí na ekonomických faktorech, jedná se například o hospodářský růst, míru inflace apod.
- **Politické** – každá daň uložena zákonem je prosazována přes politický systém. Například v období před volbami dochází k prosazování jiných návrhů daňových zákonů než po volbách.
- **Kulturněhistorické** – každá země má své vžitě způsoby zdanění, svou daňovou morálku, dále tradici fungování státního aparátu apod. I v Evropské unii při fungování jednotného trhu postupuje proces sjednocování daňových systému pomalu.
- **Administrativní a institucionální** – na tyto faktory působí vláda, parlament a byrokracie.
- **Technický pokrok** – s rozvojem pokroku docházelo ke změnám v daních. Například v současné době rozvoj techniky umožňuje dokonalejší formy obchodu (internetové), jeho zdaňování je problematické.
- **Globalizace** – v dnešní době nemůže žádná vláda budovat a udržovat daňový systém bez ohledu na mezinárodní podmínky. Reformy v daňových systémech nemohou probíhat jako individuální akty, ale musí probíhat v menší či větší míře koordinace mezi státy.

---

⁸ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie – úvod do problematiky*. s. 47-48.

1.1.2 Historický vývoj daňového systému

Historie daní je velmi obsáhlá. Je spjata se vznikem prvních organizovaných států a peněžního hospodářství. Historický vývoj zde bude popsán od období mezi světovými válkami po současnost.

20. a 30. léta minulého století - období mezi světovými válkami⁹

Je to období, kdy se státy snaží získat finanční prostředky na obnovu ekonomiky. Dochází k růstu daňové kvóty, která v zemích vyspělých činí 30 % hrubého domácího produktu. Daně jsou uvalovány na zboží nezbytného charakteru – jedná se například o válečné a majetkové daně, museli je platit bohatí lidé. Je to období, kdy byly intenzivně zdaněny vysoké příjmy.

Přípravy na další světovou válku vedly znovu k zavedení dalších daňových přírážek a zvýšení daní. Daně se začínají členit na osobní a firemní.

40. až 60. léta minulého století - období po 2. světové válce¹⁰

Po skončení 2. světové války vyspělé státy využívají daňovou politiku ke krátkodobým i dlouhodobým cílům. Daňová politika je pod vlivem ekonomické teorie J. M. Keynese.¹¹ Daně jsou považovány za nástroj makroekonomické regulace. Na neutralitu daní a minimalizaci státního rozpočtu není brán už takový zřetel. Dochází k růstu daňového zatížení, tím stoupá míra inflace a je narušena měnová stabilita. V roce 1954 byla poprvé uplatněna ve Francii daň z přidané hodnoty a dochází k její rozšiřování. Např. Směrnice Evropské rady z roku 1967 stanovila povinnost zavedení daně z přidané hodnoty pro státy Evropského hospodářského společenství.

---

⁹ ŠIROKÝ, J. *Daňová teorie s praktickou aplikací*. s. 29-34.

¹⁰ KUBÁTOVÁ, K. a kol. *Moderní průvodce daňovým systémem*. s. 25-26.

¹¹ John Maynard Keynes významný ekonom 20. století. Jeho kniha „Obecná teorie zaměstnanosti, úroku a peněz“ znamenala vznik nového ekonomického směru, keynesiánství. Definoval tzv. efektivní poptávku, zákon klesajícího sklonu ke spotřebě a nově definoval funkci úspor. J. M. Keynes teoreticky zdůvodnil nevyhnutelnost státních zásahů do ekonomiky a popřel tak teoretické myšlení klasických a neoklasických teorií. - *John Maynard Keynes*. [online]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pojmy/p362-platce-dane.aspx>.

70. až 90. léta minulého století¹²

V tržních ekonomikách dochází ke snižování daní, daňového břemene a mezních sazeb daně. Jde o politiku stimulace pomocí nabídky. Pomalu se přechází ke zvyšování podílu nepřímých daní na celkových daňových výnosech. Daň z přidané hodnoty je zaváděna v dalších státech.

Současnost

V tomto období se pokračuje v trendu započatém v předchozích letech. Jde o zvyšování podílů nepřímých daní. Dochází k rozdílům mezi zdaněními osob a firem. Firemní daně jsou ve srovnání nižší než nejvyšší sazba jednotlivce. Pokračuje se v prohlubování spolupráce mezi jednotlivými státy v daňové oblasti, kvůli zamezení daňových úniků a praní špinavých peněz.

Další kapitola pojednává a rozebírá změny ve fungování daňových systémů a jejich současné podmínky.

1.1.3 Změna fungování daňových systémů

Důvodem vývoje ekonomiky těmito směry, je současná propojenost trhů, ekonomik a tedy i daňových systémů.

Základní vlastnosti **tradičních daňových systémů** jsou podle Vita Tanziho:¹³

- teritoriální oddělenost států,
- hraniční kontroly,
- kapitál nemohl směřovat přes hranice,
- vysoké cla a kontrola na hranicích omezovaly pohyb zboží,
- kapitálový pohyb byl zakázán nebo omezen,
- většina lidí pracovala ve svém domovském státě,
- firmy podnikaly v zemi svých vlastníků,
- nebyla daňová konkurence mezi státy.

---

¹² ŠIROKÝ, J. *Daňová teorie s praktickou aplikací*. s. 29-34.

¹³ TANZI, V. *Globalization of Tax Competition and the Future of Tax Systems*. s. 96.

Současné podmínky fungování daňových systémů¹⁴

Globalizace a další faktory způsobily změny v tradičních daňových systémech a vznikly nové podmínky. Mezi ně patří:

- vyšší propojenost národních ekonomik a trhů,
- vznik a existence daňových rájů, které umožňují zatajování příjmů ze zahraničí a tím vznikají daňové úniky,
- snazší přesouvání daňových základů mezi celky regionálních uskupení,
- velmi silná daňová konkurence mezi státy, jedná se především o mobilní základy,
- snaha států o zachování daňových příjmů, s tím související větší kontroly a zpřísněné podmínky v daňovém systému,
- vznik velkých nadnárodních korporací, kdy dochází k alokaci zisku a daní mezi jednotlivými zúčastněnými státy,
- daňová konkurence.

Vlády jednotlivých zemí mohou reagovat na tyto změny různě. Uzavírají dohody o daňové koordinaci a harmonizace, zavádí protekcionismus a různou daňovou politiku.

Daňová politika je součástí rozpočtové politiky státu a nástrojem hospodářské politiky státu. Jedná se o soubor opatření státu, kterými se řídí daňová soustava. Daňová politika má své cíle, např. ekonomické, politické, sociální a k jejich dosahování využívá daně. Daňová politika jednotlivých států může být různá, ale měla by podporovat rozvoj hospodářství a podnikatelskou aktivitu. Liší se podle stupně rozvoje hospodářství, geografickou polohou apod. Při stanovení daňové politiky by měl stát vycházet ze zkušeností jiných států. Předmětem daňové politiky je praktické uplatňování zásad a principů při tvorbě a fungování jednotlivých daňových systémů. Jednotlivé srovnávání národních daňových systémů a jejich interakce.¹⁵

Dále lze chápat daňovou politiku jako praktické využívání daňových nástrojů, které jsou používány k ovlivňování ekonomických a sociálních procesů ve společnosti. Daňová politika ovlivňuje v určité míře investice a jejich formy. Jedním z hlavních vlastností

---

¹⁴ LÁCHOVÁ, L. *Daňové systémy v globálním světě*. s. 9-10.

¹⁵ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 139-149.

daňové politiky je schopnost přílivu nebo odlivu kapitálů od společností do státu. Nástroje daňové politiky jsou převážně dlouhodobé.¹⁶

Daňová kvóta

Daňová kvóta představuje významný ukazatel, kterým je možné hodnotit daňové zatížení v jednotlivých státech.

Daňová kvóta vyjadřuje daňovou zátěž v zemi. Jedná se o makroekonomický ukazatel poměrový, který je stanoven jako poměr celkových příjmů veřejných rozpočtů plynoucích z daní k hrubému domácímu produktu v běžných cenách.¹⁷

Rovnice 1: Daňová kvóta

$$\text{Daňová kvóta (v \%)} = \frac{\text{Celkové daňové příjmy}}{\text{GDP}} \times 100$$

Struktura daňové kvóty, tzv. daňový mix

Každá země má různorodý daňový mix, jak z hlediska druhů daní, tak i z hlediska daňového určení.

Celkové daňové příjmy státu většinou tvoří dvě až tři hlavní daně, ostatní daně mají doplňkový charakter.

Daňový mix závisí na tradici a daňové politice státu. Například ve vyspělých zemích jsou důchodové daně vysoké a je dobrá daňová morálka. Výnosy z těchto daní jsou používány na financování sociálního zabezpečení méně výdělečných skupin lidí. V některých státech je brán zřetel na vysoké nepřímé daně ze spotřeby. Jde především o snahu získání příjmů do veřejných rozpočtů v místech, kde nejsou vysoké důchody, a proto nemohou být příliš vysoké přímé daně u zemí se špatnou daňovou morálkou. V některých zemích je zastáván názor, že daňové břemeno by mělo být soustředěno na daně ze spotřeby. Tímto způsobem lze odlehčit důchodům, protože zdanění důchodů už je příliš vysoké a působí na větší nezaměstnanost.¹⁸

---

¹⁶ BONĚK, V., P. BĚHOUNEK a kol. *Lexikon – Daňové pojmy*. s. 51.

¹⁷ ŠIROKÝ, J. *Daňová teorie s praktickou aplikací*. s. 7.

¹⁸ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 139-149.

Výhody zaměření na nepřímé daně:¹⁹

- při výběru dochází k menším daňovým únikům,
- při progresivním způsobu zdanění důchodů, odrazuje zdanění poplatníky od práce a snižuje důchod poplatníka,
- spotřební daně mají menší administrativní náklady při výběru daně,
- při nízké inflaci poskytují nepřímé daně vyšší výnos.

Výhody zaměření na přímé daně:²⁰

- spotřební daně jsou nespravedlivé a neefektivní,
- při výběru DPH jsou vysoké administrativní náklady,
- spotřební daně vedou k růstu inflace.

Dalším významným hlediskem je **daňové určení**. Daňové určení vypovídá o podílu jednotlivých správních celků na celkových daních. Existují daně, které jsou vybírány na úrovni státu, nadstátu (EU), regionální, místní apod. Mezi jednotlivými státy u daňového určení existují značné rozdíly. Např. v ČR se jedná o zákon o rozpočtovém určení daní, který určuje rozdělení výnosů některých daní mezi územní samosprávné celky a některé státní fondy. Předmětem úpravy je rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.²¹

1.1.4 Daňová konkurence

Globální propojení trhu, ekonomik a daňových systémů vede k vytvoření globálního daňového systému. Daňové systémy států se vzájemně konkurují. Je to zapříčiněno změnami podmínek ve fungování daňových systémů.

Za daňovou konkurenci lze považovat vytváření lepších podmínek pro poplatníky. Snížením daňového zatížení lákají do svých zemí daňové základy (důchody, obraty firem, úroky, dividendy) poplatníků. Globalizace ekonomik dovoluje stále více daňovým subjektům možnost přesouvání svým daňových základů do států s výhodnější daňovou politikou a tím související menší placenou daní. A tady vzniká daňová

---

¹⁹KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 139-149.

²⁰ Tamtéž, s. 139-149.

²¹ Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění p.p.

konkurence. Země se snaží přilákat daňové výnosy z mobilních základů daně (zisky společností, osobní důchody poplatníků apod.) pomocí výhodnějších daňových režimů. Na jedné straně pomocí daňové konkurence některé státy dosahují větších výnosů z daní při nižších sazbách. Poplatníci raději odvedou daně ve státě s nižším daňovým zatížením. A jiné státy, kde poplatník využívá veřejných služeb, dochází k problémům s alokací daňových zdrojů a tím související problém veřejných rozpočtů. Díky odlivu mobilního základu daně dochází k většímu daňovému zatížení práce. Daňová konkurence nejen způsobí problémy veřejnému rozpočtu, ale může i negativně ovlivnit zaměstnanost.²²

Daňová konkurence v EU

Daňovou konkurenci v Evropské unii někteří autoři chápou jako výsledek selhávání harmonizačního procesu. V oblasti přímých daní lze hovořit o daňové konkurenci mezi státy EU. Jednotlivé země mezi sebou soutěží o mobilní základy daní a jsou nuceny snižovat jejich daňové zatížení. Tento krok ale musí vyvážit růstem zdanění práce. Hovoříme o škodlivé daňové soutěži, tu lze vysvětlit tak, že daňové subjekty platí daně v zemi s nižším daňovým zatížením, než v zemi kde využívají veřejné služby.²³

1.1.5 Daňová koordinace a harmonizace

Daňová koordinace je prvním stupněm sbližování daňových systémů. Chápeme ji jako vytváření bilaterálních nebo multilaterálních modelů zdanění s cílem, aby docházelo k omezení arbitrážních řízení. Pomocí daňové koordinace jsou vyslovovány doporučení ohledně daňové konkurence. Důležitá je komunikace mezi státy při sdělování příjmů jejich rezidentů v jiné zemi. Daňová koordinace neprobíhá pouze mezi státy Evropské unie, ale mezi dalšími státy volného obchodu a společného trhu, ale také na bázi mezinárodních organizací (OECD²⁴, MMF²⁵).²⁶

---

²² LÁCHOVÁ, L. *Daňové systémy v globálním světě*. s. 10-12.

²³ NERUDOVÁ, D. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. s. 23-24.

²⁴ OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj byla založena v roce 1961. Sdružuje 34 ekonomicky nejvyspělejších zemí světa. - *The Organisation for Economic Co-operation and Development*. [online]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/about/>.

Daňová harmonizace je druhým stupněm sbližování daňových systémů. Znamená přibližování a přizpůsobení národních daňových systémů a jednotlivých daní na základě dodržování sjednaných pravidel zúčastněných států.²⁷

Harmonizace probíhá podle Angela Farii²⁸ ve třech fázích:

- *určení daně, která má být harmonizována,*
- *harmonizace daňového základu,*
- *harmonizace daňové sazby.*

Daňová harmonizace v rámci EU

Daňová harmonizace se v Evropských společenstvích začíná objevovat v 60. letech dvacátého století. Docházelo k názorovým střetům, zda je výhodnější ponechat daňovou konkurenci nebo se snažit o daňovou harmonizaci z pohledu jednotlivých členských zemí. Existuje několik faktorů hovořících proti daňové harmonizaci. Především zachování fiskální autonomie. Dalším důležitým negativním postojem je skutečnost, že daňové sazby odpovídají preferencím a specifikům jednotlivých členských států.²⁹

Harmonizace nepřímých daní – Evropská komise rozhodla, že nepřímé daně budou harmonizovány. Důvodem harmonizace těchto daní byl jednotný vnitřní trh, který odstranil bariéry obchodu. Především se jedná o daň z přidané hodnoty. V roce 1993 vstoupila v platnost směrnice č. 92/77/EEC, která stanovuje sazby. Standardní sazby musí být v minimální výši 15 % a snížená sazba ve výši 5 %. Státy mají možnost aplikovat pouze dvě snížené sazby.³⁰

---

²⁵MMF – Mezinárodní měnový fond (International Monetary Fund) byl založen v roce 1944 a má v současnosti 134 členů. Jeho úkolem je usnadňovat mezinárodní měnovou spolupráci, podpora stability směnných kurzů a poskytovat půjčky státům s hospodářskými problémy. - *About the IMF*. [online]. Dostupné z: <<http://www.imf.org/external/about.htm>>.

²⁶KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 155-157.

²⁷Tamtéž, s. 155-157.

²⁸FARIA, A. *Tax Coordination and Harmonization*. s. 229-231.

²⁹NERUDOVÁ, D. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. s. 20-21.

³⁰ Tamtéž, s. 31-43.

Dále byly harmonizovány tzv. „ekologické daně“. Byly zavedeny směrnicí Rady Evropské unie 2003/96/ES.³¹

Harmonizace přímého zdanění – národní systémy členských států jsou si ve struktuře velmi podobné, ale uvnitř skrývají velké odlišnosti, například v metodách konstrukce daňových základů, ve formách zdanění a dalších. Státy chápaly snahy o harmonizaci jako zásahy do omezení fiskální suverenity, proto nedošlo k většímu úspěchu. Směrnice, které by upravovaly harmonizaci, by musely být přijaty a schváleny všemi státy jednomyslně.³²

1.2 Daň

Definice daní u jednotlivých autorů se mohou lišit, ale v zásadě mají stejnou podstatu a význam. Daň můžeme chápat, jako povinnou, nenávratnou, zákonem určenou platbu do veřejného rozpočtu. Samotný odvod daně lze charakterizovat jako neúčelový a nenávratný, buď pravidelně se opakující (jedná se o důchodové daně), nebo jednorázové plnění při uskutečnění určitých skutečností (daň při převodu nemovitostí).

Například John Stewart Mill definuje daň jako: *...,zlo, povinnou oběť k uspokojování kolektivních potřeb“...*³³ Další zajímavá definice daně je od Adolpha Wagnera, ten posunul nazírání na daň o další krůček dál. Definuje daň ve smyslu: *...,základní povinnosti občanů k peněžitým příspěvkům (tzv. absolutní daňová povinnost)“...*³⁴

Daně jsou příjmem veřejných rozpočtů, dále mezi příjmy řadíme poplatky a půjčky. Poplatek představuje peněžní ekvivalent za poskytnuté služby veřejným sektorem soukromému. Je účelový, nenávratný a poplatník ho platí za uskutečnění nějakého úkonu, např. udělení živnosti, vystavení pasu apod. Poplatky se nejen odvádějí státu, ale i obcím. Místní poplatky jsou součástí příjmů jednotlivých územních celků. Jedná se např. o poplatky za provozování výherních automatů, poplatky za psy apod. Dalším pojmem jsou půjčky, které lze definovat jako úvěrový příjem veřejných rozpočtů.

---

³¹ Council directive 2003/96/EC. [online]. Dostupné z: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:283:0051:0070:EN:PDF>.

³² NERUDOVA, D. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. s. 57-60.

³³ DVOŘÁKOVÁ, L. a kol. *Daně I*. s. 18.

³⁴ Tamtéž, s. 18.

Na rozdíl od poplatku je půjčka návratná a nepovinná. Za poskytnutí půjčky veřejnému rozpočtu je placen úrok. Z hlediska vlastností se především jedná o státní dluhopisy nebo municipální dluhopisy.³⁵

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (dále jen „OECD“) klasifikuje daně jako omezenou, povinnou, jednostrannou platbu vládní instituci. Daně jsou neopětované, to znamená, že dávky poskytované vládou pro daňové poplatníky nejsou ve stejné výši k jejich platbám.³⁶

1.2.1 Třídění daní

Daně můžeme členit podle různých kritérií. Mezi základní členění daní patří třídění dle dopadu:³⁷

- **Přímé daně** – lze chápat, že daňová povinnost spadá přímo na konkrétní fyzické a právnické osoby (poplatníky). Odvádí ze svého důchodu určitou část. Jejich daňovou povinnost nelze přenést na jiný subjekt. Jedná se především o daně majetkové a důchodové.
- **Nepřímé daně** – subjekt přímo neplatí ze svého důchodu daň, ale povinnost přenáší na jiný subjekt. Je tedy rozdíl mezi poplatníkem a plátcem, kdy poplatník přímo podléhá dani a plátce pouze odvádí vybranou daň správci daně.

Mezi další členění daní patří **třídění podle objektu**, která znamená, na co se daň váže a důvod jejího odvodu.³⁸

- důchodové,
- výnosové,
- majetkové,
- z hlavy,
- obrátové daně,
- spotřební.

---

³⁵ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 15-18.

³⁶ *Definition of taxex*. [online]. Dostupné z: <<http://www.oecd.org/daf/mai/pdf/eg2/eg2963e.pdf>>.

³⁷ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 19-20.

³⁸ ŠIROKÝ, J. *Daňová teorie s praktickou aplikací*. s. 50.

Tohle základní dělení se dále rozšiřuje o daně kapitálové a tokové. Daně kapitálové, představují daň, která postihuje stav, jenž nastane k určitému datu. Toková daň se zjišťuje podle změny množství předmětu zdaňování za určitou časovou jednotku.

Třídění podle veličiny dělí daně na:³⁹

- kapitálové a
- běžné.

Mezi kapitálové daně patří darovací, dědická a daň z majetku. Kapitálové daně jsou uvaleny na stavovou veličinu, která vyjadřuje množství, zásobu a stav. Běžné daně jsou uloženy na tokovou veličinu, která zjišťuje časový úsek. Patří sem daně důchodové, spotřební, daň z přidané hodnoty a daně z kapitálových výnosů.

Třídění dle jejich respektování příjmových poměrů poplatníka dělí daně podle vztahu k platební schopnosti poplatníka na:⁴⁰

- „*at personal*“ – přímo adresné a respektují důchodovou situaci poplatníka,
- „*in rem*“ – poplatník je odvádí bez ohledu na svou platební schopnost z titulu vlastnictví či nabytí určitého majetku, nákupu či spotřeby zboží a služeb.

Třídění podle daňového určení – jsou jimi daně, které se třídí podle toho, do kterého rozpočtu plynou:⁴¹

- státní,
- municipální – např. rozpočty obcí, krajů,
- vyšších územněsprávních celků – rozpočty federálních států,
- svěřené.

Dále existuje více třídění daní podle různých kritérií, např. podle druhu sazby a třídění institucionální a další.

---

³⁹ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 21.

⁴⁰ ŠIROKÝ, J. *Daňová teorie s praktickou aplikací*. s. 50.

⁴¹ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 23.

1.2.2 Funkce daní

Daně nejen představují důležitý zdroj veřejných příjmů, ale plní i další úlohy veřejného sektoru.

Mezi funkce daní patří:⁴²

- alokační funkce,
- redistribuční funkce,
- stabilizační funkce.

Alokační funkci daní se využívá při situaci, kdy dochází k neefektivnosti při rozmístění. To znamená, že vláda řeší využití disponibilních zdrojů a jejich rozdělení mezi veřejnou a soukromou spotřebu.

Redistribuční funkce je odvozena od nutnosti snížit nerovnoměrné rozdělení důchodů a bohatství mezi poplatníky. Stát pomocí této funkce koriguje nerovnoměrné rozdělení prvotních důchodů. Dále ji stát využívá na výdajové stránce – přerozdělení transferových plateb. Stát, který je založený na redistribuční funkci, má tendenci k deficitu veřejných financí. To je způsobeno náročností sociálních programů a nemožností jejich plné výši financování z daní.⁴³

Stabilizační funkce pomáhá veřejným financím zmírňování oscilace míry ekonomických aktivit, které jsou způsobené hospodářským cyklem. Tato funkce je aktivním nástrojem fiskální politiky státu. V recesi se vláda snaží pomocí této funkce o oživení fiskální expanze a naopak při hrozbě přehřátí ekonomiky vláda sahá k fiskální restrikci.⁴⁴

1.2.3 Daňový subjekt

Za daňový subjekt se považuje fyzická nebo právnická osoba, která je povinna odvádět nebo platit daň. Daňový subjekt se dělí z hlediska konstrukce a pravidel placení daně na plátce a poplatníka.⁴⁵

---

⁴² ŠIROKÝ, J. *Daňová teorie s praktickou aplikací*. s. 12-13.

⁴³ DVOŘÁK, P. *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize*. s. 7-8.

⁴⁴ Tamtéž, s. 8-9.

⁴⁵ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 14-16.

Poplatník – za poplatníka je považována osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou podrobeny přímo dani. To znamená, že osoba nese daňové břemeno, které postihuje její příjem a tím snižuje jeho spotřebu.⁴⁶

Plátce - daňový subjekt, která pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí správci daně daň, kterou vybere od poplatníků nebo jí jim srazí. Samotná daň nesnižuje plátcí jeho disponibilní zdroje.⁴⁷

Dále existuje možnost **společného zdanění**. Společné zdanění znamená, že do výběru daně je zapojeno více osob podle nějakého významného kritéria. Například u zdanění příjmu právnických osob se jedná se o konsolidované zdanění. Jde o situaci, kdy by bylo složité stanovit základ daně samostatně pro každý konsolidovaný podnik jednotlivě. Mohlo by docházet k daňovým únikům při uskutečňování subdodávek uvnitř konsolidovaného celku. Proto je základ daně stanoven pro celou skupinu, kdy daň je vybrána od vrcholného podniku, nebo přerozdělena na jednotlivé podniky podle předem určeného kritéria.⁴⁸

V rámci Evropské unie se objevovala snaha o vytvoření harmonizovaného základu daně z příjmů právnických osob, to by společně umožnilo levnější a snazší podnikání v rámci Evropské unie. Evropská komise zveřejnila návrh směrnice o společném konsolidovaném základu daně z příjmu právnických osob. Principem této směrnice je možnost podání jediného konsolidovaného daňového přiznání k dani z příjmu právnických osob u jedné daňové správy společnostmi, které vyvíjejí zdanitelnou činnost ve více státech Evropské unie.⁴⁹

---

⁴⁶ *Poplatník daně*. [online]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pojmy/p361-poplatnik-dane.aspx>.

⁴⁷ *Plátce daně*. [online]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pojmy/p362-platce-dane.aspx>.

⁴⁸ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 14-16

⁴⁹ SOBOTKOVÁ, Veronika. *Návrh směrnice o společném konsolidovaném základu daně z příjmů právnických osob*. [online]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d34817v44434-navrh-smernice-o-spolecnem-konsolidovanem-zakladu-dane-z-prijmu/>.

1.2.4 Základ daně

Základem daně je předmět daně, který je vyjádřený v měrných jednotkách. Buď jsou vyjádřené ve fyzických jednotkách, nebo v hodnotovém vyjádření. Dále musí být upravený podle zákonných pravidel.

Za **předmět daně** se považuje veličina, ze které se daň vybírá. Předmětem zdanění je majetek, důchod, spotřeba a hlava. Pro efektivní výběr daně je nutné předmět daně jasně definovat, aby se daňový subjekt nemohl vyhnout zdanění, a někdy doplnit o vynětí z předmětu daně. **Vynětí z předmětu daně** jasně definuje hranici, kde předmět daně ještě je a kam už nesahá. To slouží k tomu, aby nedocházelo k pochybnostem. To zabezpečuje právní jistotu daňových subjektů. Dále se vynětí uplatňuje v situacích, kde nejsme schopni přesně definovat předmět daně. Vynětí se používá i v případech, kdy je potřeba rozlišovat mezi předměty několika daní, aby nedocházelo k několikanásobnému daňovému zatížení a výběru.⁵⁰

Určitá část předmětu daně může být **osvobozena od daně**. Daňový subjekt ji nezahrnuje do předmětu daně, ale zároveň nemůže k této části uplatňovat související položky, o které by se základ daně snížil. Existuje i možnost se osvobození od daně vzdát, důvodem je výhodnější daňová optimalizace. Osvobození od daně je buď úplné – to znamená, že musí být splněny všechny podmínky pro osvobození, nebo částečné. Dále existuje termín **nezdanitelné minimum**. To je částka, která nepodléhá zdanění. Jedná se o případy, kdy by docházelo k neefektivnímu výběru malých částek daně. Důležitým pojmem je **zdaňovací období**, což je pravidelný časový interval, za který se stanovuje ze základu daně daň a odvádí se. U jednotlivých druhů daní se zdaňovací období liší. Přímé daně považují za zdaňovací období 12 měsíců – kalendářní nebo hospodářský rok. U spotřebních daní by byl 1 rok dlouhé období, proto mají zdaňovací období měsíční nebo čtvrtletní.⁵¹

1.2.5 Způsob výběru daně

Aby daň byla vybrána v plné výši a řádně, je uzákoněn způsob výběru daně. To znamená cestu, kterou se daň dostane ke správci daně od daňového subjektu.

---

⁵⁰ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 18.

⁵¹ Tamtéž, s. 18-19.

Správce daně zabezpečuje výběr daně pomocí.⁵²

- **Zálohy na dani** – při stanovení výše zálohy se vychází od výše zálohy odvedené v předchozím období nebo od předpokládané výše daně. Na konci období jsou jednotlivé zálohy započtené vůči daňové povinnosti, vzniká doplatek nebo přeplatek na dani. V ČR se používá u silniční daně.
- **Splátka daně** – jedná se daň placenou u kapitálových daní, která je stanovena k prvnímu dni zdaňovacího období. Daň je rozložena do jednotlivých splátek (poměrná část), které jsou placeny v průběhu zdaňovacího období.
- **Srážka daně** – je nejrychlejší a minimalizuje daňové úniky. Plátce daně vypočte a odvede z příjmu poplatníka. Jedná se například o úroky z vkladu.
- **Záloha u zdroje** – jedná se o kombinaci srážkové daně a se zálohovým principem. Zálohu vypočte a odvede plátce daně z příjmu poplatníka. Jedná se o situaci u vybírání zálohy na daň z příjmů fyzických osob z měsíční mzdy, kdy na konci období dochází k zúčtování daně pomocí daňového přiznání nebo zjednodušeně tzv. ročním zúčtováním daně plátcem.

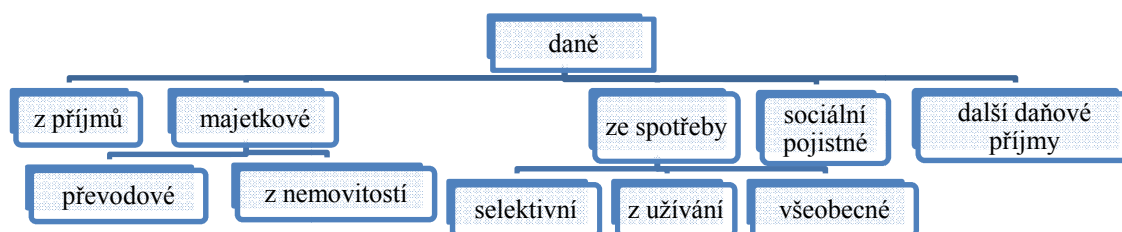
---

⁵²VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 35-38.

2 Daňový systém České republiky

Daňový systém České republiky má podobné znaky jako systémy vyspělých států, zejména evropských zemí. Daňové příjmy plynou jak z daní přímých tak nepřímých.⁵³

Obrázek 1: Daňový systém České republiky

Zdroj: VANČUROVÁ, Alena a LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR 2012*.

Z historického hlediska jsou daně rozděleny do dvou skupin – přímé a nepřímé daně. V daňovém mixu ve vyspělých státech postupně klesá podíl přímých daní, oproti daním nepřímým, které postupně rostou. Je tomu tak i v České republice, kdy např. DPH se od roku 2007 do roku 2012 zvýšilo z 5 na 14 %.⁵⁴

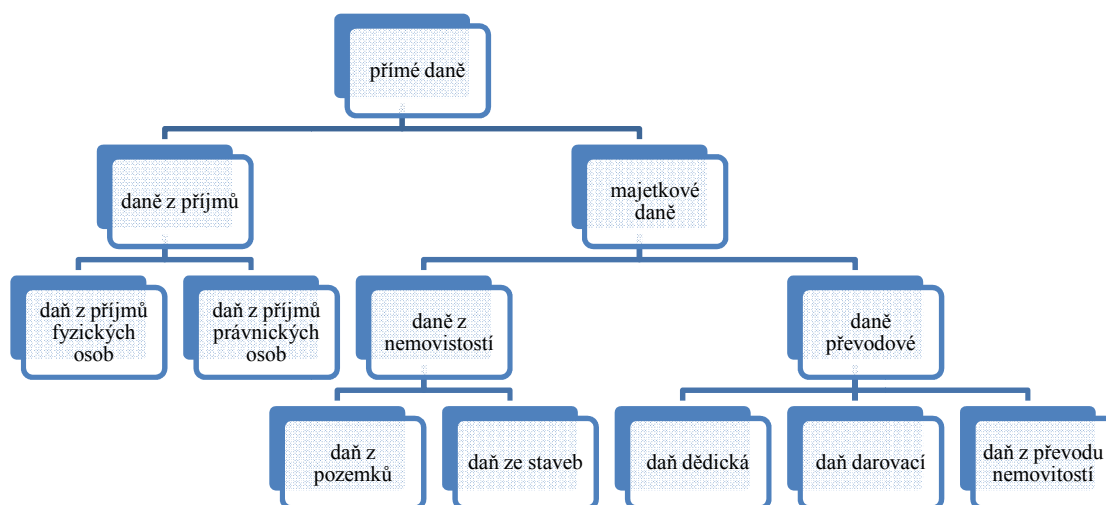
2.1 Přímé daně

Hlavní vlastností přímých daní je, že jsou vypočteny z předmětu daně poplatníka, který je povinen i sám daň odvést. Přímé daně jsou adresné a dají se využít lépe jejich sociální prvky. Vyhovují lépe daňové spravedlnosti, protože se lehce přizpůsobují platební schopnosti jednotlivých subjektů.

⁵³ *Daňový systém České republiky*. [online]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/danovy-system-ceske-republiky-3429.html>.

⁵⁴ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 51-52.

Obrázek 2: Přímé daně v České republice

Zdroj: VANČUROVÁ, Alena a LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR 2012*.

2.1.1 Daně z příjmů

Mezi daně z příjmů patří daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob.

Daň z příjmů fyzických osob

Dani z příjmů fyzických osob (dále jen „DPFO“) podléhají veškeré příjmy fyzických osob (dále jen „poplatníci“). Poplatníci jsou děleni na daňové rezidenty a daňové nerezidenty. Za **daňového rezidenta** se považuje poplatník, který buď má bydliště na území ČR, nebo se obvykle zdržuje na území ČR aspoň 183 dnů příslušného kalendářního roku. Dani z příjmů podléhají jeho celosvětové příjmy, to znamená jeho příjmy na území ČR a příjmy ze zahraničí.⁵⁵

Daňový nerezident je poplatník, který má trvalé bydliště nebo se obvykle zdržuje na území jiného státu. Příjmy daňového rezidenta jsou zdaněny pouze ty, které pochází ze zdrojů na území ČR.

DPFO upravuje č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“).

⁵⁵Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění p. p.

Podle § 3 ZDP DPFO je za příjem považován příjem peněžní i nepeněžní dosažený i směnnou.

Předmětem daně z příjmů fyzickým osob jsou:

- a) příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6),*
- b) příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7),*
- c) příjmy z kapitálového majetku (§ 8),*
- d) příjmy z pronájmu (§ 9),*
- e) ostatní příjmy (§ 10).⁵⁶*

Sazba daně činí v roce 2012 podle § 16 ZDP 15 %.

Daň z příjmů právnických osob

Předmětem daně podle § 18 ZDP jsou veškeré příjmy (výnosy) z činnosti a z nakládání s veškerým majetkem poplatníků. Poplatníky daně jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami a organizačními celky státu - § 17 ZDP. Předmětem daně nejsou příjmy z některých činností poplatníka, např. příjmy získané nabytím akcií podle zvláštního zákona, zděděním nebo darováním nemovitosti, movité věci nebo majetkového práva apod.⁵⁷

Základ daně je odvozen od účetního výsledku hospodaření před zdaněním a snižuje se nebo zvyšuje se o některé položky. Například se jedná o částky neoprávněně zkracující příjmy; částky, které nelze zahrnout do výdajů podle zákona o ZDP apod.

Zdaňovacím obdobím - § 17a ZDP – je kalendářní nebo hospodářský rok.

Sazba daně v roce 2012 činí 19 %, pokud nestanoví zákon o ZDP jinak. Existují výjimky u investičních, podílových a penzijních fondů, kdy sazba daně činí 5 %.

Následující tabulka č. 1 na str. 34 vyjadřuje vývoj v sazbě daně z příjmů právnických osob v letech 1999 až 2012. Je patrné, že daňová sazba do roku 2010 klesala. Pro rok 2013 zůstala sazba nezměněna.

---

⁵⁶Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění p. p.

⁵⁷ Tamtéž.

Tabulka 1: Vývoj sazby daně z příjmů právnických osob (v %)

Rok	Sazba daně v %	Rok	Sazba daně v %
1999	35	2006	24
2000	31	2007	24
2001	31	2008	21
2002	31	2009	20
2003	31	2010	19
2004	28	2011	19
2005	26	2012	19

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím ZDP.

2.1.2 Daně majetkové

Předmětem majetkových daní je majetek, který je v movité nebo nemovité podobě. V dnešní podobě majetkových daní příjmy do veřejných rozpočtů mají pouze doplňkový charakter. Nemohou se rovnat příjmům z jiných daní (důchodových, ze zisků).⁵⁸

Majetkové daně se dělí na daně z převodové a z majetku.

Převodové majetkové daně

Mezi převodové daně patří daň darovací, dědická a daň z převodu nemovitostí.

Darovací daň

Daň darovací je jednorázová daň, která se vyměřuje při bezúplatném nabytí nemovitého majetku, movitého majetku či jiného majetkového prospěchu. Předmětem této daně je i majetek, který byl darován nabyvateli z ciziny do ČR nebo naopak. Základem daně je hodnota převáděného majetku a poplatníkem osoba, která majetek bezúplatně dostala.⁵⁹

Sazby daně jsou progresivní a liší se podle příbuzenského poměru mezi darovaným a dárce.

---

⁵⁸ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 236-237.

⁵⁹ Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění p.p.

Dědická daň⁶⁰

Daň dědická je také jednorázovou daní a předmětem daně je nabytí nemovitého a movitého majetku děděním. Dědění je buď ze závěti, ze zákona nebo z obou těchto právních důvodů.

Daň se vybere u zdědění nemovitostí pokaždé, kdy se nemovitost nachází na území České republiky. Nezáleží na státním občanství nebo bydlišti zůstavitele.

Základem daně je cena majetku zjištěná v dědickém řízení. Může být snížena např. o cenu majetku osvobozeného od daně dědické, náklady spojené s pohřbem zůstavitele, náklady na notáře apod.

Jednotlivá sazba daně je opět závislá na příbuzenském poměru a velikosti majetku.

Daň z převodu nemovitostí⁶¹

Znovu se jedná o jednorázovou daň, která se vyměřuje z úplatného převodu nebo přechodu vlastnictví k nemovitostem. Základem daně je většinou kupní cena nebo cena zjištěná podle zvláštního právního předpisu (zákon o oceňování).

Poplatníkem daně z převodu nemovitostí může být převodce, nabyvatel nebo oba dva, záleží na vždy na situaci.

Daně z nemovitostí

Daň z nemovitostí se nevybírání podle bydliště nebo sídla poplatníka, ale podle polohy nemovitostí. Důvodem je, že daň z nemovitostí je příjmem obecního rozpočtu.

Daň z nemovitostí se dělí na daň:

- ze staveb a
- z pozemků.

Daň je placena ze všech staveb a pozemků, které se nachází na území České republiky.

---

⁶⁰Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění p.p.

⁶¹ Tamtéž.

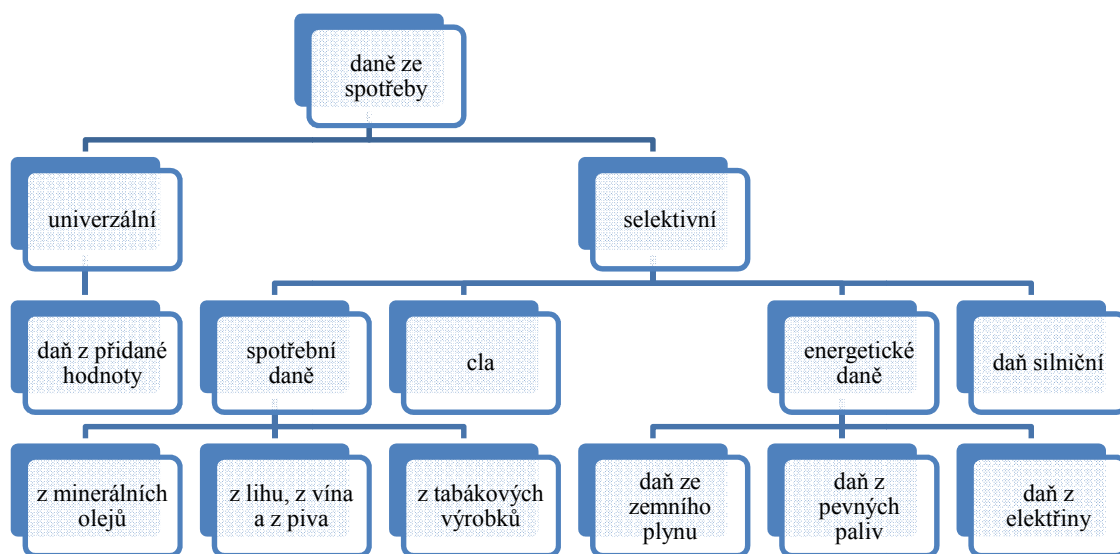
Základem daně ze stavby je výměra půdorysu zastavěné plochy v m², a to podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období. Dále se zvyšuje o další nadzemní podlaží stavby. U bytu nebo samostatného nebytového prostoru je základem daně výměra podlahové plochy bytu v m² nebo výměra podlahové plochy samostatného nebytového prostoru v m² vynásobená koeficientem 1,20.⁶²

U daně z pozemků se základ daně liší podle typu pozemku. U zemědělské půdy se používá hodnotové vyjádření. Daň je zjištěna jako výměra pozemku vynásobená průměrnou cenou půdy.

2.2 Nepřímé daně

Nepřímé daně jsou jinak nazývány jako daně ze spotřeby. Jsou zahrnuty v ceně zboží a služeb, které platí poplatník při jejich koupi. Nepřímé daně mají největší podíl na plnění státního rozpočtu.⁶³

Obrázek 3: Nepřímé daně v České republice

Zdroj: VANČUROVÁ, Alena a LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR 2012*.

⁶²Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění p.p.

⁶³ *Nepřímé daně*. [online]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/17293-neprime-dane/>.

2.2.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty harmonizuje příslušný předpis Evropské unie.

Předmětem daně podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen „ZDPH“), podle § 2 je dodání zboží, převod nemovitosti a poskytnutí služby v rámci tuzemska. Dále je předmětem pořízení zboží z jiného členského státu z Evropské unie a dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.⁶⁴

Osobou povinnou k dani je fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomickou činnost. Podle §6 ZDPH existují osoby, které jsou osvobozeny od uplatňování daně a to pokud nedosahují obratu přesahující částku 1 mil. Kč za nejvýše 12 kalendářních měsíců jdoucích po sobě.

Sazba daně z přidané hodnoty v České republice je lineární a diferencovaná na dvě úrovně.

V roce 2013 činí základní sazba 21 procent a snížená sazba 15 procent. Ve výši sazeb dochází v posledních letech k velkým změnám a tento trend bude s největší pravděpodobností dále pokračovat.⁶⁵ V tabulce č. 2 níže je možná vidět tento trend.

Tabulka 2: Vývoj daně z přidané hodnoty v letech

Datum platnosti od – do	Základní sazba DPH	Snížená sazba DPH
01. 01. 1993 – 31. 12. 1994	23%	5%
01. 01. 1995 – 30. 04. 2004	22%	5%
01. 05. 2004 – 31. 12. 2007	19%	5%
01. 01. 2008 – 31. 12. 2009	19%	9%
01. 01. 2010 – 31. 12. 2011	20%	10%
01. 01. 2012 – 31. 12. 2012	20%	14%
01. 01. 2013 -	21%	15%

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

⁶⁴ Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění p. p.

⁶⁵ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 56.

2.2.2 Spotřební daně

Jedná se o výběrové selektivní daně ze spotřeby, kterým podléhá pět vybraných komodit zboží. Spotřební daně upravuje zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Patří sem daně z minerálních olejů, z lihu, z vína, z piva a daň z tabákových výrobků.⁶⁶

Daň z minerálních olejů⁶⁷

Předmětem daně z minerálních olejů jsou minerální oleje. Mezi ně patří: motorové benzíny, střední oleje a těžké plynové oleje, těžké topné oleje, odpadní oleje a další. Plátcem je fyzická nebo právnická osoba, které vznikne povinnost daň přiznat a zaplatit.

Daň z lihu, z vína a z piva⁶⁸

Jedná se daně, které jsou vybírány z alkoholu.

U daně z piva je předmětem daně výrobek, který obsahuje více než 0,5 % objemu alkoholu nebo směsi s nealkoholickými nápoji obsahující víc jak 0,5 % objemu alkoholu. Základem spotřební daně z piva je množství piva, které je vyjádřeno v hektolitrech.

U daně z vína jsou předmětem daně vína, fermentované nápoje a meziprodukty, které obsahují více než 1,2 % a méně než 22 % objemu alkoholu. Základem je opět množství vína vyjádřených v hektolitrech. Zákon o spotřební dani rozlišuje vína na šumivá vína, tichá vína a meziprodukty. Kdy u šumivých vín a meziproduktů činí daň 2.340 Kč na 1 hektolitr a u tichých vín je daň rovna nule.

Předmětem daně z lihu je líh (etanol), který obsahuje více než 1,2 % objemu etanolu, kromě piva, vína a meziproduktů z vína. Základem daně je množství čistého lihu, které je opět vyjádřeno v hektolitrech.⁶⁹

---

⁶⁶ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 56.

⁶⁷ Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění p.p.

⁶⁸ *Daň z piva a daň z vína a meziproduktů*. [online]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/ostatni/Stranky/default.aspx>.

⁶⁹ *Daň z lihu*. [online]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/lih/Stranky/default.aspx>.

Daň z tabákových výrobků

Daň z tabákových výrobků se vztahuje na cigarety, doutníky, cigarillos a tabák ke kouření. Výpočet daně u cigaret se skládá z několika položek, např. součin procentní části sazby daně, součin pevné části sazby daně a počtu kusů a dalších. Rozhodující je hmotnost tabáku. Celkovou daň u cigaret tvoří spotřební daň a daň z přidané hodnoty.⁷⁰

2.2.3 Cla

Clo je z ekonomického hlediska také daní. Jedná se o specifickou daň, jejímž předmětem je dovážené zboží. Zbožím chápeme veškeré hmotné věci movité a elektrickou energii. Při výpočtu cla se vychází z celní hodnoty, z částky v korunách, ze které clo vypočítáme. Z celní hodnoty se pomocí sazby v procentech vypočítá výsledné clo. Celní hodnota vychází z fakturované ceny. Součástí jsou také náklady na zprostředkování, cena nádob a obalů, licence a doprava na hranice EU.⁷¹

Clo představuje malou část příjmů veřejných rozpočtů. Je to způsobeno tím, že Česká republika je v celní unii Evropské unie, kdy clo je příjmem rozpočtu EU, a mezi členskými jsou cla zrušena.

2.2.4 Energetické daně

K 1. lednu 2008 v souladu se směrnicí Rady Evropské unie 2003/96/ES byly v České republice zavedeny tzv. „ekologické daně“. Ekologické daně byly vneseny do českého právního řádu zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Jedná se o daň z elektřiny, ze zemního plynu a z pevných paliv. Důvodem zavedení těchto daní je snížení spotřeby energií a tím snížení emisí CO₂. Správu těchto daní mají na starosti celní orgány.⁷²

Základ daně se stanoví u energetických daní, jako množství daného média vyjádřené ve fyzikálních jednotkách. Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc.

---

⁷⁰ *Spotřební daň – tabák a tabákové výrobky*. [online]. Dostupné z: [<http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dph-a-spotrebni-dane/spotrebni-dane/tabak-a-tabakove-vyroby/>](http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dph-a-spotrebni-dane/spotrebni-dane/tabak-a-tabakove-vyroby/).

⁷¹ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 247-250.

⁷² Tamtéž, s. 261-263.

2.2.5 Daň silniční

Silniční daň se podle klasifikace OECD řadí mezi daně ze spotřeby. Jedná se daň, která je zaměřena na osoby, které používají motorová vozidla a jejich přípojná vozidla k podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti na silniční síti – předmět daně. Cíl výběru silniční daně je získání finančních zdrojů na údržbu, opravu a výstavbu silniční sítě. Poplatníkem silniční daně je fyzická nebo právnická osoba zapsaná v technickém průkazu jako provozovatel vozidla. Dále jim může být zaměstnavatel, který vyplácí cestovní náhrady zaměstnanci.⁷³

Předmětem daně nejsou speciální pásové automobily (zemědělské stroje, lesnické traktory) a vozidla, která mají přiděleny speciální registrační značky. Existuje osvobození od placení silniční daně. Jedná se například o vozidla, která mají méně než čtyři kola, vozidla diplomatických misí a konzulárních úřadů, vozidla zabezpečující linkovou vnitrostátní dopravu a další.⁷⁴

Důležitý pro výpočet silniční daně je stanovení základu daně. Je vyjádřen ve fyzických jednotkách, které se liší podle druhu vozidel. U osobních automobilů je základ daně zdvihový objem motoru v cm^3 . U ostatních vozidel je daň stanovena na základě největší povolené hmotnosti v tunách a počtu náprav. U návěsů je daň odvozena od největšího povoleného zatížení náprav v tunách a počtu náprav. Tyto údaje jsou zapsány v technickém průkazu vozidla. Sazby daně jsou pevně stanoveny ročními absolutními částkami, které se liší podle druhu vozidla. Existuje možnost snížení sazby daně při splnění určitých podmínek. Jsou jimi např. použití vozidla pro výrobní činnost v rostlinné výrobě nebo v závislosti na stáří vozidla.⁷⁵

Je-li poplatníkem silniční daně zaměstnavatel, nemusí používat roční sazbu daně nebo část roční sazby podle měsíců, ale může využít sazbu daně 25 Kč za každý den, kdy byl použit osobní automobil zaměstnancem na služební cestu. Závisí na jeho uvážení, jaká varianta je pro něho výhodnější.

---

⁷³Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění p.p.

⁷⁴Tamtéž.

⁷⁵*Daň silniční*. [online]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/dan-silnicni-3537.html#ds01>.

2.3 Sociální pojistné

V České republice není sociální zabezpečení a pojistné zdravotního pojištění bráno jako daň, ale jako příspěvky, které upravují zvláštní zákony. Dle klasifikace OECD se sociální pojištění považuje „daň“⁷⁶. Účelem těchto příspěvků je krytí výdajů na starobní a invalidní důchody, dále výdaje na nemocenské dávky, dávky v mateřství, dávek v nezaměstnanosti a dalších dávek. Důvodem zařazení mezi daně jsou jejich vlastnosti, které se daním přibližují. Jedná se především o povinnost a pravidelnost placení. Výše příspěvku je určována hlavně výši důchodu, z něhož je placen a další.⁷⁷

Sociální pojištění plyne do státního fondu nebo veřejných rozpočtů, další vlastnost daní. V České republice se to týká pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Jedná se o jednu platbu plynoucí do veřejných rozpočtů, která se skládá z pojistného na nemocenské pojištění, pojistné na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku nezaměstnanosti.⁷⁸

Jedna část pojistného hradí zaměstnavatel za zaměstnance. V roce 2012 činí 25 % a skládá se z:⁷⁹

- 21,5 % na důchodové pojištění,
- 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti,
- 2,3 % na nemocenské pojištění.

Druhou část odvodu sráží zaměstnavatel zaměstnancům ve výši 6,5 %, což představuje příspěvek na důchodové pojištění.

Další platbou do veřejného rozpočtu je pojistné na veřejné zdravotní pojištění, která znovu odvádí zaměstnavatel za zaměstnance (9 %) a další část sráží zaměstnanci (4,5 %).

---

⁷⁶*The OECD classification of taxes*. [online]. Dostupné z: http://www.oecd.org/ctp/taxpolicyanalysis/RS_OECD_classification_of_taxes_2012.pdf.

⁷⁷ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. s. 203-204.

⁷⁸*Pojistné na sociální zabezpečení*. [online]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/>.

⁷⁹*Sociální pojištění*. [online]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/dane/socialni-pojisteni/pruvodce/>.

Procenta, které jsou zde uvedeny, se počítají z hrubé mzdy zaměstnance. Existují i osoby, které si sociální platba hradí sami. Jedná se o osoby samostatně výdělečně činné, které mají příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti.

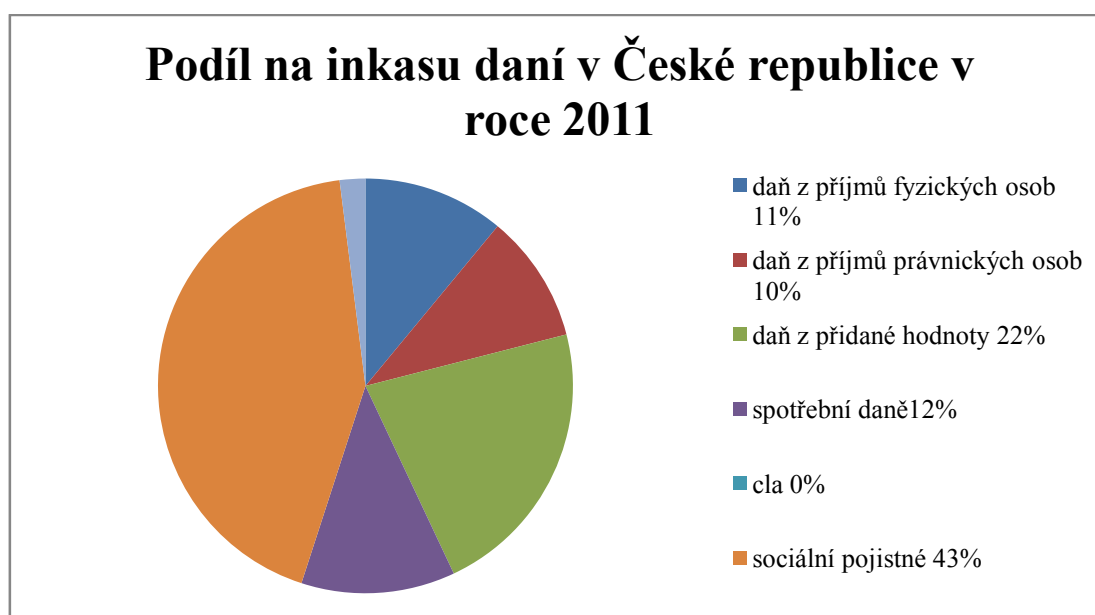
2.4 Analýza daňového systému České republiky

Současný daňový systém České republiky dostal podobu po daňové reformě, která byla provedena k 1. 1. 1993. Došlo ke sjednocení a sloučení jednotlivých daní a tím ke zjednodušení.⁸⁰

Daňová soustava, jak už bylo uvedeno dříve, je tvořena přímými a nepřímými daněmi. Z hlediska daňového mixu, který vypovídá o preferencích státu ohledně dávání přednosti určitému typu daní, dává Česká republika přednost daním, které dosahují vysokého výnosu z výběru této daně.⁸¹

Z grafu č. 4 níže vyplývá, že největší příjem má Česká republika ze sociálního pojištění a dále z daně z přidané hodnoty.

Obrázek 4: Podíl na inkasu daní v České republice

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím Vládní finanční statistiky Ministerstva financí dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vlad_fin_stat_71009.html.

⁸⁰ ŠIROKÝ, J. *Daňová teorie s praktickou aplikací*. s. 46.

⁸¹ VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. s. 51-52.

Stěžejním ukazatelem je daňová kvóta, která nám porovnává inkaso z daní vůči hrubému domácímu produktu v běžných cenách.

Následující tabulka č. 3 níže popisuje vývoj daňové kvóty, jak probíhal v letech 2000-2010.

Tabulka 3: Celková daňová kvóta ČR (v %)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Daňová kvóta v %	33,8	33,7	34,6	35,4	35,9	35,7	35,3	35,9	34,4	33,6	33,8

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím informací z Eurostat.

Zajímavá změna nastala u roku 2008, kdy daňová kvóta poklesla. Bylo to způsobeno změnou u daně z příjmů fyzických osob, kdy byla zavedena rovná daň z příjmů fyzických osob 15 % ze superhrubé mzdy místo progresivního zdanění. Efektivní sazba daně z příjmů fyzický osob se v roce 2012 pohybuje od 0 do téměř 20 %. Je to způsobeno tím, že je zaveden maximální vyměřovací základ na odvod sociální a zdravotního pojištění. To znamená, že u vysokých příjmů efektivní daňová sazba klesá.⁸²

Průměrná daňová kvóta Evropské unie spočtena aritmetickým průměrem v roce 2010 činí 35,6.⁸³ Daňová kvóta ČR s porovnáním s průměrnou kvótou EU je nižší, to značí, že zdanění v ČR není příliš vysoké oproti zbývajícím státům EU a nachází se lehce pod průměrem. V následujících letech došlo v ČR k růstu daňové kvóty. Tato změna byla vyvolána zvýšením sazeb DPH.

Zhodnocení právní úpravy ČR je složité. V ČR dochází k častým změnám v zákonech. Jsou měněny novelami i několikrát ročně. To značí horší stabilitu právní úpravy.

Důležitým znakem české daňové soustavy je podobnost s daňovými soustavami států EU. Je to způsobeno postupnou harmonizací některých daní. V EU bylo v první fázi

⁸²*Jaké je efektivní zdanění práce dle příjmu?*[online]. Dostupné z: <http://www.financninoviny.cz/podnikatele/zpravy/jake-je-efektivni-zdaneni-prace-dle-prijmu/820078>>.

⁸³*Total tax revenue*. [online]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/total-tax-revenue_20758510-table2>.

harmonizace zavedeno DPH. Jde o nejdůležitější harmonizaci. Dále byly v roce 2008 zavedeny tzv. ekologické (energetické) daně⁸⁴ v rámci EU. Dalšími postupnými kroky je sbližování dalších daní, jako např. daní z příjmů, majetkových daní a dalších.⁸⁵

Důležitým faktorem, který ovlivňuje daňový systém, je stabilita veřejných financí státu. Při vysokém státním zadlužení dochází k tvorbě nových daní, nebo jsou současné daně zvyšovány.

Tabulka 4: Státní dluh ČR

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Státní dluh v mld. Kč	691,2	802,5	892,3	999,8	1.178,2	1.344,1	1.499,4

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím portálu Ministerstva financí ČR.

Z tabulky č. 4 výše vyplývá, že státní dluh ČR roste. Od roku 2005 do roku 2011 došlo k více než zdvojnásobení státního dluhu.

Dalším faktorem, který má vliv na veřejné rozpočty je inflace.

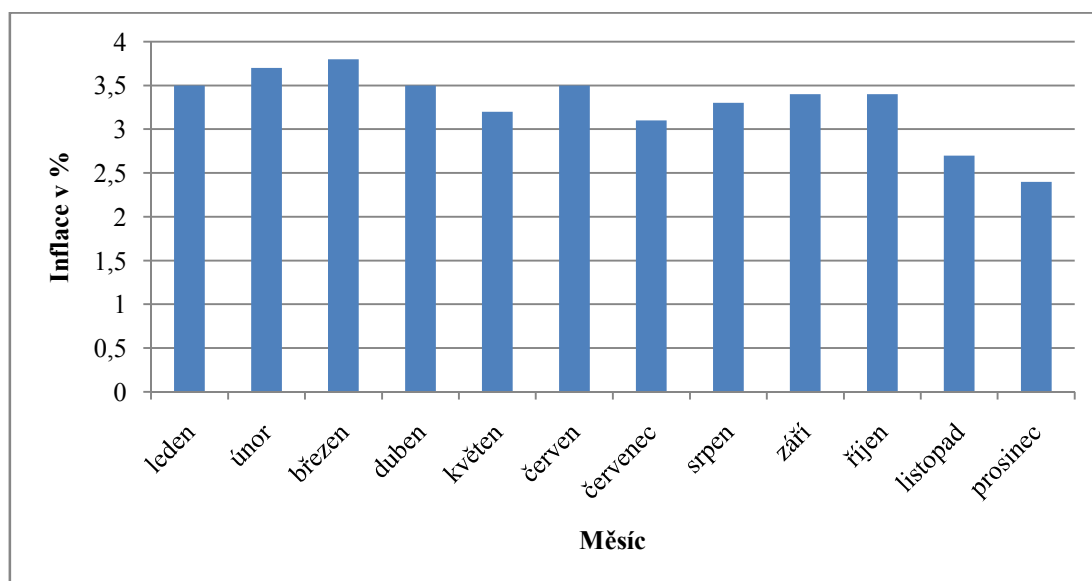
Míra inflace se vyjadřuje přírůstkem spotřebitelských cen ke stejnému měsíci předchozího roku vyjádřena změnou cenové hladiny ve sledovaném měsíci daného roku proti stejnému měsíci roku předcházejícího. Dosažená cenová úroveň je upravena vyloučením sezónních vlivů.⁸⁶

⁸⁴ Tyto daně byly zavedeny v roce 2007 prostřednictvím zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, část ekologické daně.

⁸⁵ LÁCHOVÁ, L. *Daňové systémy v globálním světě*. s. 37-128.

⁸⁶ *Míra inflace*. [online]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/mira_inflace>.

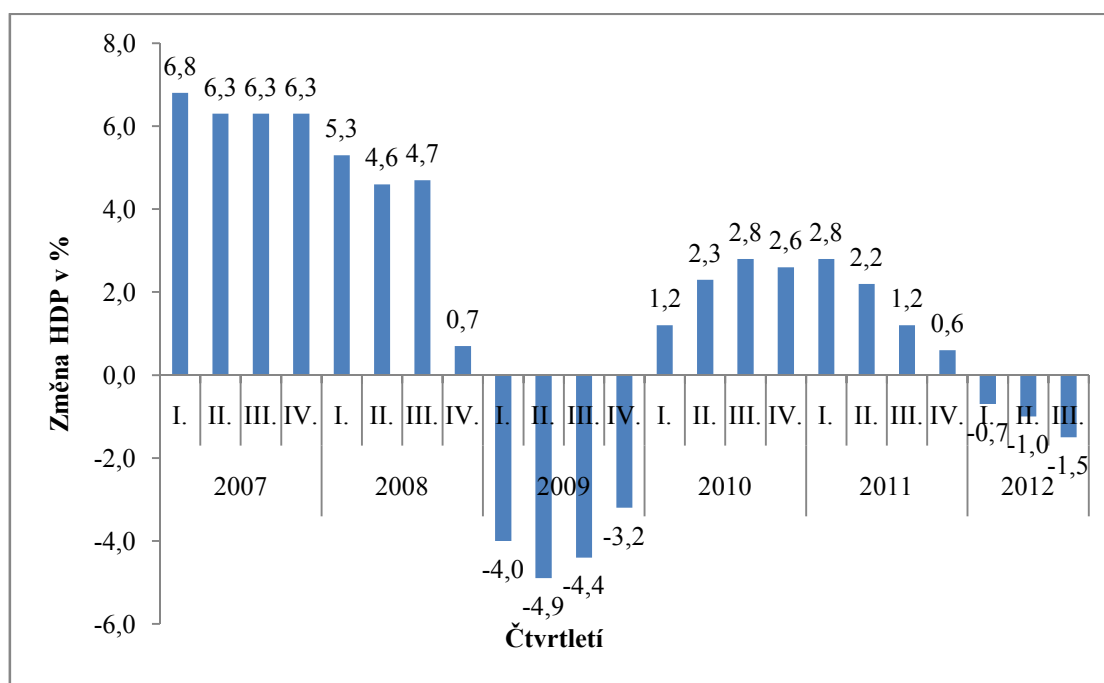
Obrázek 5: Míra inflace (v %) v ČR v roce 2012

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím informací Českého statistického úřadu.

Mezi další faktory ovlivňující příjmy veřejných rozpočtů a tím jejich deficity, patří úroveň a růst domácí ekonomiky, která se měří hrubým domácím produktem (dále jen „HDP“).

Obrázek 6: Vývoj HDP v ČR (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím informací z Českého statistického úřadu.

V roce 2009 byl pokles ekonomiky výrazný, příčinou byla celosvětová ekonomická krize. Tento stav měl velký vliv na příjem do veřejných rozpočtů. Došlo k výpadku v jeho příjmech a tím vznikl deficit státního rozpočtu ve výši 192,5 miliard Kč.⁸⁷

V rámci snižování deficitu veřejných financí byl přijat na rok 2010 úsporný balíček. Jehož součástí bylo zvýšení obou sazeb DPH o jeden procentní bod, zvýšení spotřební daně, zdanění náhrad ústavních činitelů a další. Z toho vyplývá, jaký významný vliv má negativní vývoj ekonomiky na zvyšování daní.

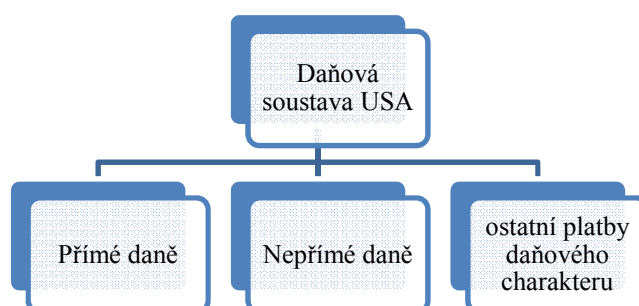
⁸⁷*Schodek státního rozpočtu v roce 2009.* [online]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/mf_zamestnanci_mf_mediiich_52198.html?year=2010.

3 Daňový systém Spojených států amerických

Daňový systém Spojených států amerických (dále jen „USA“) je složitý. Americký federální daňový zákon obsahuje přes tři miliony slov. Zdanění v USA je založeno na progresivitě. U progresivního daňového systému se podíl daně na příjmu jednotlivce (nebo domácnosti) tendenci zvyšovat s rostoucími příjmy. Důvodem pro progresivní zdanění je představa společnosti, že lidé s vyššími příjmy by měli platit více ze svého příjmu na daních, protože mají větší schopnosti splácet bez kritických obětí. Dalším důvodem je také způsob řešení ekonomické nerovnosti ve společnosti. Vysoká míra nerovnosti může být snížena tím, že zdaní vysokými příjmy domácností v relativně vyšší míře, než domácnosti s nízkými příjmy.⁸⁸

Daňové zatížení USA patří mezi nejvyšší mezi zeměmi OECD při současné vysoké platební morálce většiny daňových poplatníků. Ve Spojených státech existuje přísný systém kontroly placení daní. To ale neznamená, že daňový systém je jednoduchý. Opak je pravdou. Daňová soustava je rozdělena na daně přímé a nepřímé.⁸⁹

Obrázek 7: Daňová soustava USA

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím publikace Daňové systém v globálním světě, LÁCHOVÁ, Lenka.

Téměř všechny daně jsou současně zdrojem federální i státního rozpočtu. Mezi státy USA (50 států) je u daňového zatížení poměrně velká variabilita. Federální daně jsou ve všech státech USA stejné a odpovídají podmínce spravedlnosti. Na rozdíl daně státní (nebo municipálních celků) jsou rozdílné a vytváří konkurenční prostředí mezi státy,

⁸⁸ROACH, Brian. Taxation, in the United States. In: Encyclopedia of Earth. Eds. Cutler J. Cleveland. [online]. Dostupné z: [http://www.eoearth.org/article/Taxation in the United States](http://www.eoearth.org/article/Taxation%20in%20the%20United%20States).

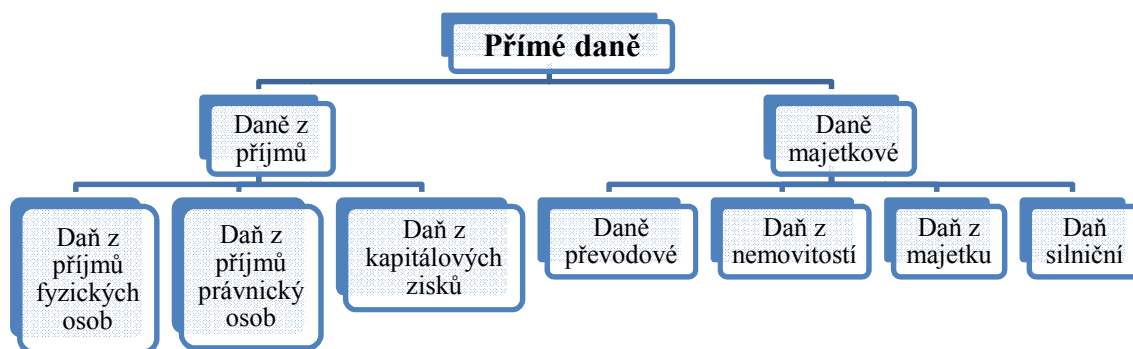
⁸⁹ LÁCHOVÁ, L. *Daňové systémy v globálním světě*. s. 175-177.

které se snaží přilákat daňové základy. Důvodem této činnosti států je získání větší atraktivity a státy s vyšší atraktivitou si mohou dovolit vyšší daňové zatížení.⁹⁰

3.1 Přímé daně

Přímé daně v USA můžeme rozdělit podle následujícího obrázku č. 8 níže.

Obrázek 8: Přímé daně v USA

Zdroj: vlastní zpracování s využitím publikace Daňové systém v globálním světě, LÁCHOVÁ, Lenka.

3.1.1 Daň z příjmů fyzických osob („Personal Income Tax“)

Daň z příjmů fyzických osob je stanovena na všech úrovních vlády – federální, státních a municipálních. Toto vymezení bylo ratifikováno 16. dodatkem Ústavy USA v roce 1913.⁹¹

Federální dani z příjmů fyzických osob podléhají rezidenti a občané s občanstvím v USA, i když žijí jinde než na území USA. Dále této dani podléhají osoby s cizí národností, stanou-li se rezidentem. Musí splňovat podmínku držení zelené karty a splňovat test podstatné přítomnosti. Dani podléhají celosvětové příjmy rezidentů a občanů USA bez ohledu na zdroj vzniku. Předmětem daně jsou příjmy z mezd, platů, podnikání a investiční příjmy, které zahrnují příjmy z úroků a dividend, z nájemného,

⁹⁰ LÁCHOVÁ, L. *Daňové systémy v globálním světě*. s. 181-185.

⁹¹ ROACH, Brian. *Taxation, in the United States*. In: *Encyclopedia of Earth*. Eds. Cutler J. Cleveland. [online]. Dostupné z: [http://www.eoearth.org/article/Taxation in the United States](http://www.eoearth.org/article/Taxation%20in%20the%20United%20States).

příjmy z prodeje nemovitostí a další. Mezi tyto příjmy dále patří tzv. transferové příjmy, mezi které patří příjmy ze starobních penzí, dávek sociální pojištění apod.⁹²

Daňové přiznání v USA má povinnost podat každý jednotlivce (rezident nebo občan) americkému finančnímu úřadu při splnění určitých podmínek. Podmínkami jsou výše hrubého příjmu a věk poplatníka. Federální daň je strhávána z celkových příjmů jednotlivce a sazba se odvíjí podle velikosti příjmu. Manželské páry mohou daňové přiznání podat společně a i výsledná daň je nižší, než kdyby každý podal sám.⁹³

Obrázek 9: Sazby federální daně z příjmů fyzických osob v roce 2012

Jednotlivé osoby		Manželé podávající DP společně	
Sazba daně v %	Zdanitelný příjem v USD	Sazba daně v %	Zdanitelný příjem v USD
10%	0 - 8.700	10%	0 - 17.400
15%	8.700 - 35.350	15%	17.400 - 70.700
25%	35.350 - 85.650	25%	70.700 - 142.700
28%	85.650 - 178.650	28%	142.700 - 217.450
33%	178.650 - 388.350	33%	217.450 - 388.350
35%	388.350 - ∞	35%	388.350 - ∞

Manželé podávající DP samostatně		Hlava domácnosti	
Sazba daně v %	Zdanitelný příjem v USD	Sazba daně v %	Zdanitelný příjem v USD
10%	0 - 8.700	10%	0 - 12.400
15%	8.700 - 35.350	15%	12.400 - 47.350
25%	35.350 - 71.350	25%	47.350 - 122.300
28%	71.350 - 108.725	28%	122.300 - 198.050
33%	108.725 - 194.175	33%	198.050 - 388.350
35%	194.175 - ∞	35%	388.350 - ∞

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím webového portálu usa-investment-tax.com.

Hlavu domácnosti lze chápat, jako jednu osobu, která do domácnosti přináší největší část financí. Dále rozhoduje o nejdůležitějších věcech v chodu rodiny. Hlavou domácnosti je buď jeden muž, nebo jedna žena.⁹⁴

⁹² NERUDOVÁ, D. *Daňový systém USA – 2. díl*. Zdroj: Daně a právo v praxi 2009/10. [online]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d7000v9939-danovy-system-usa-2-cast/?#heading2>.

⁹³ *Podnikání a daně v USA*. [online]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/podnikani-a-dane-v-usa-629.html>.

⁹⁴ *Mediální slovníček*. [online]. Dostupné z: http://www.atmedia.cz/article/114332_hlava_domcnosti.htm.

Poplatníci mohou odečítat odpočitatelné položky. Existují dva typy **odpočtů**⁹⁵ – odpočet od hrubého příjmu a odpočty od upraveného hrubého příjmu. Mezi odpočty od hrubého příjmu patří náklady související s podnikáním a náklady na dosažení a udržení příjmů. Dále mezi tyto odpočty patří příspěvky na soukromé penzijní připojištění, příspěvky na zdravotní pojištění, výživné a další.

Odpočty od upraveného hrubého příjmu se dělí na standardní a osobní odpočty. Standardní odpočet je minimální částka, kterou může uplatnit každý poplatník a snižuje výši příjmu.

Tabulka 5: Výška standardního odpočtu v USA v roce 2012

Statut poplatníka	Standardní odpočet v USD
Svobodný	5.950
Hlava domácnosti	8.700
Ženatý poplatník aplikující společné zdanění	11.900
Ženatý poplatník podávající samostatné daňové přiznání	5.950
Závislá činnost	950 – 5.950
Vdova/vdovec	11.900

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím portálu about.com.

Osobní odpočty se mohou uplatnit při překročení částky standardních odpočtů. Mezi osobní odpočty patří výdaje na léky a léčení, daně, úroky, příspěvky charitám, ztráty a další.⁹⁶

Samozřejmostí je uplatnění slev na dani – např. sleva na dítě, sleva na vzdělání.⁹⁷

⁹⁵ NERUDOVÁ, D. *Daňový systém USA – 2. díl*. Zdroj: Daně a právo v praxi 2009/10. [online]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d7000v9939-danovy-system-usa-2-cast/?#heading2>.

⁹⁶ Tamtéž.

⁹⁷ *Income tax*. [online]. Dostupné z: http://www.usa-federal-state-individual-tax.com/income_tax.asp.

Státní daň je v kompetenci jednotlivých států a většinou její výška je nižší než u federální daně. V některých státech tato daň není stanovena.

Municipální daň si municipální celky opět stanovují sami nezávisle na státech. Státní daně a municipální daně jsou odčitatelné od federální daně.⁹⁸

Tabulka 6: Státní sazby daně z příjmu fyzických osob v jednotlivých státech USA

Stát	Sazba v %	Stát	Sazba v %
Alabama	2,0 - 5,0	Montana	1,0 - 6,9
Alaska	0	Nebraska	2,56 - 6,84
Arizona	2,59 - 4,54	Nevada	0
Arkansas	1,0 - 7,0	New Hampshire	0
California	1,0 - 9,3	New Jersey	1,4 - 8,97
Colorado	4,63	New Mexico	1,7 - 4,9
Connecticut	3,0 - 6,7	New York	4,0 - 8,82
Delaware	2,2 - 6,75	North Carolina	6,0 - 7,75
Florida	0	North Dakota	1,51 - 3,99
Georgia	1,0 - 6,0	Ohio	0,587 - 5,93
Hawaii	1,4 - 11,0	Oklahoma	0,5 - 5,5
Idaho	1,6 - 7,8	Oregon	5,0 - 9,9
Illinois	5	Pennsylvania	3,07
Indiana	3,4	Rhode Island	3,75 - 5,99
Iowa	0,36 - 8,98	South Carolina	0,0 - 7,0
Kansas	3,5 - 6,45	South Dakota	0
Kentucky	2,0 - 6,0	Tennessee	6
Louisiana	2,0 - 6,0	Texas	0
Maine	2,0 - 8,5	Utah	5
Maryland	2,0 - 5,5	Vermont	3,55 - 8,95
Massachusetts	5,3	Virginia	2,0 - 5,75
Michigan	4,35	Washington	0

⁹⁸ LÁCHOVÁ, L. *Daňové systémy v globálním světě*. s. 195-196.

Stát	Sazba v %	Stát	Sazba v %
Minnesota	5,35 - 7,85	West Virginia	3,0 - 6,5
Mississippi	3,0 - 5,0	Wisconsin	4,6 - 7,75
Missouri	1,5 - 6,0	Wyoming	0
		District of Columbia	4,0 - 8,5

Zdroj: Vlastní zpracování ze získaných informací z webové stránky money-zine.com.

3.1.2 Daň z příjmů právnických osob („Corporation Income Tax“)

Tyto daně jsou uvalovány na úrovni federální, státní a municipální úrovni. Federální daň je stanovena Kongresem USA a na ostatních úrovních je stanovení daně ponecháno jednotlivým státním (municipálním) celkům. Dani z příjmů právnických osob podléhají korporace, akciové společnosti, pojišťovny, banky a další.⁹⁹

Většina obchodních organizací a zahraničních firem platí federální daň z příjmů právnických osob z příjmů získaných z podnikatelské činnosti v USA a platí je ve všech státech USA, kde firma vykonává činnost. Zdanění je poměrně jednoduché, pokud společnost podniká v jediném státě. Ale pokud provozuje činnost ve více státech, je její příjem rozdělen podle někdy složitého vzorce, u kterého závisí na podílu příjmů v jednotlivých státech. Kongres USA stanovil některé výjimky z federálního zdanění, např. při prodeji hmotného osobního majetku do jiného státu USA a další.¹⁰⁰

Společnosti jsou nejen zdaňovány federální daní a dále i státní daní z příjmů právnických osob a v některých případech i daní municipálních celků. V jednotlivých státech se pravidla pro konstrukci základu daně liší, ale daň je uvalena na veškeré zisky společností plynoucí v daném státě. Daň zaplacená na federální úrovni je uznatelnou položkou.¹⁰¹

⁹⁹ LÁCHOVÁ, L. *Daňové systémy v globálním světě*. s. 197-199.

¹⁰⁰ *State income tax*. [online]. Dostupné z: <http://www.usa-federal-state-company-tax.com/state-income-tax.asp>.

¹⁰¹ NERUDOVA, D. *Daňový systém USA – 2. díl*. Zdroj: Daně a právo v praxi 2009/10. [online]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d7000v9939-danovy-system-usa-2-cast/?#heading2>.

Tabulka 7: Federální sazba daně z příjmu právnických osob v roce 2012

Sazba daně v %	Zdanitelný příjem v USD
15%	0 - 50.000
25%	50.000 - 75.000
34%	75.00 - 100.000
39%	100.000 - 335.000
34%	335.000 - 10.000.000
35%	10.000.000 - 15.000.000
38%	15.000.000 - 18.333.333
35%	18.333.333 - ∞

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím webové stránky usa-investment-tax.com.

3.1.3 Daň z kapitálových zisků („CapitalGains Tax“)

Jedná se o daň, která se platí ze zisků získaných při prodeji majetku a ze zisků z obchodování a držení (dividendy) cenných papírů. Zákon rozlišuje mezi kapitálovými aktivy, patří sem téměř vše, co člověk vlastní a používá pro osobní účely (akcie, dluhopisy, nemovitosti, šperky a dalších). Neinvestiční aktiva zahrnují především nemovitosti, které drží majitelé především pro prodej a podnikání. Dále jsou jimi autorské, hudební, literární práva a další. Kapitálový zisk je zjištěn jako rozdíl mezi prodejní cenou a pořizovací cenou, která může být upravené podle různých pravidel. Zisk je zdaněn a ztrátu je možno uznat jako odpočitatelnou.¹⁰²

Sazby daně se liší u jednotlivých kapitálových zisků podle délky kapitálové investice.¹⁰³

3.1.4 Daně převodové („Transfer Tax“)

Obecná pravidlo u těchto daní je v USA takové, že zdaňují převody aktiv držených kdekoli na světě občanem USA, s výhradou několika výjimek. Na federální úrovni existují tři různé převodové daně.¹⁰⁴

---

¹⁰²*Taxation of Capital Gains*. [online]. Dostupné z: http://www.usa-investment-tax.com/taxation_capital_gains.asp.

¹⁰³*Capital Gains Tax Rates*. [online]. Dostupné z: http://taxes.about.com/od/capitalgains/a/CapitalGainsTax_4.htm.

- Daň darovací („Gift tax“) – se vztahuje na bezúplatný převod majetku během života a povinnost platit vzniká dárce,
- daň dědická („Estate tax“) - vztahuje se na převody vznikající smrtí,
- daň z mezigeneračních převodů („Intergenerational Transfers Tax“) – jde o převody majetku, kdy se přeskakuje „generace“. Jde například o darování majetku vnoučatům.

Znovu ovšem existují převodové daně na úrovni státní (municipální). Sazba těchto daní bývá výrazněji nižší než federální sazby daní převodových.

3.1.5 Daň z nemovitosti („Realestate Tax“) a daň z majetku („Property tax“)

Jedná se o majetkové daně. Příjmy z nich jsou hlavní zdrojem místních vlád a to znamená, že nemají formu federálních daní. Tyto daně jsou uloženy na nemovitosti (pozemky, budovy) nebo osobní majetek. Daň z nemovitostí je počítána z tržní hodnoty násobená určitým procentem. Způsob stanovení sazby se v jednotlivých státech liší.¹⁰⁵

Daň z majetku je uvalena na osobní a obchodní jmění (automobily, stroje atd.). Výše daně je stanovena ročně na základě tržní hodnoty každého majetku k určitému datu.

3.1.6 Daň silniční („Roadusagetaxes“)

Daň silniční nemá podobu federální daně. Jednotlivé státy USA vybírají roční registrační poplatek, který se liší stát od státu. Může se jednat o paušální poplatek, nebo může být založen na hmotnosti, věku nebo hodnoty automobilu. Registrační poplatky se platí zpravidla jednou ročně a zaplacení registrace je ověřeno pomocí štítku, umístěným na zadní registrační značce automobilu.¹⁰⁶

---

¹⁰⁴*Basics of the Transfer Tax System.* [online]. Dostupné z: <http://www.ascap.com/members/estates/estatestax.aspx>.

¹⁰⁵*Taxes by State.* [online]. Dostupné z: <http://www.retirementliving.com/taxes-by-state>.

¹⁰⁶*Vehicle regulations.* [online]. Dostupné z: <http://www.justlanded.com/english/USA/USA-Guide/Travel-Leisure/Vehicle-regulations>.

3.2 Nepřímé daně

Jak už bylo uvedeno u přímých daní, tak i nepřímé daně existují na třech úrovních (federální, státní a municipální). V USA existuje spousta nepřímých daní. Jsou zde uvedeny nejdůležitější z nich. Existují zde i zajímavé nepřímé daně, např. daň z přepychu, daň z hříchu, lékařská daň a další.¹⁰⁷

3.2.1 Daň z prodeje („Sales Tax“)

Daň z prodeje je uložena v USA na úrovni států a municipálních celků. Tato daň je odváděna z prodeje zboží a služeb a vzniká v okamžiku prodeje. Daň z prodeje zvyšuje konečnou cenu spotřebiteli.¹⁰⁸

Daň z prodeje se vypočítá vynásobením kupní ceny podle platné daňové sazby platící v daném státě (municipálním celku). Jednotlivé daňové sazby se v jednotlivých lokalitách liší. Ne všechny výrobky jsou předmětem daně z prodeje. Existují výrobky osvobozené od daně. Jedná se například o jídlo, oblečení, farmaceutické výrobky, nákupy pro zemědělskou výrobu a další. Sazby se nejen liší podle jednotlivých celků, ale i podle typu podnikání.¹⁰⁹

Další rozdílem v některých státech je, že zdaňují prodej mezi jednotlivými stupni výroby. Dochází ke kumulativnímu placení daně, kdy daň zatěžuje zboží vícekrát.¹¹⁰

3.2.2 Spotřební daně („Excise Tax“)

Jedná se o další nepřímou daň, která je opět vybírána na úrovni federální, státní a municipální. Spotřební daně jsou uvaleny na spotřebu konkrétní komodity a jejich distribuci. Sazby se samozřejmě liší podle lokality.¹¹¹

Federální spotřební daně jsou vybírány od výrobců (prodejců) a to zejména:

- z komunikačních služeb,
- z cestování letadlem,

---

¹⁰⁷ LÁCHOVÁ, L. *Daňové systémy v globálním světě*. s. 177-179.

¹⁰⁸ *Sales Tax*. [online]. Dostupné z: http://www.usa-sales-use-tax-e-commerce.com/Intro_sales.asp.

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ LÁCHOVÁ, L. *Daňové systémy v globálním světě*. s. 201-203.

¹¹¹ *Excise in the United States (USA)*. [online]. Dostupné z: <http://www.economywatch.com/tax/united-states/excise.html>.

- z fosilních paliv – elektrický proud, minerální oleje atd.,
- z alkoholu – pivo, šumivé víno a jeho meziprodukty,
- z tabáku,
- ze střelných zbraní.¹¹²

Spotřební daně na státní úrovni se označují jinými názvy, ale podstata zůstává stejná. Důvody zavedení spotřební daně na státní úrovni jsou:¹¹³

- stát se snaží omezit dovoz některých komodit,
- použití daňového výnosu na úhradu zahraničních nákladů, jde především o úhradu léčení onemocnění způsobených alkoholem a další.

3.3 Ostatní platby daňového charakteru

V USA je placeno ze zaměstnání a mezd federální pojištění („FICA Tax“). Vláda USA využívá tyto dávky na vybrané od zaměstnavatelů a zaměstnanců na financování různých programů týkajících se zdravotní péče a sociálního zabezpečení na federální úrovni.

Platby zaměstnance v roce 2012:

- na zdravotní pojištění 1,45 %,
- na sociální pojištění 4,20 % do příjmu 110.100 USD.

Platby zaměstnavatele v roce 2012:

- na zdravotní pojištění 1,45 %,
- na sociální pojištění 6,20 % do příjmu 110.100 USD.

Podnikatel – osoba samostatně výdělečně činná

- na zdravotní pojištění 2,9 %,
- na sociální pojištění 10,4 % do příjmu 110.100 USD.¹¹⁴

---

¹¹² ROACH, Brian. *Taxation, in the United States*. In: Encyclopedia of Earth. Eds. Cutler J. Cleveland. [online]. Dostupné z: [http://www.eoearth.org/article/Taxation in the United States](http://www.eoearth.org/article/Taxation%20in%20the%20United%20States).

¹¹³ *Excise in the United States (USA)*. [online]. Dostupné z: <http://www.economywatch.com/tax/united-states/excise.html>.

Dále mezi ostatní platby daňového charakteru patří, např. Příspěvek na federální nezaměstnanost („Federalunemployment tax = FUTA“), Příspěvek na státní nezaměstnanost („Stateunemployment tax = SUTA“) a Dávky sociálního pojištění („Socialsecurity tax“).¹¹⁵

---

¹¹⁴*Federal Insurance Contributions Act (FICA)*. [online]. Dostupné z: <http://www.accountingcoach.com/terms/F/federal-insurance-contributions-act.html>.

¹¹⁵ LÁCHOVÁ, L. *Daňové systémy v globálním světě*. s. 179.

3.4 Analýza daňového systému USA

Uvádí se, že daňový systém USA je ve své podstatě složitý. Daňová politika je navržena na stimulování hospodářského růstu, na podporu jeho růstu a nastartování ekonomiky. Dalším smyslem daňové politiky USA jsou příjmy z daní, které se používají na náklady veřejných služeb (sociální zabezpečení, zdravotní péče, národní obrana a vzdělání). Daňová politika USA jasně odráží výraz moci, lidé bez moci nebo v malé přízni jsou ponecháni platit na daních více, zatímco jiní těží z nižších daní, protože mají politický vliv.¹¹⁶

Důležitá vlastnost pro daňový systém je daňová transparentnost, která znamená, že daňový systém musí splňovat podmínku otevřenosti a odpovědnosti. Je prováděna důsledná veřejná kontrola. Daňový kód USA je příliš složitý. Náprava spadá na Kongresu USA, který by měl přijmout zásady, které by vedly ke transparentnosti, spravedlnosti

a zjednodušení daňového systému USA. Tento úkol není jednoduchou záležitostí, ale je nezbytný pro přežití demokracie ve společnosti. Aktuální daňový řád snižuje sílu jednotlivce a podporuje ty, kteří mají kapacitu pro zakoupení vlivu, a vede to ke korupci. To znamená, že bohatí lidé v USA díky mnoha daňovým úlevám, ve výsledku platí menší daň vyjádřenou procentem z příjmů než obyčejní občané, i když platí zásada progresivního zdanění. Nebo některé podniky neplatí žádné federální daně (General Electric). Pokud má mít daňový systém rovné podmínky a být spravedlivý, měly by být odstraněny všechny odpočty a zvláštní výjimky a daně by měly být rovné pro všechny poplatníky.¹¹⁷

Tabulka 8: Daňová kvóta v USA

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daňová kvóta v %	25,7	27,1	27,9	27,9	26,3	24,2	24,8	25,1

Zdroj: vlastní zpracování s využitím informací z OECD.

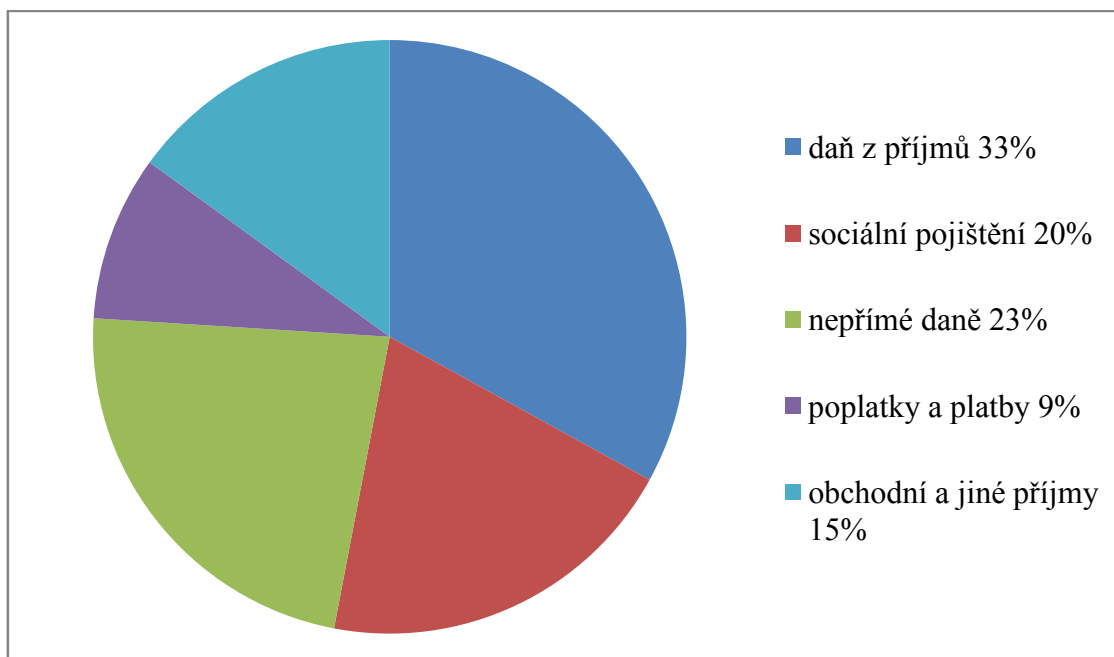
¹¹⁶ ROACH, Brian. *Taxation, in the United States*. In: EncyclopediaofEarth. Eds. Cutler J. Cleveland. [online]. Dostupné z: [http://www.eoearth.org/article/Tasation in the United States](http://www.eoearth.org/article/Tasation%20in%20the%20United%20States).

¹¹⁷ *Tax code should be simple and transparent*. [online]. Dostupné z: <http://usatoday30.usatoday.com/news/opinion/letters/2011-04-20-tax-code.htm>.

Daňová kvóta potvrzuje, že daňová zatížení USA je poměrně nízké oproti jiným státům OECD.

V následujícím grafu je uveden poměr příjmů do rozpočtů USA na úrovni federální, státní a místní celkově v roce 2011. Největší příjmem rozpočtů v USA představují daně z příjmů, následované příjmy z nepřímých daní.

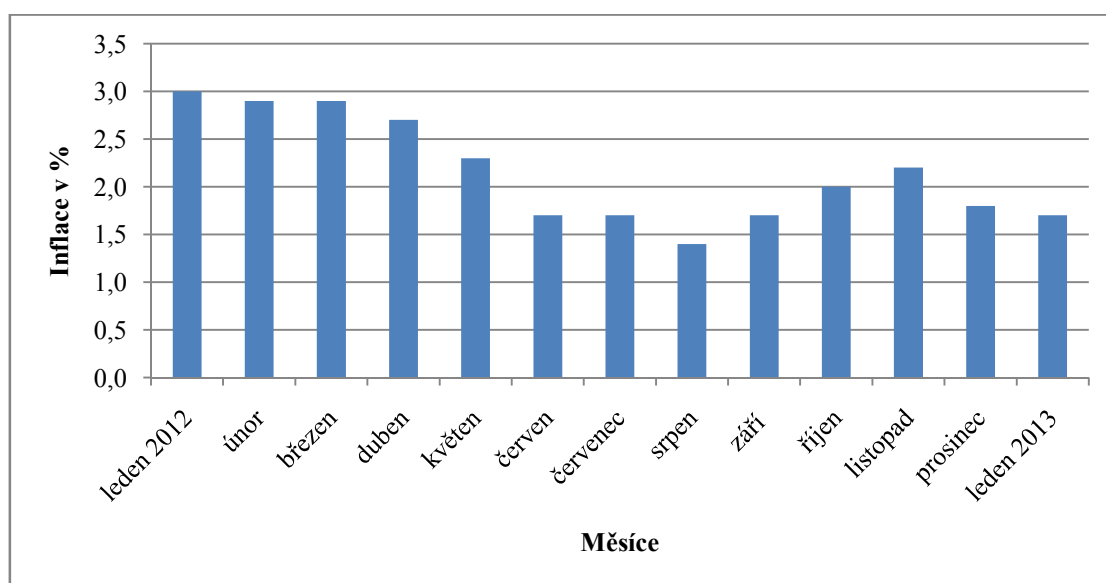
Obrázek 10: Podíl na inkasu v daňovém systému USA v roce 2011

Zdroj: vlastní zpracování s využitím vládních příjmů USA dostupných z webových stránek usgovernmentrevenue.com.

Důležitý ukazatelem, který má tak výrazný vliv na daně je míra inflace, tedy meziroční růst spotřebitelských cen. Míra inflace má vliv na investory a spotřebitele.

Obrázek 11: Vývoj míry inflace (v %) v USA

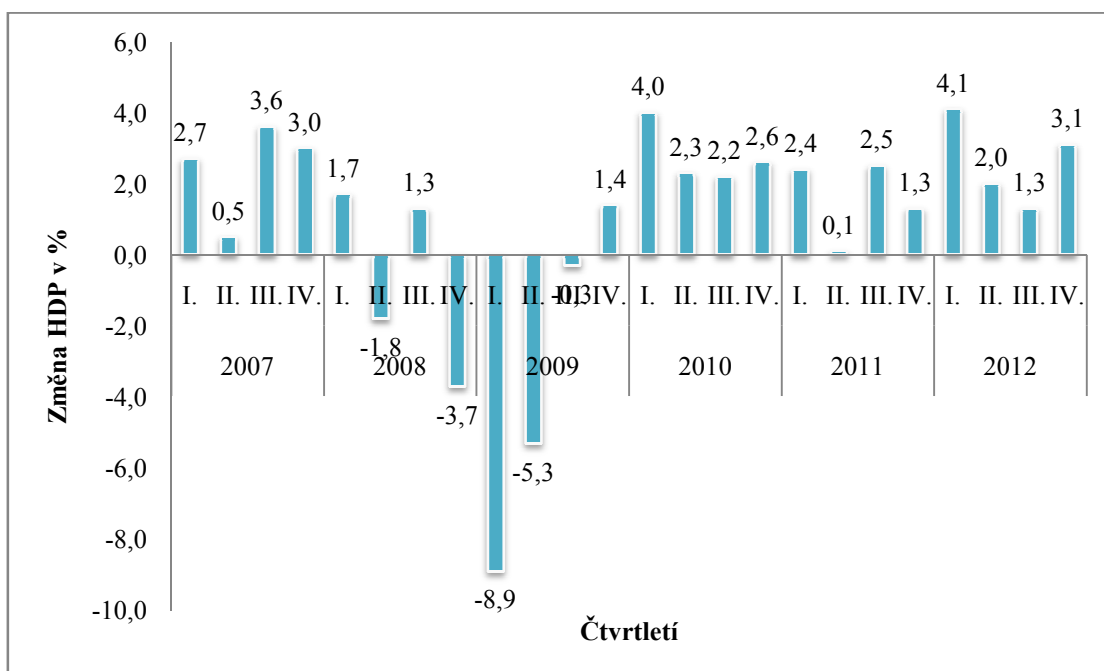

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím informací z www.tradingeconomics.com.

Inflace výrazně ovlivňuje zájem investorů o americké vládní bondy a obligace. To znamená, že investoři požadují vyšší výnosnost a tím roste zadlužení USA. Tento faktor má jasný dopad na poplatníky. Zvyšující se federální deficit může vést k růstu daní, snižování a omezování vládních výdajů.

Dalším výrazným faktorem, který má výrazný dopad na velikost výběru daní, je vývoj ekonomiky měřený v HDP.

Obrázek 12: Vývoj HDP v USA v %

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím informací z www.tradingeconomics.com.

Jak si můžeme všimnout z grafu č. 12 výše tak v letech 2008 a 2009 docházelo k výraznému poklesu hrubého domácího produktu. Bylo to způsobeno světovou ekonomickou krizí. Důsledkem tohoto snižování byl výpadek ve veřejných rozpočtech a tím růst deficitu rozpočtů a to vedlo k většímu zadlužování.

Daňová soustava USA se liší od těch evropských zásadně. Prvním rozdílem je rozdělení daní na federální, státní a municipální úrovni. V EU sice taky některé daně vybírají municipální celky, ale ne v takové míře jak v USA. Dalším rozdílem je, že v USA neexistuje daň z přidané hodnoty. V USA je místo ní daň z prodeje.

Národní dluh USA je v roce 2012 neuvěřitelné výši přes 16 biliónů USD a jeden občan tedy dluží kolem 52 tis. USD. Tento obří dluh představuje veliký závazek do budoucna a USA se bude muset snažit ho snížit. To může vést ke zvýšení daní nebo výrazným škrtům.

4 Srovnání daňových systémů ČR a USA

V kapitole jsou porovnávány samotné daňové systémy České republiky a Spojených států amerických. Jsou identifikovány a definovány rozdíly u jednotlivých daní. Tyto předpoklady jsou výchozími informacemi pro zpracování praktické části.

4.1 Daň z příjmů fyzických osob

Mezi základní rozdíly u této daně je samotný způsob výběru a rozdělení daně. Daň z příjmů fyzických osob je v USA vybírána jak na úrovni federální, tak i na úrovni jednotlivých států a municipálních celků. V ČR se pouze odvádí na úrovni státu jako celku. Tento rozdíl způsobuje, že výška částky daně se v USA liší mezi jednotlivými státy i městy.

Druhým zásadním rozdílem je progresivita daně v USA. To znamená, že výška daně je závislá na výšce příjmu. Rozdělení do určitých pásem s různou výškou sazby daně. Tento stav sice do konce roku 2007 platil i v ČR, ale od roku 2008 byla zavedena tzv. „rovná sazba daně“, která se vypočítává ze superhrubé mzdy ve výši 15 %. To znamená, že příjem ze závislé činnosti je násoben koeficientem 1,34 (0,34 se rovná sociálnímu a zdravotnímu pojištění hrazené zaměstnavatelem za zaměstnance) a základ daně se zaokrouhluje na 100 Kč dolů, v USA je daň zaokrouhlována na celé dolary podle pravidel IFRS.

Předmětem daně je v podstatě stejný. U obou států existují daňové slevy a různé odpočty. Poplatník v USA se může rozhodnout, jestli uplatní standardní nebo osobní odpočet. Záleží, jestli osobní odpočet přesáhne výšku standardního odpočtu, potom může poplatník uplatnit osobní odpočet. Např. sleva na dítě – v USA je možné tuto slevu uplatňovat pouze na dítě do 17 let žijící s poplatníkem v domácnosti, v ČR do 26 let při splnění určitých podmínek.

Další sleva v USA, která nese znaky odlišnosti, je sleva na příjem. Tuto slevu mohou využít poplatníci s nízkými příjmy a mění se v závislosti na výšce příjmu. V ČR existuje sleva na poplatníka, která plní obdobnou funkci. Uplatnit si ji mohou ale všichni poplatníci bez rozdílu výšky příjmu.

Mezi výhody daňové systému USA patří u DPFO možnost podání daňového přiznání za manželský pár dohromady. V tomto případě výsledná daňová povinnost je nižší, než kdyby podali daňové přiznání samostatně.

Poplatníkům v USA je dovoleno si odečíst od hrubého příjmu následující druhy daní:¹¹⁸

- státní a municipální daň z příjmů,
- daň z nemovitosti a
- ostatní majetkové daně.

Poplatníci DPFO v USA se mohou zvolit zdaňovací období. Možností je kalendářní rok (období 12 měsíců začínající 1. ledna a končící 31. prosince) nebo fiskální rok (období 12 jdoucích měsíců po sobě končící jiný den než 31. prosince). Tuto možnost mohou pouze využít poplatníci, kteří vedou účetnictví. Tato možnost v ČR neexistuje.

V USA se užívá systém samovyměření daně. To znamená, že poplatník je povinen sám si vypočítat a odvést daň. Daňové přiznání a zaplacení daně musí být provedeno do 15. dne čtvrtého měsíce po skončení zdaňovacího období, pokud poplatník volí možnost kalendářní rok, tak cílové datum je 15. duben.¹¹⁹

Tabulka 9: Přehled hlavních rozdílů v daňových soustavách ČR a USA

Daň z příjmů FO	ČR	USA
Úroveň výběru	státní	federální, státní a municipální
Progresivita	Ne	Ano
Sazba daně	15 %	10 – 35 %
Zdaňovací období	kalendářní rok	kalendářní, fiskální rok
Sleva na dítě	13.404	1.000 USD
Termín podání DP	31. března (30. června)	do 15. dne čtvrtého měsíce po skončení zdaňovacího období
Možnost odpočtu daní	Ne	Ano

¹¹⁸ NERUDOVA, D. *Daňový systém USA – 2. díl. Zdroj: Daně a právo v praxi 2009/10.* [online]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d7000v9939-danovy-system-usa-2-cast/?#heading2>.

¹¹⁹ Tamtéž.

Daň z příjmů FO	ČR	USA
Podání DP za manžele	Ne	Ano
Zaokrouhlování základu daně	na 100 Kč dolů	na celé dolary podle pravidel IFRS
Příjem násobený koeficientem	Ano	Ne

Zdroj: Vlastní zpracování.

4.2 Daň z příjmů právnických osob

Tady jako u předchozí daně je znovu rozdíl v progresivitě (v USA rozdílné sazby podle výšky příjmu, v ČR jednotná sazba daně 19 %) a v odvádění daně jednotlivým celkům státu (v USA daň odváděná znovu na úrovni federální, státní a municipální; v ČR pouze na úrovni státu jako celku).

Možnosti odpočtů položek u obou států jsou si podobné. Liší se sice ve výšce částek, ale princip zůstává stejný (např. se liší u uplatňování odpisů, kde vznikají rozdíly v době odepisování).

Poplatník v USA si znovu může zvolit mezi fiskálním a kalendářním rokem. Tato možnost je i v ČR, kdy poplatník volí mezi kalendářním a hospodářským rokem. Zaplatit daň a podat daňové přiznání v USA je poplatník povinen do 15. dne třetího měsíce po skončení zdaňovací období. Existuje zde možnost prodloužení o šest měsíců.

Zaplacená státní a municipální daň v USA je uznatelnou daňovou položkou u federální daně.

4.3 Majetkové daně

U majetkových daní existuje také řada rozdílů. V USA jsou vybírány na třech úrovních (ne u všech daní, některé nejsou vybírány jen na federální úrovni). Majetkové daně v obou státech jsou vybírány na stejném principu s menšími rozdíly v sazbách apod.

Velké rozdíly nastávají u daně z nemovitosti. Tato daň je v USA vybírána pouze na úrovni státní a představují hlavní zdroj příjmů místních vlád. Dále velký rozdíl u daně z nemovitosti představuje základ daně, kdy v USA je základ daně stanoven pomocí tržní ceny majetku. Na rozdíl v ČR je stanoven základ daně na základě výměry nemovitosti.

4.4 Daň z přidané hodnoty vs. daň z prodeje

Velkým rozdílem je neexistence daně z přidané hodnoty v USA, nahrazuje ji daň z prodeje, která plní stejnou funkci, ale její princip fungování je trochu odlišný.

Prodejní daní v USA nejsou zatíženy služby a prodeje přes internet mezi jednotlivými státy. Dále ve většině států USA nepodléhají této dani potraviny a léky na předpis. Prodejní daň se vztahuje pouze na hmotné zboží. Zboží je zdaňováno na úrovni federální, státní a municipální.

DPH představuje v ČR důležitý zdroj veřejných příjmů. Její úprava je závislá na podmínkách daňové harmonizace EU.

4.5 Spotřební daně

Velké rozdíly u spotřebních daní nejsou. Jedním z nich je znovu, že v USA je daň vybírána na úrovni federální, státní a municipální. Spotřební daň je jak v USA, tak v ČR uvalena na alkohol a tabák. V USA rovněž této dani podléhají další rozdílné služby nebo výrobky, které v ČR nejsou podrobeny. Např. se jedná o spotřební daň z komunikačních služeb, z cestování letadlem nebo ze střelných zbraní. Takové výrobky a služby v ČR spotřební dani nepodléhají.

Důležitým aspektem výběru spotřební daně z alkoholu a tabáku je úhrada nákladů léčení onemocnění způsobené těmito výrobky.

Zvláštní spotřební daní, která se platí v ČR jsou tzv. „ekologické (energetické) daně“. Jak už bylo uvedeno dříve, tak tyto daně byly harmonizovány v souladu se směrnicí EU a týkají se zemního plynu, pevných paliv, minerálních olejů a dalších. To ale neznamená, že tyto komodity v USA nepodléhají zdanění, např. minerální oleje podléhají spotřební dani.

4.6 Zajímavé daně v USA

Jedná se o daně uvalené na zboží a služby, které v ČR nejsou podrobeny, nebo jsou zdaněny jinou daní.

4.6.1 Daň z hříchu („Sin Tax“)

Definici této daně lze vysvětlit, že je uvalena na zboží, které lze označit za vysoce luxusní a nezbytné potřeby. Vlády tyto daně vybírají jako poplatek za hřích a za použití tohoto zboží. Tyto daně mohou přinést obrovské množství příjmů a jsou snadno přijímané veřejností, protože se jedná o nepřímé daně a mají pouze vliv na občany, kteří je užívají.¹²⁰

V USA této dani podléhá alkohol a cigarety. Důvodem je tímto pomoci odradit lidi od konzumace těchto výrobků. Peníze vybrané touto daní, používá vláda na podporu snížení spotřeby těchto výrobků a na pomoc lidem, kteří trpí nepříznivými následky jejich použití. Hlavní cílem zvyšování této dani u cigaret je odradit lidi od kouření a zvýšení ceny k tomu přispívá. Vyšší cena může odradit začínající kuřáky.¹²¹

---

¹²⁰*Sin Tax definition.*[online]. Dostupné z: www.investopedia.com/terms/s/sin_tax.asp.

¹²¹*Daň z hříchu má američany odnaučit kouřit.* [online]. Dostupné z: <http://www.dokurte.cz/?stranka=aktuality&typ=clanky&vypsati=2095>

5 Praktická část

Praktická část je zaměřena na daň z příjmů fyzických osob a její odlišnosti v daňových systémech ČR a USA.

V první části této kapitoly budou vymezeny prostředky a metody daňové optimalizace v ČR a USA. V druhé části jsou ukázány jednotlivé změny, které byly popsány a vymezeny v analytické části, na modelovém příkladu poplatníka daně z příjmů fyzických osob v ČR a USA.

Závěr diplomové práce je zaměřen na úvaze možných návrhů změn v dani z příjmů fyzických osob v rámci ČR s využitím poznatků daňového systému USA.

5.1 Prostředky daňové optimalizace v ČR

Prostředky daňové optimalizace umožňují poplatníkovi snížit si výslednou daňovou povinnost, ale nesmí dojít k porušení daňových zákonů.

5.1.1 Nezdanitelná část základu daně

Mezi základní možnosti poplatníka v ČR je možnost využití odpočtu nezdanitelných částí od základu daně, které jsou vymezeny v § 15 ZDP.

Mezi odpočty nezdanitelných částí od základu daně patří:¹²²

- Hodnota darů, které poplatník daroval obcím, krajům, organizačním složkám státu, právnickým osobám s podmínkou sídla na území ČR nebo členského státu Evropské unie, Norska a Islandu. Tyto dary musí být použity na financování vědy, vzdělání, výzkumu, vývoje, zdravotnictví, ekologii, charitu a další. Úhrnná hodnota darů musí ve zdaňovacím období přesáhnout 2 % základu daně a minimálně činit 1.000 Kč, ale nesmí přesáhnout 10 % základu daně. Mezi dary lze zařadit darování krve, u kterého za každý odběr krve lze odečíst 2.000 Kč ze základu daně.
- Hodnota úroků zaplacených ve zdaňovacím období z úvěru ze stavebního spoření, hypotečního úvěru a další. Tyto úvěry musí být použity na výstavbu bytového a rodinného domu, koupě pozemku za předpokladu bytové výstavby

---

¹²²Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění p. p., § 15.

a jiné. Maximální úhrnná částka úroků, kterou lze odečíst od základu daně, je 300.000 Kč za rok za všechny členy domácnosti.

- Hodnota penzijního pojištění se státním příspěvkem. Úhrnná částka, kterou lze odečíst, je snížena o 12.000 Kč a maximálně lze odpočítat od základu daně 12.000 Kč.
- Hodnota pojistného zaplacená poplatníkem za soukromé životní pojištění. Maximální částka odpočtu je 12.000 Kč, kterou si může poplatník uplatnit při splnění určitých podmínek.
- Hodnota zaplacených členských příspěvků v odborových organizacích a to maximálně do výše 3.000 Kč nebo 1,5 % ze zdanitelných příjmů.
- Hodnota výdajů za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem. Částka, kterou lze odečíst, činí nejvýše 10.000 Kč. Osoby se zdravotním postižením mohou odečíst až 13.000 Kč a s těžkým zdravotním postižením až 15.000 Kč.

Nezdanitelné části základu daně si může uplatnit pouze poplatník, jehož úhrnu příjmů činí nejméně 90 % ze zdrojů na území ČR.

5.1.2 Položky odčitatelné od základu daně

Mezi další možnosti poplatníka snížení základu daně patří položky odčitatelné od základu daně § 34 ZDP.

Patří sem:¹²³

- Daňová ztráta vzniklá v předchozích zdaňovacích obdobích a lze ji maximálně odečíst do pěti let bezprostředně po období, kdy byla vyměřena.
- Výdaje na výzkum a vývoj ve výši 100 %, které poplatník vynaložil ve zdaňovacím období.

5.1.3 Slevy na dani

Slevy patří mezi nejdůležitější prostředky daňové optimalizace. Rozlišujeme několik typů slev, které jsou rozlišeny v několika paragrafech ZDP.

Mezi klasické slevy patří slevy na dani podle § 35 ZDP viz tabulka č. 10 str. 69.

---

¹²³Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění p. p.

Tabulka 10: Sleva na dani podle § 35 ZDP

Sleva na dani	Výše slevy
Za zaměstnance, který má lehčí zdravotní postižení	18.000 Kč
Za zaměstnance, který má těžší zdravotní postižení	60.000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím ZDP.

Daňové sleva podle § 35 ZDP se váže na přepočteného pracovníka.

Slevy na dani podle § 35a a § 35b ZDP jedná se o možnosti úlev na dani u poplatníků, jimž byly poskytnuty investiční pobídky, kteří mají tzv. daňové prázdniny.

Mezi nejvyužívanější slevy patří sleva na dani pro poplatníky podle § 35ba ZDP viz tabulka č. 11 níže.

Tabulka 11: Slevy na dani podle § 35ba v roce 2012

Sleva na dani	Výše slevy	Podmínka dosažení 90 % příjmů ze zdrojů na území ČR
Na poplatníka	23.840 Kč	Ne
Na manželku/manžela	24.840 Kč	Ano
Na manželku/manžela - držitel průkazu ZTP/P	49.680 Kč	Ano
Invalidita I. nebo II. stupně	2.520 Kč	Ano
Invalidita III. stupně	5.040 Kč	Ano
Držitel průkazu ZTP/P	16.140 Kč	Ano
Na studenta	4.020 Kč	Ano

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím ZDP.

Další možností snížení výsledné daňové povinnosti poplatníka, kterou dovoluje ZDP uplatnit, je daňové zvýhodnění na vyživované dítě § 35c ZDP. Sleva činí v roce 2012 13.404 Kč při splnění určitých podmínek.

5.2 Metody daňové optimalizace v ČR

Mezi základní metody optimalizace patří v ČR možnost poplatníka vybrat si, jak bude uplatňovat výdaje na dosažení příjmů z podnikání § 7, pronájmu § 9a ostatních příjmů § 10 ZDP. Možnosti jsou:

- uplatnění výdajů v prokazatelné výši nebo
- uplatnění výdajů procentem z příjmů.

5.2.1 Uplatnění výdajů procentem z příjmů

Výdaje procentem z příjmů jsou nejjednodušším způsobem uplatnění výdajů v daňové přiznání a často i nejvýhodnějším. Poplatník nemusí vést daňovou evidenci a výdaje jednoduše stanoví procentem z dosažených příjmů. Poplatník, který je plátcem DPH, musí uchovávat doklady a vést evidenci pro účely DPH.¹²⁴

Výdaje procentem z příjmů představují důležitou možnost snížení daňové povinnosti hlavně u příjmů z podnikání § 7 ZDP. Jednotlivé procenta se liší dle druhu příjmu, viz tabulka č. 12 níže.

Tabulka 12: Sazby paušálních výdajů v roce 2012 (v %)

Druh příjmu	Procento z příjmu v roce 2012
Příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství	80 %
Příjmy ze živností řemeslných	60 %
Příjmy ze živností ostatních	50 %
Příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů	40 %
Příjmy z užití práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv	40 %
Příjmy z výkonu nezávislého povolání	40 %

¹²⁴*Paušální výdaje procentem.* [online]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/specialy/dane-z-prijmu/pausalni-vydaje-procentem/>.

Druh příjmu	Procento z příjmu v roce 2012
Příjmy znalce, tlumočníka, rozhodce	40 %
Příjmy insolvenčního správce	40 %
Příjmy z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	30%

Zdroj: vlastní zpracování s využitím ZDP.

Možnost uplatnění výdajů procentem z příjmů existuje i u předmětu daně z pronájmu § 9 ZDP. Kde se jedná o příjmy z pronájmu nemovitostí a movitých věcí. Jedná se o možnost uplatnění 30 % z příjmů.

5.2.2 Uplatnění výdajů v prokazatelné výši

Základním východiskem uplatnění výdajů v prokazatelné výši je uvědomění poplatníka, jestli tato možnost výhodnější z časového hlediska (vedení evidence), výdajovém (náklady spojené s vedením) a daňové povinnosti (velikosti daně). Poplatník si uplatní všechny výdaje, které vznikly v daném roce. Musí splňovat daňovou uznatelnost.

Důležitou možností je uplatnění daňových odpisů, které poplatník uplatňuje na hmotný a nehmotný dlouhodobý majetek. Základní úlohou odpisů majetku je postupné přenášení části ceny majetku do výdajů během několika let. Takto dochází k ovlivňování velikosti základu daně z příjmu. Poplatník má možnost zvolit způsob odpisování – rovnoměrné nebo zrychlené, pouze u hmotného majetku. Zvolená metoda se během doby odpisování nesmí měnit, ale existuje možnost přerušování.¹²⁵

Další možností poplatníka je využití výpočtu příjmů spolupracujících osob § 13 ZDP. To znamená, když má poplatník vysoký zisk z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, částečně ho rozdělí na manželku nebo své dítě a tím se sníží daňová povinnost. Existují dvě možnosti, buď rozdělí příjem jenom na sebe a manželku (manžela), nebo na více osob. U spolupráce druhým s manželů, může poplatník rozdělit podíl na druhého z manželů maximálně do výše 50 % do částky 540.000 Kč (45.000 Kč za každý započatý měsíc spolupráce). U více osob podíl představuje maximální 30 % při částce 180.000 za zdaňovací období (15.000 Kč za každý započatý měsíc spolupráce)

¹²⁵ VYBÍHAL, V. *Zdaňování příjmů fyzických osob 2010*. s. 175-180.

na druhého z manželů a dítě. Důležitá podmínka je, že osoby musí žít ve společné domácnosti a nesmí být na ně uplatňovány sleva na manželku a vyživované dítě.¹²⁶

5.3 Prostředky daňové optimalizace v USA v roce 2012

Pomocí prostředků daňové optimalizace se daňová povinnost poplatníků v USA se dá rovněž výrazně snížit. V USA existují dva typy odpočtů, jak už bylo uvedeno v kapitole 3.1.1 str. 48 a násl. odpočty od hrubého příjmu a odpočty od upraveného hrubého příjmu. Dále budou podrobněji rozebrány v následujícím obrázku č. 13 níže.

Obrázek 13: Prostředky daňové optimalizace v USA

Zdroj: Vlastní zpracování.

5.3.1 Odpočty od hrubého příjmu

Tyto odpočty se odečítají od hrubého příjmu poplatníka a dělí se na dvě skupiny. První skupinou jsou:¹²⁷

- Náklady související s podnikáním – jedná se o náklady, které vzniknou během zdaňovacího období a souvisí s vykonávanou činností – mzdy, nájem apod.,

¹²⁶ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění p. p.

¹²⁷ NERUDOVA, D. *Daňový systém USA – 2. díl*. Zdroj: Daně a právo v praxi 2009/10. [online]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d7000v9939-danovy-system-usa-2-cast/?#heading2>.

- náklady na dosažení a udržení příjmů – jedná se o náklady s držbou majetku a jiné.

Druhou skupinu tvoří následující položky:¹²⁸

- Příspěvky na účet zdravotního spoření¹²⁹ – výška odpočtu: jednotlivec – až 3.100 USD, rodina – až 6.250 USD, pro osoby starší 55 let zvýšení odpočtu o 1.000 USD.
- Odpočet školních nákladů pro učitele a vychovatele – za materiál, knihy, software do výšky 250 USD za osobu, manželé 500 USD, jsou-li učiteli.
- Možnost odpočtu u kvalifikovaných výkonných umělců – náklady, které hradil sám poplatník do výšky 2 % hrubého příjmu.
- Daňový odpočet pro tradiční individuální penzijní účty (IRA¹³⁰) - až 5.000 USD u osob ve věku 49 let a mladších, až 6.000 USD u osob ve věku 50 a více let. Odpočet tohoto příspěvku závisí na výšce příjmu poplatníka (rodiny), zda si může uplatnit plný, částečný nebo žádný odpočet.
- Odpočet úroků ze studentské půjčky – maximální odpočet je 2.500 USD v závislosti na velikosti příjmu poplatníka.
- Odpočet školného a poplatků – maximální odpočet je 4.000 USD v závislosti na velikosti příjmu poplatníka, odpočet si uplatňuje rodič (manželé).
- Odpočet výloh při stěhování – náklady související se stěhováním za novou prací při splnění určitých podmínek.
- poplatník může odečíst 1/2 výše zaplacené daně, pokud vykonává samostatnou výdělečnou činnost.
- Odpočet zdravotního pojištění u osoby samostatně výdělečně činné.
- Odpočet penzijního příspěvku u osoby samostatně výdělečně činné.

---

¹²⁸ *Adjustments to Income*. [online]. Dostupné z: <http://taxes.about.com/od/deductionscredits/a/adjustments-to-income.htm>.

¹²⁹ Účet zdravotního spoření je zvýhodněný zdravotní spořicí účet k dispozici daňovým poplatníkům v USA, kteří se podílejí na vysoké spoluúčasti na své zdravotním pojištění. Peněžní prostředky se hromadí z roku na rok, dokud nebudou využity.

¹³⁰ IRA (Individual retirement account) – individuální důchodový účet v USA, existuje několik typů.

- Odpočet penále za předčasné stažení peněz z vkladních listů nebo jiného časového spořicího účtu, které bylo účtováno bankou jako trest za předčasný výběr.
- Odpočet zaplacených alimentů při splnění určitých podmínek.

Tyto odpočty od hrubého příjmu poplatníka se nazývají úpravy příjmu, protože upravují a snižují příjem poplatníka, aby se dospělo k upravenému hrubému příjmu.

5.3.2 Odpočty od upraveného hrubého příjmu

Odpočty od upraveného hrubého příjmu se dělí na dvě skupiny a vylučuje se uplatnění obou odpočtů – standardní a osobní odpočty v závislosti, který druh odpočtu je pro poplatníka výhodnější.

Standardní odpočty představují minimální odpočet, který si může uplatnit každý poplatník. Tyto odpočty snižují výši příjmu a představují výhodu pro poplatníky, že nemusí skutečně vykazovat výdaje, které vznikly jako výdaje na léky, příspěvky charitám a další. Je-li poplatník starší 65 let, nebo slepý jsou jeho odpočty vyšší.¹³¹

Částky jednotlivých odpočtů jsou uvedeny v tabulce č. 4 str. 38.

Osobní odpočty od zdanitelného příjmu jsou v následujících případech:¹³²

- Odpočty za lékařské, stomatologické, léky na předpis a ostatní náklady na zdravotní péči,
- státní a místní daně z příjmu nebo státní a místní daně z obratu,
- daň z nemovitosti,
- osobní majetkové daně (jako např. poplatky za registraci motorových vozidel),
- úroky z hypotéky na dům,
- peněžní příspěvky charitativním organizacím a kostelům,
- tržní hodnota nepeněžitých příspěvků charitám a kostelům,
- osobní ztráty z důvodu krádeže nebo nehody,

¹³¹ NERUDOVA, D. *Daňový systém USA – 2. díl*. Zdroj: Daně a právo v praxi 2009/10. [online]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d7000v9939-danovy-system-usa-2-cast/?#heading2>.

¹³² *Itemized Deductions*. [online]. Dostupné z: http://taxes.about.com/od/preparingyourtaxes/a/1040-step6_2.htm.

- náklady související s výkonem povolání, na které neměl náš zaměstnavatel nárok na finanční náhradu,
- státní poplatky,
- náklady na nákup nebo čištění uniformy,
- náklady zaměstnance související se vzděláním a profesním rozvojem,
- ztráty z hazardních her a další.

Celková částka osobní odpočtů není omezena na roky 2010, 2011 a 2012. Dříve byla možnost odečtení osobních odpočtů omezena na určitý interval velikosti příjmu poplatníka a byla krácena určitými procenty.

Poplatník má možnost požadovat osobní osvobození ve výši 3.400 USD pro sebe, druhého z manželů a na každého z rodinných příslušníků. Osobní výjimky snižují zdanitelný příjem, čímž snižují celkovou daň. Osobní výjimku si nemůže uplatnit poplatník, u kterého hrubý příjem překročí určitou hranici v závislosti na způsobu podání daňového přiznání.¹³³

5.3.3 Slevy na dani

Existují dva typy federální slev (federální daňové úlevy), které mohou zvýšit federální vrácení daně poplatníkům nebo snížit částku daně z příjmu – vratné daňové úlevy a nevratné daňové úlevy.

Daňové úlevy snižují hrubou daňovou povinnost poplatníka, ale nemůže vzniknout přeplatek kromě výjimek. Z většiny daňových úlev nemůže vzniknout přeplatek, což znamená, že nadbytečné slevy na dani nemohou být uplatněny a nejsou vráceny. Z některých daňových úlev může vzniknout přeplatek na dani, což znamená, že nadbytečné daňové úlevy je vrácena na poplatníkovi. Jedná se však pouze o daňovou úlevu pro poplatníky s nízkým příjmem a daňová úleva na započtené dítě. Několik daňových úlev může být přeneseno do jiného daňového roku. To znamená, že jakýkoli

---

¹³³*Claiming Personal Exemptions*. [online]. Dostupné z: http://taxes.about.com/od/preparingyourtaxes/a/1040step6_4.htm.

přebytek daňové úlevy není ztracen, ale místo toho bude přesunut do pozdějšího zdaňovacího období – např. zahraniční daňový zápočet.¹³⁴

Mezi nejvíce využívané slevy patří:¹³⁵

- Sleva pro poplatníky s nízkým příjmem (EITC), částka se mění v závislosti na výši příjmu poplatníka).
- Daňová úleva za výdaje na péči o děti a závislé osoby – maximální částku, kterou lze odečíst je 6.000 USD při splnění určitých podmínek.
- Daňová úleva na dítě - v hodnotě až 1.000 USD za dítě mladší než 17 let při splnění určitých podmínek.
- Daňová úleva za celoživotní vzdělávání – až 2.000 USD za školné na vysokých školách při určité výšce hrubého příjmu.
- Daňová úleva za hypoteční úroky.
- Daňové úlevy pro seniory a zdravotně postižené – možnost uplatnění při splnění podmínky věku 65 a starší, trvalé a celkové postižení při určité výšce příjmu.
- Daňová úleva za příspěvek k penzijnímu připojištění - až 1.000 USD při splnění podmínek a výšky příjmu.
- Zahraniční daňový zápočet – při splnění podmínek.

5.4 Možnosti podání DP v USA

Výrazný vliv na výslednou daňovou povinnost má rozdělení poplatníků podle statutu – jednotlivé osoby, manželé podávající daňové přiznání společně nebo samostatně, hlava domácnosti. Status závisí na rodinném stavu k poslednímu dni v roce.

V americkém zdanění příjmů fyzických osob, které podléhají statusu jednotlivá osoba (svobodná osoba), nemá nárok na jakékoliv jiné podání DP než samostatně. Na druhé straně zase pro ně plynou určité výhody. Např. mají nižší příjmové limity u daňových sazeb a nižší příjmové limity u daňových odpočtů a výjimek.

---

¹³⁴*Tax credit*. [online]. Dostupné z: <http://taxes.about.com/od/preparingyourtaxes/a/1040step7.htm>.

¹³⁵*Credits*. [online]. Dostupné z: http://www.irs.gov/publications/p17/ch36.html#en_US_2011_publink1000174905.

Manželské páry se mohou rozhodnout, jestli podají DP sami za sebe nebo společně. Když podají manželé DP samostatně je daňové zatížení neutrální ve vztahu k manželství. Daňové zatížení u manželů bude záviset na tom, jak je jejich příjem distribuován mezi nimi. To znamená, že když jeden z nich vydělává více, tak bude náležet do jiné daňové sazby a bude platit vyšší daň, než kdyby každý vydělával polovinu celkového příjmu. Na rozdíl, když manželé podají DP společně, se daň vypočítává ze společného příjmu a nezávisí tedy na výšce příjmu jednotlivce. Jsou zde nastaveny příjmové limity výše, ale poplatníci mohou uplatnit více daňových slev a odpočtů.¹³⁶

Ještě existuje poslední možnost podání DP jako hlava domácnosti. Podmínkou je, že svobodný poplatník se musí starat o závislou osobu déle jak půl roku a zaplatit více než polovinu nákladu na údržbu domu. Daňoví poplatníci s vedoucím postavením v rodině mají ve prospěch vyšší standardní odpočty a nižších daňových limity ve srovnání s podáním manželského páru.¹³⁷

Daňové limity a sazby daně pro jednotlivé statuty jsou uvedeny v obrázku č. 9 str. 49.

5.4.1 Alternativní minimální daň

Alternativní minimální daň (AMT) je další formou placení daně. Každý daňový poplatník je odpovědný za zaplacení určité výše pravidelné daně nebo minimální daně. Alternativní minimální daň je způsob, jak zajistit, aby daňoví poplatníci platili alespoň minimální částku daně. AMT má zcela jinou sadu výpočtů, než pravidelné daně. AMT, však neumožňuje standardní odpočty, osobní osvobození od daně, nebo některé další odpočty. Také některé příjmy, které nejsou předmětem pravidelné daně, jsou přidány pro účely AMT.¹³⁸

---

¹³⁶*Married Filing Jointly*. [online]. Dostupné z: <http://taxes.about.com/od/filingstatus/qt/headofhousehold.htm>.

¹³⁷*Head of Household Filing Status*. [online]. Dostupné z: <http://taxes.about.com/od/filingstatus/qt/headofhousehold.htm>.

¹³⁸*Alternative Minimum Tax*. [online]. Dostupné z: http://taxes.about.com/od/1040/a/minimum_tax.htm.

5.5 Výpočet daňové povinnosti modelového poplatníka

Důležitým předpokladem je využití všech možných zákonných prostředků daňové optimalizace. Nejprve jsou uvedeny podmínky, ze kterých budou vycházet řešené modelové příklady. Poplatníci v ČR a USA budou dosahovat srovnatelné výšky příjmu přepočítané pomocí parity kupní síly, aby bylo možné výsledky srovnat. U českého poplatníka budou řešeny dvě situace. První situací je, že je výdaje uplatňuje v prokazatelné výši. Ve druhé situaci bude uplatňovat výdaje procentem z příjmů. Na závěr budou jednotlivé metody výpočtu daně u jednotlivých poplatníků srovnány a zhodnoceny.

5.5.1 Poplatník v ČR uplatňující výdaje v prokazatelné výši

Pan Petr Vágner je zaměstnán u společnosti Beta a.s., která mu vyplácí měsíční hrubou mzdu ve výši 30.000 Kč (360.000 Kč za rok). Je ženatý. Jeho manželka Monika pracuje jako asistentka ředitele s měsíční hrubou mzdou 25.000 Kč. Mají dvě děti – syna Petr (16 let, studuje obchodní akademii) a dceru Evu (9 let, chodí na základní školu). Daňové zvýhodnění na děti podle § 35c ZDP uplatňuje pan Petr Vágner. Dále pan Petr Vágner podepsal u zaměstnavatele prohlášení k dani – sleva na poplatníka podle § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP. Poplatník nemůže uplatnit slevu na manželku podle § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP.

Dále pan Petr Vágner provozuje živnost. Provozuje ubytovací služby. Výška ročního příjmu z této živnosti je 300.000 Kč při skutečných nákladech 150.000 Kč.

Pan Vágner je společníkem společnosti Zeta s.r.o., jeho roční podíl na zisku činí 100.000 Kč.

Poplatník dále v roce 2012 pronajal vlastní chatu svému známému na půl roku (květen – říjen) za měsíční částku ve výši 5.000 Kč. Prokazatelné výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů jsou ve výši 8.000 Kč.

Pan Vágner poskytl dar obci Kuřim v částce 10.000 Kč. Od Komerční banky má poskytnutý hypoteční úvěr na dům ve výši 2.000.000 Kč, hodnota úroků za zdaňovací období činí 35.000 Kč. Platí si penzijní připojištění se státním příspěvkem 2.000 Kč měsíčně.

V následující tabulce č. 13 níže je vypočítaná měsíční daňová povinnost poplatníka ze mzdy (záloha na dani).

Tabulka 13: Měsíční daňová povinnost poplatníka ze mzdy

Hrubá mzda	30.000 Kč
Superhrubá mzda (x 1,34)	40.200 Kč
Daň 15%	6.030 Kč
Sleva na poplatníka	2.070 Kč
Sleva na dítě (2 děti)	2.234 Kč
Záloha na dani	1.726 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Dílčí základ daně (dále jen „DZD“) podle § 6 ZDP za rok 2012 činí 482.400 Kč a celkové zaplacené zálohy na dani poplatníkem za rok jsou 20.712 Kč.

Jak už bylo uvedeno dříve, poplatník u příjmů z podnikání uplatňuje v tomto případě výdaje v prokazatelné výši. Tedy je DZD § 7 ZDP je 150.000 Kč.

Dalšími příjmy poplatníka jsou příjmy z pronájmu. DZD § 9 ZDP z pronájmu chaty činí 22.000 Kč (uplatňuje výdaje v prokazatelné výši).

Výška nezdanitelné části základu daně činí podle § 15 ZDP 57.000 Kč viz tabulka č. 14 níže.

Tabulka 14: Výška nezdanitelných částí základu daně

Nezdanitelná část základu daně § 15 ZDP		
Dar § 15 odst. 1 ZDP	10.000 Kč	nepřesahuje 10 % základu daně
Úrok z hyp. úvěru § 15 odst. 3 ZDP	35.000 Kč	maximální částka odpočtu 300.000 Kč
Penzijní připojištění § 15 odst. 5 ZDP	12.000 Kč	$12 \times 2.000 = 24.000 - 6.000 = 18.000$ Kč
Celkem § 15 ZDP	57.000 Kč	

Zdroj: Vlastní zpracování.

Samotný výpočet daňové povinnosti poplatníka v roce 2012 je popsán v následující tabulce č. 15 níže.

Tabulka 15: Výsledná daňová povinnost poplatníka v roce 2012

Rok 2012	
DZD § 6	482.400 Kč
DZD § 7	150.000 Kč
DZD § 8	100.000 Kč
DZD § 9	22.000 Kč
ZD	754.400 Kč
- § 15	57.000 Kč
ZD snížený o § 15 a § 34	697.400 Kč
ZD zaokrouhlený na celá sta Kč dolů	697.400 Kč
Daň = 647.400 x 15 %	104.610 Kč
- § 35ba	24.840 Kč
Daň po slevě na dani § 35ba	79.770 Kč
- § 35c = 2 x 13.404	26.808 Kč
Daň po slevě na dani § 35c	52.962 Kč
Zálohy na dani	13.512 Kč
Výsledná daňová povinnost	39.450 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Výsledná daňová povinnost pana Petra Vágnera v roce 2012 po uplatnění všech zákonných prostředků daňové optimalizace (kromě uplatnění výdajů pomocí procentem z příjmu) činí 39.450 Kč.

5.5.2 Poplatník v ČR uplatňuje výdaje procentem z příjmů

Druhou metodou jak možná lépe optimalizovat daňovou povinnost poplatníka je uplatnění výdajů procentem z příjmů. Výhodnost či nevýhodnost této možnosti zjištěna při závěrečném porovnání.

Poplatník si u živnosti z ubytovací činnosti může uplatnit paušál v roce 2012 ve výši 60 % dle § 7 odst. 7 písm. b) ZDP. To znamená, že DZD § 7 je 120.000 Kč (příjem 300.000 Kč x paušál 60 % = 180.000 Kč; DZD § 7 = 300.000 – 180.000 = 120.000 Kč).

Dále existují u pronájmu § 9 ZDP taky možnost uplatnění výdajů procentem z příjmů – 30 % podle § 9 odst. 4 ZDP. DZD § 9 je 21.000 Kč (příjem 30.000 x paušál 30 % = 9.000 Kč; DZD § 9 = 30.000 – 9.000 = 21.000 Kč).

Další výchozí podmínky (slevy a příjmy) zůstávají stejné.

Následující tabulka č. 16 níže promítá změnu na výslednou daňovou povinnost poplatníka, který uplatňuje výdaje procentem z příjmů.

Tabulka 16: Výsledná daňová povinnost poplatníka v roce 2012

Rok 2012	
DZD § 6	482.400 Kč
DZD § 7	120.000 Kč
DZD § 8	100.000 Kč
DZD § 9	21.000 Kč
ZD	723.400 Kč
- § 15	57.000 Kč
ZD snížený o § 15 a § 34	666.400 Kč
ZD zaokrouhlený na celá sta Kč dolů	666.400 Kč
Daň = 666.400 x 15 %	99.960 Kč
- § 35ba	24.840 Kč
Daň po slevě na dani § 35ba	75.120 Kč
- § 35c = 2 x 13.404	26.808 Kč
Daň po slevě na dani § 35c	48.312 Kč
Zálohy na dani	13.512 Kč
Výsledná daňová povinnost	34.800 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Výsledná daňová povinnost pana Petra Vágnera v roce 2012 je 34.800 Kč.

5.5.3 Výsledná daňová povinnost manželky poplatníka

Tato část se zabývá daňovou povinností manželky poplatníka, protože daňový systém USA umožňuje podat daňové přiznání manželům společně. Je to pro možnost úplného srovnání jednotlivých daní z příjmů fyzických osob.

Paní Monika Vágnerová, jak už bylo uvedeno, pracuje jako asistentka ředitele s hrubou měsíční mzdou 25.000 Kč (ročně 300.000 Kč). Paní Monika přispívá na své penzijní připojištění měsíčně částkou 2.000 Kč (ročně 24.000 Kč). Výpočet její měsíční daňové povinnosti viz tabulka č. 17 níže.

Tabulka 17: Měsíční daňová povinnost manželky ze mzdy

Hrubá mzda	25.000 Kč
Superhrubá mzda (x 1,34)	33.500 Kč
Daň 15%	5.025 Kč
Sleva na poplatníka	2.070 Kč
Záloha na dani	2.955 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Roční výše záloh na dani paní Moniky Vágnerové v roce 2012 je 35.460 Kč. Výsledná daňová povinnost manželky je vypočítána v následující tabulce č. 18 níže.

Tabulka 18: Výsledná daňová povinnost manželky v roce 2012

Rok 2012	
DZD § 6	402.000 Kč
DZD § 7	0 Kč
DZD § 8	0 Kč
DZD § 9	0 Kč
ZD	402.000 Kč
- § 15	12.000 Kč
ZD snížený o § 15 a § 34	390.000 Kč
ZD zaokrouhlený na celá sta Kč dolů	390.000 Kč
Daň = 390.000 x 15 %	58.500 Kč
- § 35ba	24.840 Kč
Daň po slevě na dani § 35ba	33.660 Kč
- § 35c	0 Kč
Daň po slevě na dani § 35c	33.660 Kč
Zálohy na dani	35.460 Kč
Přeplatek na dani	1.800 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování.

Paní Monika Vágnerová má v roce 2012 přeplatek na dani ve výši 1.800 Kč.

5.5.4 Poplatník v USA podávající DP samostatně

Základním problémem, který nastane při srovnávání poplatníků v ČR a USA, je rozdílná výška příjmu a jejich výdajů. Proto pro možnost konečného srovnání jsem použil přepočtení velikosti příjmu pomocí parity kupní síly.

Parita kupní síly Purchasing power parities jsou sazby přepočtu měn, které eliminují rozdíly v cenových hladinách mezi zeměmi. Parita kupní síly v roce pro USA má hodnotu 1 a pro ČR hodnotu 13,8, proto příjem a další položky u poplatníka v USA budou násobkem parity kupní síly ČR vůči USA.¹³⁹

Druhy příjmů a prostředky daňové optimalizace jsou shodné u poplatníka USA s poplatníkem ČR ve svém druhu pro zjednodušení srovnání jejich výsledné daňové povinnosti. Jejich úhrn je přepočten pomocí parity kupní síly. Pro zjednodušení bude měnový kurz dolaru na české koruny ve výši 19 Kč/1 dolar. Pro přepočtení kurzu dolaru se vychází z pravidel IFRS.

Pan John Kennedy se svou rodinou bydlí a pracuje ve státě Florida. Je ženatý, má dvě děti a narodil se v roce 1956. Pracuje v advokátní kanceláři s ročním příjmem z tohoto zaměstnání ve výši 4.968.000 Kč. Jeho manželka Kate pracuje také jako právnička s ročním příjmem ze zaměstnání 4.140.000 Kč. Mají společné děti Johna (16 let, studuje střední školu) a Elizabeth (9 let, chodí na základní školu).

Pan John se zabývá také podnikáním v oblasti nemovitostí s ročním hrubým příjmem 4.140.000 Kč a výdaji ve výši 2.070.000 Kč. Dále má příjmy z dividend (1.380.000 Kč) a z pronájmu své chaty ve výši 414.000 Kč při ročních výdajích 110.400 Kč.

Pan John Kennedy přispívá do tradičního individuálního penzijního účtu (IRA) v roční výši 331.200 Kč. Dále poskytl dar charitám ve výši 138.000 Kč a zaplatil roční výši úroků z hypotečního úvěru v hodnotě 483.000 Kč. Daňový systém USA umožňuje uplatnit si daň z nemovitostí, činí částka zaplacená panem Johnem Kennedym 27.600 Kč za dům a pozemky.

---

¹³⁹ *Purchasing Power Parities for GDP and related indicators*. [online]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/std/purchasingpowerparitiespppsdata.htm>.

Jak už bylo uvedeno, pan John Kennedy bydlí a pracuje na Floridě. Ve státě Florida se naplatí státní daň z příjmu fyzických osob, proto se dále zabýváme pouze federální daní z příjmu fyzických osob viz tabulka č. 19 níže. Pan John Kennedy podává DP jako ženatý, ale samostatně.

Tabulka 19: Výpočet výsledné daňové povinnosti poplatníka v roce 2012

Položka		částka v Kč	částka v USD
Hrubý příjem		10.902.000	573.790
- odpočty od hrubého příjmu	náklady související s podnikáním a držbou majetku ¹⁴⁰	2.180.400	114.758
	příspěvek do penzijního účtu ¹⁴¹ (IRA)	114.000	6.000
Upravený hrubý příjem		8.607.600	453.032
- odpočty od upraveného hrubého příjmu ¹⁴²	standardní odpočet	113.050	5.950
	osobní odpočet	648.600 ¹⁴³	34.137
- nezdanitelná částka ¹⁴⁴		-	-
Zdanitelný příjem		7.959.000	418.895
Daň		2.489.057	131.003

¹⁴⁰ Náklady související s podnikáním a držbou majetku jsou tvořeny výdaji z podnikání 2.070.000 Kč a výdaji spojené s držbou své chaty 110.400 Kč.

¹⁴¹ Poplatník si může uplatnit odpočet pro tradiční individuální penzijní účty (IRA) maximálně do výšky 6.000 USD při věku překračující 50 let. Poplatník zaplatil 17.432 USD, ale může uplatnit pouze 6.000 USD.

¹⁴² Poplatník může odečíst standardní nebo osobní odpočet, ale pouze jeden z nich. Závisí to na jejich velikosti. Pro poplatníka je výhodné odečíst osobní odpočet ve výši 114.758 USD, protože jeho výše je větší než výše standardního odpočtu.

¹⁴³ Suma osobních odpočtů ve výši 648.600 Kč se skládá z odpočtů za daň z nemovitosti 27.200 Kč, odpočtu za úroky z hypotečního úvěru 483.000 Kč a daru charitám ve výši 138.000 Kč.

¹⁴⁴ Nezdanitelnou částku si poplatník nemohl uplatnit, protože upravený hrubý příjem překročil hranici 117.300 USD.

Položka		částka v Kč	částka v USD
- slevy na dani	daňová úleva na dítě - 2 děti ¹⁴⁵	-	-
Výsledná daňová povinnost		2.489.057	131.003

Zdroj: Vlastní zpracování.

Výpočet daně, protože daň z příjmu fyzických osob se vypočítá pomocí progresivních sazeb, je popsán v tabulce č. 20 níže.

Tabulka 20: Výpočet daně z příjmu fyzických osob poplatníka v roce 2012

Sazba daně v %	Zdanitelný příjem v USD	Daň
10%	0-8.700	870
15%	8.700 - 35.350	3.997,50
25%	35.350 - 71.350	9.000
28%	71.350 - 108.725	10.465
33%	108.725 - 194.175	28.018,50
35%	194.175 - ∞	78.652
Celkem	418.895	131.003

Zdroj: Vlastní zpracování.

Výsledná daňová povinnost pana Jahna Kennedyho je v roce 2012 ve výši 131.003 USD, čili v přepočtu na české koruny ve výši 2.489.057 Kč.

Manželka paní Kate Kennedy pracuje jako advokátka s ročním příjmem 4.140.000 Kč. Bydlí také na Floridě a narodila se v roce 1970. Přispívá si do tradičního individuálního penzijního účtu (IRA) v roční výši 331.200 Kč. DP podává samostatně a následující v tabulce č. 21 na str. 86 je popsána výsledná daňová povinnost paní Kate Kennedy.

¹⁴⁵ Uplatnění slevy na dítě není možné, protože poplatník překročil hranici možnou pro uplatnění této slevy.

Tabulka 21: Výpočet výsledné daňové povinnosti manželky v roce 2012

Položka		částka v Kč	částka v USD
Hrubý příjem		4.140.000	217.895
- odpočty od hrubého příjmu	příspěvek do penzijního účtu ¹⁴⁶ (IRA)	95.000	5.000
Upravený hrubý příjem		4.045.000	212.895
- odpočty od upraveného hrubého příjmu	standardní odpočet ¹⁴⁷	113.050	5.950
	osobní odpočet	0	0
- nezdanitelná částka ¹⁴⁸		-	-
Zdanitelný příjem		3.931.950	206.945
Daň		1.079.599	56.821
- slevy na dani	daňová úleva na dítě - 2 děti ¹⁴⁹	-	-
Výsledná daňová povinnost		1.079.599	56.821

Zdroj: Vlastní zpracování.

Výpočet daně z příjmu fyzických osob paní Kate Kennedy je znovu složitý a založený na progresivitě, je vysvětlený v tabulce č. 22 str. 87.

¹⁴⁶ Paní Kate Kennedy si může uplatnit odpočet pro tradiční individuální penzijní účty (IRA) maximálně do výšky 5.000 USD při věku 49 a mladší 50 let. Zaplatila 17.432 USD, ale může uplatnit pouze 5.000 USD.

¹⁴⁷ Paní Kate Kennedy nemá žádné osobní odpočty, tak může uplatnit pouze standardní odpočet ve výši 5.950 USD.

¹⁴⁸ Nezdanitelnou částku si znovu poplatník nemohl uplatnit, protože upravený hrubý příjem překročil hranici 117.300 USD.

¹⁴⁹ Uplatnění slevy na dítě není také možné, protože poplatník překročil hranici možnou pro uplatnění této slevy.

Tabulka 22: Výpočet daně z příjmu fyzických osob paní Kate Kennedy v roce 2012

Sazba daně v %	Zdanitelný příjem v USD	Daň
10%	0-8.700	870
15%	8.700 - 35.350	3.997,50
25%	35.350 - 71.350	9.000
28%	71.350 - 108.725	10.465
33%	108.725 - 194.175	28.018,50
35%	194.175 - ∞	4.469,50
Celkem	206.945	56.821

Zdroj: Vlastní zpracování.

Výsledná daňová povinnost paní Kate Kennedy v roce 2012 činí po uplatnění všech zákonných prostředků daňové optimalizace 56.821 USD (1.079.599 Kč).

5.5.5 Manželé v USA podávající DP společně

Další významnou možností jak snížit v USA výslednou daňovou povinnost je podání společného DP manželů v USA. Tato možnost zvyšuje výšku hranice příjmů, u kterých si poplatníci mohou uplatňovat slevy. Možné výhody a nevýhody této možnosti podání DP je promítnuta v následující tabulce č. 23 níže.

Jak už bylo uvedeno, manželé žijí ve státě Florida, kde státní daň z příjmu fyzických osob není zavedena, proto se zabýváme pouze federální daní z příjmu fyzických osob.

Tabulka 23: Výpočet výsledné daňové povinnosti manželů v roce 2012

Položka		částka v Kč	částka v USD
Hrubý příjem		15.042.000	791.685
- odpočty od hrubého příjmu	náklady související s podnikáním a držbou majetku ¹⁵⁰	2.180.400	114.758
	příspěvek do penzijního účtu (IRA) ¹⁵¹	209.000	11.000

¹⁵⁰ Náklady související s podnikáním a držbou majetku jsou tvořeny pouze náklady pana Johna Kennedyho.

Položka		částka v Kč	částka v USD
Upravený hrubý příjem		12.652.600	665.927
- odpočty od upraveného hrubého příjmu ¹⁵²	standardní odpočet	226.100	11.900
	osobní odpočet	648.600 ¹⁵³	34.137
- nezdánitelná částka ¹⁵⁴		-	-
Zdanitelný příjem		12.004.000	631.790
Daň		3.612.128	190.112
- slevy na dani	daňová úleva na dítě - 2 děti	-	-
Výsledná daňová povinnost		3.612.128	190.112

Zdroj: Vlastní zpracování.

Samotný výpočet daně z příjmu fyzických osob je založený na progresivitě, jak už bylo uvedeno, proto její výpočet je proveden v tabulce č. 24 níže.

Tabulka 24: Výpočet daně z příjmu fyzických osob manželů v roce 2012

Sazba daně v %	Zdanitelný příjem v USD	Daň
10%	0 - 17.400	1.740
15%	17.400 – 70.700	7.995
25%	70.700 – 142.700	18.000
28%	142.700 – 217.450	20.930

¹⁵¹ Manželé si mohou uplatnit odpočty pro tradiční individuální penzijní účty (IRA) maximálně do výšky 11.000 USD. Je to složeno odpočtu manžela 6.000 USD, je starší 50 let, a odpočtu manželky 5.000 USD, které je mladší 49 let. Příspěvek zaplacený nad rámec této částky nelze uplatnit.

¹⁵² Jsou odečteny osobní odpočty, protože je suma je vyšší než možnost odpočtu pomocí standardních odpočtů.

¹⁵³ Suma osobních odpočtů ve výši 648.600 se skládá z odpočtů za daň z nemovitosti 27.200 Kč, odpočtu za úroky z hypotečního úvěru 483.000 Kč a daru charitám ve výši 138.000 Kč, které vynaložil pan John Kennedy.

¹⁵⁴ Nezdánitelnou částku si znovu manželé nemohli uplatnit, protože upravený hrubý příjem překročil hranici 234.600 USD.

Sazba daně v %	Zdanitelný příjem v USD	Daň
33%	217.450 – 388.350	56.397
35%	388.350 - ∞	85.050
Celkem	631.790	190.112

Zdroj: Vlastní zpracování.

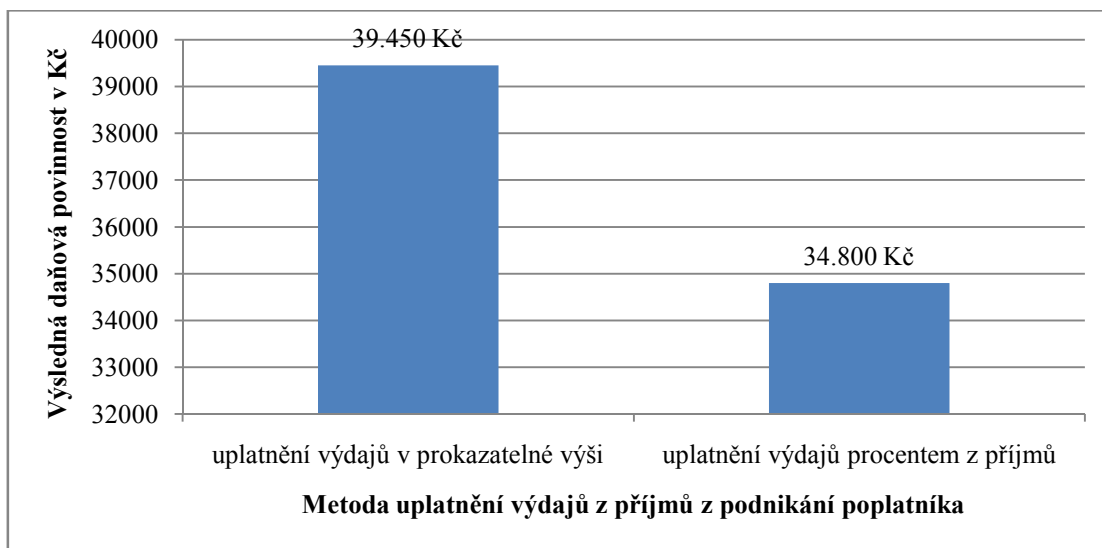
Výsledná daňová povinnost manželů Kennedyových v roce 2012 činí po uplatnění všech zákonných prostředků daňové optimalizace 190.112 USD (3.612.128 Kč).

5.5.6 Zhodnocení

V následující části diplomové práce budou zhodnoceni poplatníci v jednotlivých zemích a jejich výsledná daňová povinnost a jejich procentní výše odvodu daně z příjmů fyzických osob do veřejných rozpočtů.

Nejdříve je provedeno zhodnocení českého poplatníka pana Petra Vágnera. Velkou roli ve velikosti daňové povinnosti pana Vágnera, bude mít rozhodnutí, jakým způsobem bude uplatňovat výdaje u příjmů z podnikání § 7 ZDP. Jak vyplývá z modelového příkladu českého poplatníka, může zvolit mezi uplatněním výdajů v prokazatelné výši nebo uplatnit výdaje procentem z příjmů. Výhodnost jednotlivých metod je zobrazena v obrázku č. 14 níže.

Obrázek 14: Výsledná daňová povinnost poplatníka při jednotlivých metodách uplatnění výdajů

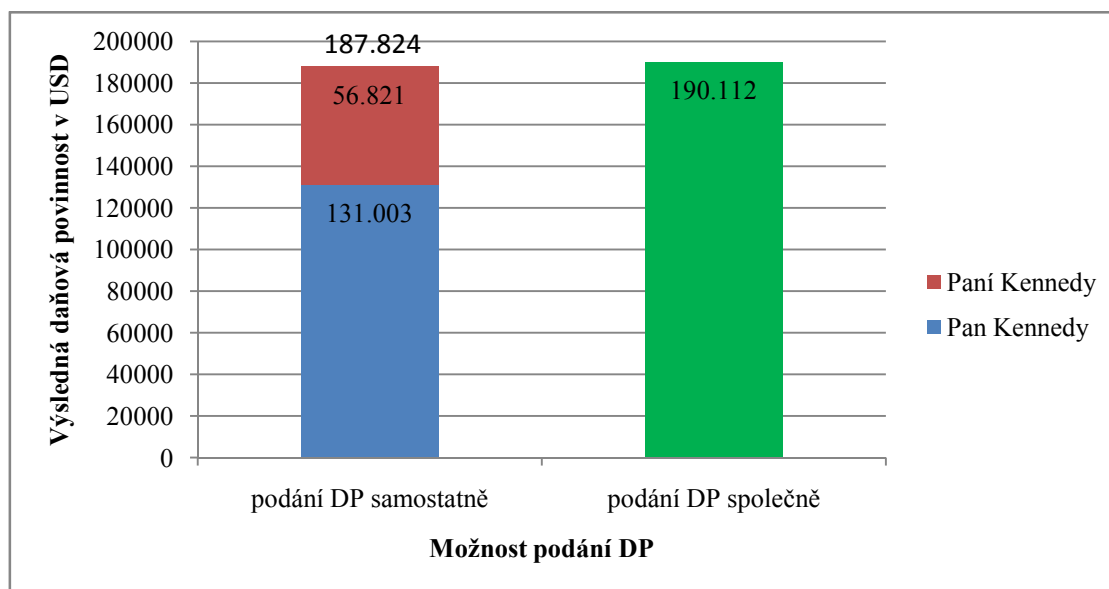

Zdroj: Vlastní zpracování.

Jak vyplývá z předchozího srovnání z předchozího grafu, pro pana Vágnera je výhodnější uplatnit výdajů procentem z příjmů, kdy výsledná daňová povinnost je nižší o 4.650 Kč.

Zhodnocení amerických poplatníků bude provedeno za oba manžele dohromady. Manželé Kennedyovi mají volbu jak podat daňové přiznání, jestli společně nebo dohromady. Výhodnost této možnosti je zhodnocena v obrázku č. 15 níže.

Obrázek 15: Výsledná daňová povinnost v USA při možnostech podání DP

Zdroj: Vlastní zpracování.

Z předchozího grafu vyplývá, že pro manžele Kennedyovi je výhodnější podání samostatného DP za každého z manželů zvlášť. Rozdíl činí 2.288 USD (43.472 Kč) a to představuje nezanedbatelnou úsporu na dani.

Další srovnání bude spočívat ve vyjádření procentní výše odvodu daně z příjmů fyzických osob do veřejných rozpočtů v jednotlivých státech za manželské páry dohromady při vybrané výhodnější metodě z předchozích zhodnocení. Problém u srovnání vyvstal u českých poplatníků u superhrubé mzdy, proto do velikosti hrubých příjmů je započítána pouze hrubá mzda. V tabulce č. 25 na str. 91 je toto srovnání provedeno.

Tabulka 25: Srovnání procentní výše odvodu daně z příjmů fyzických osob

Poplatníci	Výsledná daňová povinnost v Kč	Velikost hrubých příjmů v Kč	Procentní výše odvodu daně na příjmu
Manželé Vágnerovi	81.972	932.000	8,80 %
Manželé Kennedyovi	3.568.656	15.042.000	23,72 %

Zdroj: Vlastní zpracování.

Jak vyplývá z tohoto srovnání, tak manželé Vágnerovi po uplatnění všech prostředků daňové optimalizace odvedou státu daň ve výši 8,80 % velikosti jejich příjmu. Naproti tomu manželé Kennedyovi odvedou do federálního rozpočtu 23,72 % velikosti svého příjmu. Z tohoto srovnání plyne, že český daňový systém umožňuje svým poplatníkům snížit svou daňovou povinnost výrazným způsobem. I když manželé Vágnerovi dosahují nadprůměrných příjmů, jejich daňová povinnost je na nízké úrovni. To je způsobeno nejen možnostmi daňové optimalizace, ale také rovnou sazbou daně z příjmu fyzických osob ve výši 15 %. Tak vysoké procento u amerických poplatníků je způsobeno i velikostí jejich příjmů, protože daň počítána progresivně. To značí, že u poplatníků s nižšími příjmy by procentní výše odvodu daně na příjmu byla výrazně nižší.

6 Návrhy a doporučení

V této kapitole jsou primárně prezentovány obecné návrhy směřující do české daňové politiky jako celku. Následně je pozornost autora diplomové práce cílena na návrhy změn pro oblast zdaňování příjmů fyzických osob. V závěrečné části jsou uvedeny doporučení a návrhy českým poplatníkům ve vazbě na daňovou optimalizaci u daně z příjmu fyzických osob.

6.1 Návrhy změn a směřování české daňové politiky

Mezi významné ukazatele, které nám mohou říci o směřování daňové politiky státu, patří daňová kvóta. Jak už bylo uvedeno dříve, tak daňová kvóta ČR se nachází pod průměrem Evropské unie. Z tabulky č. 3 na str. 43 vyplývá, že v předešlých letech daňová kvóta klesala, ale od roku 2010 nastává obrát, daňová kvóta začíná růst. Tato změna je způsobena zvýšením některých daní v ČR. Jedná se zejména o zvýšení nepřímých daní (spotřební daně, DPH) z důvodu snížení dluhu veřejných rozpočtů. V tom autor diplomové práce vidí zásadní problém, že dochází ke zvyšování daňové zátěže poplatníků s malým pozitivním účinkem na veřejné rozpočty. Například zvýšením sazeb u DPH nepřináší takový výběr daně v takovém objemu, jak se očekávalo, ba naopak.¹⁵⁵ Spotřebitelé nejen díky ekonomické krizi v Evropské unii, ale i zvyšováním daní v ČR se snaží šetřit. To znamená, že tyto změny mají negativní vliv na ekonomiku země - stagnaci domácí spotřeby. Existují i jiné možnosti jak snižovat schodky veřejných rozpočtů. Uvedené by mělo být předmětem hlubších úvah a analýz na straně Vlády ČR.

Snižování výdajů ve státní správě je jedno z možných řešení, to znamená její efektivnější správu a výběr daní. Česká daňová správa se potýká s nežádoucí fragmentací, když jisté výhody tato roztržitost má. Jedná se například o možnosti lepší dostupnosti pro poplatníky a plátce daní při podávání daňových přiznání. Uvedené ale na druhou stranu představuje velké množství výdajů na administrativní pracovníky, jejich mzdy a výdaje na budovy a materiální zajištění. Dále dochází k jakési nepřehlednosti a netransparentnosti celého systému daňové správy.

---

¹⁵⁵ *Může za stagnující výběr DPH vyšší sazba?* [online]. Dostupné z: <http://www.ceskapozice.cz/byznys/ekonomika/muze-za-stagnujici-vyber-dph-vyssi-sazba> >.

Například to dokazuje fakt, že samotní daňoví poplatníci často nevědí, pod který finanční úřad spadají, a tento fakt také přispívá k nárůstu výdajů na daňovou správu. Proto existuje možnost sloučení některých těchto institucí, protože mezi nimi dochází i k duplicitě. To znamená, že organizace vykonávají stejné či obdobné činnosti.¹⁵⁶

Samotný výběr daní je drahý a neefektivní. V některých případech se stává, že vybraná daň nepokrývá ani náklady na její výběr. I když k modernizaci a k zefektivnění daňové správy přispěl nový daňový řád, který je díky nové struktuře přehlednější a poplatník snáze získá důležité informace, které hledá. Jako vhodná opatření v této problematice lze řadit projekt jednotného inkasního místa. Tímto krokem lze předpokládat zefektivnění daňové správy a úspore administrativních výdajů. Mezi další pozitivní kroky daňové reformy provedené zákonem č. 458/2011 Sb., které by měly platit od roku 2014 kromě jednotného inkasního místa lze řadit zrušení výpočtu daně ze superhrubé mzdy, což povede k lepší přehlednosti a zjednodušení v samotném výpočtu výsledné daňové povinnosti poplatníků. Z pohledu poplatníka lze za negativní změnu považovat snížení maximální uplatnitelné částky úroků z prostředků použitých na financování bytových potřeb, kdy dojde ke snížení z 300.000 Kč na 80.000 Kč. Tato změna negativně zapůsobí na stavební odvětví, které se už nyní nachází v poklesu.¹⁵⁷

Autor diplomové práce zastává názor nezvyšovat daně, ale u jedné oblasti daní by udělal výjimku. Jedná se o daně z tabáku a z lihu, kde by zvýšil spotřební daň. Jeho argumentem je, že tyto produkty patří mezi škodlivé látky a samotná léčba nemocí způsobených těmito produkty je finančně náročná. Poplatníci by si měli uvědomit při konzumaci, že je to špatné pro jejich zdraví a cena by měla přispívat k omezování spotřeby těchto produktů.

Možnosti dalších úspor u daňové správy autor diplomové práce spatřuje v možnosti více využívat podávání daňových přiznání elektronickou formou. Tato možnost samozřejmě už existuje, ale mělo by dojít k více její využívání. I když například od roku 2014

---

¹⁵⁶ *Důvodová zpráva*. [online]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Duvodova_zprava-DZ_ZZ-zmenove_zakony_ZISIF-2013_pro_PSP_20130117.pdf.

¹⁵⁷ Zákon č. 458/ 2011, o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů, ve znění p.p.

dochází u DPH k povinnosti plátců podávat daňové přiznání elektronicky. Existuje zde výjimka pro drobné živnostníky a malé firmy.

Samotná daňová politika státu nejen ovlivňuje samotný výběr daní a tím přispívá do veřejných rozpočtů, ale také nepřímo ekonomiku dané země. Proto je důležité zvážit následné kroky, které musí být dobře promyšlené a propočítané jednotlivé změny v této oblasti, než se přijmou. Jedná se především o situace, kdy zvyšování daní ovlivňuje výši spotřeby domácností a firem.

6.2 Obecné doporučení a návrhy možných změn týkající se daní z příjmu fyzických osob

Autor diplomové práce je toho názoru, že v oblasti DPFO nelze mluvit o „rovné dani“, protože zde existuje pro poplatníky s vysokými příjmy omezení pro odvod sociálního a zdravotního pojištění. Tento fakt způsobuje degresivní zdanění u poplatníků s vysokými příjmy.

Samotná otázka progresivního zdanění je komplikovaná. Na jedné straně díky rovné dani došlo ke zjednodušení výběru DPFO, částečnému odbourání administrativní zátěže i k možnému hospodářskému růstu díky tomuto faktu. Na druhé straně od zavedení rovné daně došlo ve výpadku příjmu z DPFO ve veřejných rozpočtech. Proto tato otázka je zásadní a hodně diskutovaná. Náзор autora diplomové práce je, že o možnosti progresivního zdanění v ČR by se měla vést širší debata a tato možnost by neměla být úplně zatracována i proto, že ve většině států EU existuje progresivní zdanění u DPFO.

Druhá velice diskutovaná otázka je uplatňování výdajů procentem z příjmů u DPFO. Tato oblast možností daňové optimalizace poplatníků je široce využívána, proto změny budou vyvolávat ostrou debatu. Paušály představují velkou výhodu pro poplatníky, protože nemusí vést evidenci, kromě příjmů a výdajů a šetří jim náklady na její vedení. Představa autora diplomové práce je pro uplatňování výdajových paušálů, ale navrhuje jejich částečné snížení.¹⁵⁸

---

¹⁵⁸Co se změnilo u výdajových paušálů. [online]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/co-se-zmeni-u-vydajovych-pausalu-ctete-zakladni-prehled/>>.

Od 1. 1. 2013 došlo u uplatnění výdajů procentem z příjmů k několika omezením. Jsou jimi především u uplatnění paušálu 40 % § 7 odst. 7 písm. c) ZDP, kdy si poplatník může maximálně uplatnit výdaje pouze do částky 800.000 Kč, a u paušálu 30 % § 7 odst. 7 písm. d) ZDP znovu omezení výšky uplatnění výdajů v tomto případě do výšky 600.000 Kč. Další změna týkající se možnosti uplatnění výdajů procentem z příjmů platící od 1. 1. 2013 je nemožnost poplatníka si uplatnit zároveň paušál a daňové zvýhodnění na vyživované dítě a daňovou slevu na manželku (manžela). U poplatníků, kteří při podnikání vykonávají závislou činnost z titulu zaměstnání, se toto omezení týká tehdy, když jejich příjem z podnikání představuje více než polovinu jejich základu daně.¹⁵⁹

Podle názoru autora DP by některé prostředky daňové optimalizace USA mohly být aplikovány v českém daňovém právním řádu. Hlavní možnost spatřuje u podání společného DP za manžele, které v ČR bylo možné podat ještě za rok 2007. Hlavním výhodou by byla celková nižší výsledná daňová povinnost poplatníků a cíl společného zdanění spatřuje především u finanční pomoci manželům s různorodými příjmy a podpory rodin. Společné zdanění se vypočítávalo ze společného základu DPFO manželů a výhodné bylo pro manžele, kde jeden vydělává výrazně více.

Důležitá otázka, která se diskutuje v posledním desetiletí v ČR, je zavedení školného na vysokých školách. Autor diplomové práce se nebrání zavedení školného, ale navrhuje možnosti odpočtu nákladů školného a poplatků za studium, které by studentům vznikly. V daňové soustavě USA tato možnost existuje. Druhou otázkou týkající se školného jsou studentské půjčky k financování studia. I v této oblasti v USA existuje možnost uplatnit odpočet úroků ze studentských půjček. Proto i toto je jedna z dalších možností promítnutí prostředků daňové optimalizace USA v české daňové soustavě.

6.2.1 Konkrétní návrhy pro české poplatníky DPFO

Obsahem následující kapitoly jsou doporučení českým poplatníkům týkající daňové optimalizace a jejich výsledné daňové povinnosti. Zásadní otázku lze spatřit u uplatňování výdajů. Proto lze doporučit poplatníkům DPFO využívání možnosti uplatňovat výdaje procentem z příjmů, ale musí si nejdříve propočítat, jestli je tato

---

¹⁵⁹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění p. p.

možnost pro ně výhodnější. Nejen, že by tím ušetřili výdaje na dani, ale dále mohou uspořít i náklady na evidenci, kterou nemusí vést.

Jedním z důležitých doporučení poplatníkům je uplatnění veškerých daňových prostředků optimalizace, na které mají ze zákona právo a splňují jejich podmínky pro uplatnění. Jedná se o nezdanitelné části základu daně, kde se jedná o využití možnosti odečtení úroků z úvěrů na financování bytových potřeb, odečtu hodnoty darů a další. Další možností daňové optimalizace jsou odčitatelné položky od základu daně. Zde se jedná především o možnost uplatnění daňové ztráty z předchozích let.

Samostatnou kapitolou jsou slevy na dani a daňové zvýhodnění na dítě. Důležitou zásadou u těchto možností daňové optimalizace je splnění určitých podmínek pro poplatníka, pro jejich možnost uplatnění. Jednou z nejdůležitější je doporučení uplatnění slevy na poplatníka, na manželku a daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Tyto možnosti představují nejvýraznější úsporu na výsledné daňové povinnosti poplatníka a u daňového zvýhodnění na vyživované dítě existuje skutečnost vzniku daňové bonusu, čili místo odvodu daně poplatníka dostane určitou částku od státu.

Následující tabulka č. 26 níže popisuje nejvyužívanější a nejvýznamnější slevy na dani, které si mohou poplatníci DPFO uplatnit a tím snížit svou výslednou daňovou povinnost.

Tabulka 26: Přehled nejvýznamnějších prostředků daňové optimalizace DPFO

Možnosti uplatnění slev na dani		Podmínky uplatnění	Výhody pro poplatníky DPFO
Slevy podle § 35 ZDP	sleva 18.000 Kč	Možnost uplatnění na každého zaměstnance, který má lehčí zdravotní postižení.	Tyto slevy představují zvýhodnění pro osoby zaměstnávající pracovníky se změněnou pracovní schopností. Výše slevy se odvíjí od průměrného ročního přepočteného počtu zaměstnanců.
	sleva 60.000 Kč	Možnost uplatnění na každého zaměstnance, který má těžší zdravotní postižení.	
Slevy podle § 35ba	24.840 Kč na poplatníka	Tato sleva je základní možností snížení daňové povinnosti poplatníků. Nárok na ni má každý	Celou výši slevy si může odečíst i poplatník, který dosahoval příjmu jen po

ZDP		poplatník – výjimka od 1. 1. 2013, slevu nemohou uplatňovat starobní důchodci.	část roku.
	24.840 Kč na manželku (manžela)	Možnost odečtu slevy za podmínky, že druhý z manželů nemá vlastní příjem přesahující 68.000 Kč a sleva se zdvojnásobuje, je-li druhý z manželů držitelem průkazu ZTP/P.	Tato sleva představuje zvýhodnění pro rodiny, kdy manželka (manžel) je na rodičovské dovolené nebo se stará o děti.
	2.520 Kč	Poplatník pobírající invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně z důchodového pojištění.	
	5.040 Kč	Poplatník pobírající invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nebo jiný důchod z důchodového pojištění při splnění určitých podmínek.	
	16.140 Kč	Je-li poplatník držitelem průkazu ZTP/P.	
	4.020 Kč	Poplatník může odečíst za dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem do věku 26 let, nebo do věku 28 po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu na vysoké škole.	Jedná se o zvýhodňování poplatníků, kteří si zvyšují úroveň svého vzdělání (při splnění určitých podmínek).
Sleva dle § 35c ZDP	13.404 Kč daňové zvýhodnění na vyživované dítě	Nárok na slevu vzniká pouze poplatníkům v rámci jedné domácnosti. Atributem společné domácnosti je, že se musí jednat o trvalé spolužití a finanční hospodaření. Za vyživované dítě je považováno dítě osvojené, vlastní, dítě v péči, dítě druhého z manželů nebo vnuk (vnučka) a musí se soustavně připravovat na výkon svého budoucího povolání do věku 26 let.	Pokud daňové zvýhodnění přesáhne vypočítanou roční daňovou povinnost po slevách, vzniká tzv. daňový bonus, který může být uplatněn, přesáhne-li částku 100 Kč. Maximálně však může činit za zdaňovací období částku 60.300 Kč. Tato skutečnost je jedinou možností jak žádat po státu navrácení daně (kromě

			možnosti přeplatku na dani vzniklého při placení záloh na dani podle § 35d ZDP).
--	--	--	--

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Závěr

Hlavním cílem této diplomové práce bylo srovnání daňových systémů České republiky a Spojených států amerických. Dílčím cílem bylo provést vzájemné porovnání jednotlivých systémů podle zvolených kritérií. Pozornost autora diplomové práce je přitom, s ohledem na značnou rozsáhlost tématu, primárně cílena na oblast zdaňování příjmů fyzických osob v obou uvedených státech.

Diplomové práce se skládá ze tří částí teoretické, analytické a praktické. V teoretické části jsou vymezeny pojmy týkající se oblasti daní a mezinárodních vztahů. Toto vymezení pojmů bylo důležité pro následující dvě části.

Analytická část představuje důležitou část této práce, protože pro správné zpracování praktické části bylo potřeba nejdříve popsat daňové systémy ČR a USA, u kterých následovalo krátké zhodnocení jejich vývoje. Pro širší tématu byla dále provedena hlubší komparace pouze pro daně z příjmu fyzických osob obou států. Na základě provedené analýzy lze konstatovat, že existují velké rozdíly u daně z příjmů fyzických osob. Kdy hlavním a zásadním rozdílem je progresivní zdanění v USA naproti „rovné dani“ v ČR. Dále v této kapitole byly vyzdvíženy hlavní rozdíly. Především u daní v USA lze považovat některé daně za zvláštní, které se v mnoha státech světa nevyskytují. Jedná se o daň z hříchu a další.

Praktická část je rozdělena na několik částí. V první části této kapitoly jsou vymezeny prostředky a metody daňové optimalizace v ČR a USA. Samotné vymezení těchto prostředků bylo důležitým předpokladem pro zpracování příkladů zaměřených na porovnání daňové zátěže modelových poplatníků. V rámci řešených příkladů bylo prezentováno užití dostupných prostředků daňové optimalizace.

V další části jsou ukázány jednotlivé modelové příklady, na kterých jsou ukázány odlišnosti daně z příjmu fyzických osob v ČR a USA. Příklady jsou zpracovány a jednotlivé položky vysvětleny. Na výpočtu modelových příkladů autor prakticky zhodnotil možnosti, které lze využít v rámci daňové optimalizace v jednotlivých státech. V ČR byl kladen hlavní rozdíl u možností poplatníka jak uplatňovat své výdaje a v USA

se jednalo o možnostech podání daňového přiznání poplatníky. Tyto rozdílné metody byly u jednotlivých zemí srovnány a vybrány ty výhodnější pro poplatníky.

Závěr diplomové práce je zaměřen na úvahy možných návrhů změn v dani z příjmů fyzických osob v rámci ČR s využitím poznatků daňového systému USA. Nejprve jsou nastíněny názory autora diplomové práce na změny a směřování budoucí daňové politiky ČR. Dále jsou uvedena obecná doporučení a návrhy změn týkající se daní z příjmu fyzických osob. Konec této kapitoly je věnován doporučením pro optimalizaci daňové zátěže českých poplatníků.

Seznam literatury

- [1] ABOUT. Adjustments to Income. *Taxes.about.com* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-10]. Dostupné z: <http://taxes.about.com/od/deductionscredits/a/adjustments-to-income.htm>.
- [2] ABOUT. Alternative Minimum Tax. *Taxes.about.com* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z: http://taxes.about.com/od/1040/a/minimum_tax.htm.
- [3] ABOUT. Capital Gains Tax Rates. *Taxes.about.com* [online]. ©2012 [cit. 2012-11-23]. Dostupné z: <http://taxes.about.com/od/capitalgains/a/CapitalGainsTax4.htm>.
- [4] ABOUT. Claiming Personal Exemptions. *Taxes.about.com* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://taxes.about.com/od/preparingyourtaxes/a/1040step64.htm>.
- [5] ABOUT. Head of Household Filing Status. *Taxes.about.com* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z: <http://taxes.about.com/od/filingstatus/qt/headofhousehold.htm>.
- [6] ABOUT. Itemized Deductions. *Taxes.about.com* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-12]. Dostupné z: <http://taxes.about.com/od/preparingyourtaxes/a/1040step62.htm>.
- [7] ABOUT. Married Filing Jointly. *Taxes.about.com* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-20]. Dostupné z: <http://taxes.about.com/od/filingstatus/qt/headofhousehold.htm>.
- [8] ABOUT. Tax credist. *Taxes.about.com* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://taxes.about.com/od/preparingyourtaxes/a/1040step7.htm>.
- [9] ACCOUNTINGCOACH. Federal Insurance Contributions Act (FICA). *Accountingcoach.com* [online]. ©2012 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://www.accountingcoach.com/terms/F/federal-insurance-contributions-act.html>.
- [10] ASCAP. Basics of the Tranfer Tax Systém. *Ascap.com* [online]. ©2012 [cit. 2012-11-23]. Dostupné z: <http://www.ascap.com/members/estates/estatestax.aspx>.
- [11] ATMEDIA. Mediální slovníček. *Atmedia.cz* [online]. ©2012 [cit. 2012-11-17]. Dostupné z: http://www.atmedia.cz/article/114332_hlava_domcnosti.htm.
- [12] BONĚK, V., P. BĚHOUNEK a kol. *Lexikon – Daňové pojmy*. 1. vydání. Ostrava: Sagit, 2001. ISBN 80-7208-265-5.

- [13] BUSINESSCENTER. Plátce daně. *Businesscenter.cz* [online]. ©1998-2012 [cit. 2012-10-18]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pojmy/p362-platce-dane.aspx>.
- [14] BUSINESSCENTER. Poplatník daně. *Businesscenter.cz* [online]. ©1998-2012 [cit. 2012-10-18]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pojmy/p361-poplatnik-dane.aspx>.
- [15] BUSINESSINFO. Daň silniční. *Businessinfo.cz* [online]. ©1997-2012 [cit. 2012-11-02]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/dan-silnicni-3537.html#ds01>.
- [16] BUSINESSINFO. Daňový systém České republiky. *Businessinfo.cz* [online]. ©1997-2012 [cit. 2012-10-28]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/danovy-system-ceske-republiky-3429.html>.
- [17] BUSINESSINFO. Podnikání a daně v USA. *Businessinfo.cz* [online]. ©1997-2012 [cit. 2012-11-17]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/podnikani-a-dane-v-usa-629.html>.
- [18] CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. Daň z lihu, pěstiteleského pálení a povinné značení lihu. *Celnisprava.cz* [online]. ©2009 [cit. 2012-10-30]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/lih/Stranky/default.aspx>.
- [19] CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. Daň z piva a daň z vína a meziproductů. *Celnisprava.cz* [online]. ©2009 [cit. 2012-10-30]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/ostatni/Stranky/default.aspx>.
- [20] Council directive 2003/96/EC, restructuring the Community framework for the taxation of energy products and electricity of 27 October 2003.
- [21] ČSSZ. Pojistné na sociální zabezpečení. *CSSZ.cz* [online]. ©2012 [cit. 2012-11-04]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/>.
- [22] ČSÚ. Míra inflace. *CZSO.cz* [online]. ©2012 [cit. 2012-11-07]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/mira_inflace.
- [23] DOKURTE. Daň z hříchu má američany odnaučit kouřit. *Dokurte.cz* [online]. ©2012 [cit. 2012-12-12]. Dostupné z: <http://www.dokurte.cz/?stranka=aktuality&typ=clanky&vypsati=2095>.

- [24] DVOŘÁK, P. *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize*. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-075-1.
- [25] DVOŘÁKOVÁ, L. a kol. *Daně I*. Praha: Balance, 2000. ISBN 80-86371-04-2.
- [26] ECONOMYWATCH. Excise in the United States (USA). *Economywatch.com* [online]. ©2012 [cit. 2012-12-02]. Dostupné z: <http://www.economywatch.com/tax/united-states/excise.html>.
- [27] EUROEKONOM. John Maynard Keynes – osobnost, která svou teorií převrátila pohled na státní finance. *Euroekonom.cz* [online]. ©2012 [cit. 2012-12-02]. Dostupné z: <http://www.euroekonom.cz/osobnosti-clanky.php?type=jz-keynes>.
- [28] FARIA, A. Tax Coordination and Harmonization. In: Parthasarathi Shome. *Tax policy handbook*. Washington, D. C.: International Monetary Fund, 1995, s. 229-231. ISBN 1-55775-490X.
- [29] FINANCE. Jaké je efektivní zdanění práce dle příjmu?. *Financninoviny.cz* [online]. ©2012 [cit. 2012-11-05]. Dostupné z: <http://www.financninoviny.cz/podnikatele/zpravy/jake-je-efektivni-zdaneni-prace-dle-prijmu/820078>.
- [30] FINANCE. Spotřební daň - tabák a tabákové výrobky. *Finance.cz* [online]. ©2012 [cit. 2012-10-30]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dph-a-spotrebni-dane/spotrebni-dane/tabak-a-tabakove-vyrobkyl>.
- [31] IMF. About the IMF. *IMF.org* [online]. © 2012 [cit. 2012-10-16]. Dostupné z: <http://www.imf.org/external/about.htm>.
- [32] INVESTOPEDIA. Sin Tax definition. *Investopedia.com* [online]. ©2012 [cit. 2012-12-10]. Dostupné z: www.investopedia.com/terms/s/sin_tax.asp.
- [33] IRS. Credits. *Irs.gov* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-17]. Dostupné z: http://www.irs.gov/publications/p17/ch36.html#en_US_2011_publink1000174905.
- [34] JUSTLANDED. Vehicle regulations. *Justlanded.com* [online]. ©1998-2012 [cit. 2012-11-27]. Dostupné z: <http://www.justlanded.com/english/USA/USA-Guide/Travel-Leisure/Vehicle-regulations>.
- [35] KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 3. vydání Praha: ASPI Publishing, 2003. ISBN 80-86395-84-7.
- [36] KUBÁTOVÁ, K. *Moderní průvodce daňovým systémem*. Praha: Grada, 1994. ISBN 80-7169-020-1.

- [37] LÁCHOVÁ, L. *Daňové systémy v globálním světě*. 1. vydání Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-320-1.
- [38] MĚŠEC. Sociální pojištění. *Mesec.cz* [online]. ©1998-2012 [cit. 2012-11-04]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/dane/socialni-pojisteni/pruvodce/>.
- [39] MFČR. Důvodová zpráva. *MFCR.cz* [online]. ©2012 [cit. 2012-11-07]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Duvodova_zprava-DZ_ZZ-zmenove_zakony_ZISIF-2013_pro_PSP_20130117.pdf.
- [40] MFČR. Schodek státního rozpočtu v roce 2009. *MFCR.cz* [online]. ©2005 [cit. 2012-11-07]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/mfzamestnancimfmediich52198.html?year=2010>.
- [41] NERUDOVOÁ, D. Daňový systém USA – 2. díl. *Danarionline.cz* [online]. Vydáno: 15. 10. 2009 [cit. 2012-11-17]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d7000v9939-danovy-system-usa-2-cast/>.
- [42] NERUDOVOÁ, D. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 2. Vydání. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-386-7.
- [43] NOVOTNÝ, L. Může za stagnující výběr DPH vyšší sazba?. *Ceskapozice.cz* [online]. Vydáno: 02. 8. 2012 [cit. 2013-02-02]. Dostupné z: <http://www.ceskapozice.cz/byznys/ekonomika/muze-za-stagnujici-vyber-dph-vyssi-sazba>.
- [44] OECD. Negotiating Group on the Multilateral Agreement on Investment (MAI). Definition of taxes. *OECD.org* [online]. ©1996 [cit. 2012-10-16]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/daf/mai/pdf/eg2/eg2963e.pdf>.
- [45] OECD. Purchasing Power Parities for GDP and related indicators. *OECD.org* [online]. ©2013 [cit. 2013-01-25]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/std/purchasingpowerparitiespppsdata.htm>.
- [46] OECD. The OECD classification of taxes. *OECD.org* [online]. ©2012 [cit. 2012-11-04]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/ctp/taxpolicy/RSOECDclassificationoftaxes2012.pdf>.
- [47] OECD. The Organisation for Economic Co-operation and Development. *OECD.org* [online]. © 2012 [cit. 2012-10-16]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/about/>.

- [48] OECD. Total tax revenue. *OECD-library.org* [online]. ©2012 [cit. 2012-11-04]. Dostupné z: <http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/total-tax-revenue20758510-table2>.
- [49] PODNIKATEL. Co se změnilo u výdajových paušálů. *Podnikatel.cz* [online]. ©2007-2013 [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/co-se-zmeni-u-vydajovych-pausalu-ctete-zakladni-prehled/>.
- [50] PODNIKATEL. Paušální výdaje procentem. *Podnikatel.cz* [online]. ©2007-2013 [cit. 2013-01-05]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/specialy/dane-z-prijmu/pausalni-vydaje-procentem/>.
- [51] POKORNÝ, J. *Předdiplomní seminář: jak efektivně zpracovat a obhájit diplomovou práci*. Brno: Akademické nakladatelství CERM®, 2006. ISBN 80-214-3254-3.
- [52] POKORNÝ, J. *Úspěšnost zaručena*. Brno: Akademické nakladatelství CERM®, 2004. ISBN 80-7204-348-X.
- [53] PROFITAS. Praktické rady a zkušenosti: Daňová soustava a principy jejího uspořádání. *Profitas.cz* [online]. ©2012 [cit. 2012-10-13]. Dostupné z: <http://www.profitas.cz/poradna/prakticke-rady-azkusenosti/danova-soustava-a-principy-jejeho-usporadani/>.
- [54] RETIREMENTLIVING. Taxes by State. *Retirementliving.com* [online]. ©1998-2012 [cit. 2012-11-27]. Dostupné z: <http://www.retirementliving.com/taxes-by-state>.
- [55] ROACH, B. Taxation, in the United States. In: Cutler J. Cleveland. *Encyclopedia of Earth* [online]. 2006 [2012-11-15]. Dostupné z: <http://www.eoearth.org/article/TaxationintheUnitedStates>.
- [56] SOBOTKOVÁ, V. Návrh směrnice o společném konsolidovaném základu daně z příjmů právnických osob. *Danarionline.cz* [online]. Vydáno: 1. 8. 2011 [cit. 2012-10-26]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d34817v44434-navrh-smernice-o-spolecnem-konsolidovanem-zakladu-dane-z-prijmu/>.
- [57] ŠINDELKA, V. Nepřímé daně. *Finance.cz* [online]. Vydáno: 25. 6. 2001 [cit. 2012-10-28]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/17293-neprime-dane/>.

- [58] ŠIROKÝ, J. Daňová teorie s praktickou aplikací. 2. vydání Praha: CH. BECK, 2008. ISBN: 978-80-7400-005-8.
- [59] TANZI, V. Globalization of Tax Competition and the Future of Tax Systems. Washington: International Monetary Fund, 1996. ISBN 978-80-7201-746-1.
- [60] USA-FEDERAL-STATE-INDIVIDUAL-TAX. Income tax. Usa-federal-state-individual-tax.com [online]. ©2012 [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: http://www.usa-federal-state-individual-tax.com/income_tax.asp.
- [61] USA-FEDERAL-STATE-INDIVIDUAL-TAX. State income tax. Usa-federal-state-individual-tax.com [online]. ©2012 [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: http://www.usa-federal-state-company-tax.com/state_income_tax.asp.
- [62] USA-INVESTMENT-TAX. Taxation of Capital Gains. USA-investment-tax.com [online]. ©2012 [cit. 2012-11-23]. Dostupné z: http://www.usa-investment-tax.com/taxation_capital_gains.asp.
- [63] USA-SALES-USE-TAX-E-COMMERCE. Sales tax. USA-sales-use-tax-e-commerce.com [online]. ©2012 [cit. 2012-12-02]. Dostupné z: http://www.usa-sales-use-tax-e-commerce.com/Intro_sales.asp.
- [64] USATODAY. Tax code should be simple and transparent. Usatoday.com [online]. ©2012 [cit. 2012-12-05]. Dostupné z: <http://usatoday30.usatoday.com/news/opinion/letters/2011-04-20-tax-code.htm>.
- [65] VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. Daňový systém ČR 2012. 11. vydání Praha: VOX, 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.
- [66] VYBÍHAL, V. Zdaňování příjmů fyzických osob 2010. 6. vydání Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3426-2.
- [67] Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční ze dne 21. prosince 1992.
- [68] Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty ze dne 1. dubna 2004.
- [69] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní ze dne 29. června 2000.
- [70] Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí ze dne 4. května 1992.
- [71] Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních ze dne 22. července 2003.
- [72] Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí ze dne 5. května 1992.
- [73] Zákon č. 458/ 2011, o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů ze dne 20. prosince 2011.

[74] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ze dne 20. listopadu 1992.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vývoj sazby daně z příjmů právnických osob (v %)	34
Tabulka 2: Vývoj daně z přidané hodnoty v letech	37
Tabulka 3: Celková daňová kvóta ČR (v %)	43
Tabulka 4: Státní dluh ČR	44
Tabulka 5: Výška standardního odpočtu v USA v roce 2012	50
Tabulka 6: Státní sazby daně z příjmu fyzických osob v jednotlivých státech USA	51
Tabulka 7: Federální sazba daně z příjmu právnických osob v roce 2012	53
Tabulka 8: Daňová kvóta v USA	58
Tabulka 9: Přehled hlavních rozdílů v daňových soustavách ČR a USA	63
Tabulka 10: Sleva na dani podle § 35 ZDP	69
Tabulka 11: Slevy na dani podle § 35ba v roce 2012	69
Tabulka 12: Sazby paušálních výdajů v roce 2012 (v %)	70
Tabulka 13: Měsíční daňová povinnost poplatníka ze mzdy	79
Tabulka 14: Výška nezdanitelných částí základu daně	79
Tabulka 15: Výsledná daňová povinnost poplatníka v roce 2012	80
Tabulka 16: Výsledná daňová povinnost poplatníka v roce 2012	81
Tabulka 17: Měsíční daňová povinnost manželky ze mzdy	82
Tabulka 18: Výsledná daňová povinnost manželky v roce 2012	82
Tabulka 19: Výpočet výsledné daňové povinnosti poplatníka v roce 2012	84
Tabulka 20: Výpočet daně z příjmu fyzických osob poplatníka v roce 2012	85
Tabulka 21: Výpočet výsledné daňové povinnosti manželky v roce 2012	86
Tabulka 22: Výpočet daně z příjmu fyzických osob paní Kate Kennedy v roce 2012	86
Tabulka 23: Výpočet výsledné daňové povinnosti manželů v roce 2012	87
Tabulka 24: Výpočet daně z příjmu fyzických osob manželů v roce 2012	88
Tabulka 25: Srovnání procentní výše odvodu daně z příjmů fyzických osob	91

Seznam obrázků

Obrázek 1: Daňový systém České republiky	31
Obrázek 2: Přímé daně v České republice	32
Obrázek 3: Vývoj sazby daně z příjmů právnických osob (v %)	34
Obrázek 4: Nepřímé daně v České republice.....	36
Obrázek 5: Podíl na inkasu daní v České republice.....	42
Obrázek 6: Míra inflace (v %) v ČR v roce 2012	45
Obrázek 7: Vývoj HDP v ČR (v %)	45
Obrázek 8: Daňová soustava USA.....	47
Obrázek 9: Přímé daně v USA.....	48
Obrázek 10: Sazby federální daně z příjmů fyzických osob v roce 2012.....	49
Obrázek 11: Podíl na inkasu v daňovém systému USA v roce 2011	59
Obrázek 12: Vývoj míry inflace (v %) v USA	60
Obrázek 13: Vývoj HDP v USA v %	61
Obrázek 14: Prostředky daňové optimalizace v USA	72
Obrázek 15: Výsledná daňová povinnost poplatníka při jednotlivých metodách uplatnění výdajů.....	89
Obrázek 16: Výsledná daňová povinnost v USA při možnostech podání DP.....	90

Seznam rovnic

Rovnice 1: Daňová kvóta.....	20
------------------------------	----

Seznam použitých zkratk

AMT	Alternativní minimální daň
ČR	Česká republika
DPFO	Daň z příjmu fyzických osob
DZD	Dílčí základ daně
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
IFRS	International Financial Reporting Standards
IRA	Individual retirement account
MMF	Mezinárodní měnový fond
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
ZDP	Zákon č.586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění p.p.
ZDPH	Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění p.p.